

CATALUNYA+ CRISTIANA

SETMANARI D'INFORMACIÓ I DE CULTURA RELIGIOSA

Any XXX • Núm. 1.529 • 2,20 €

8 • gener • 2009

«L'egoisme ha estat sempre la pesta de la societat; com més n'hi ha hagut, pitjor ha estat la condició de la societat»
Giacomo Leopardi

ELS EDUCADORS SÓN CRIDATS A GUIAR ELS JOVES EN LA SOCIETAT DEL CONEIXEMENT

L'educació, un repte col·lectiu

L'educació és fonamental per a qualsevol societat. Formar els infants i els joves no només en el coneixement sinó sobretot en la maduresa personal és la base per a un bon futur individual i col·lectiu. Ja fa temps que els experts constaten que, malgrat els anys d'ensenyament obligatori, aquesta fita no s'acaba d'aconseguir i fins i tot hi ha un cert retrocés. D'aquí ha sorgit un debat social que intenta fer el diagnòstic de la situació i trobar-hi una sortida. Tot sembla indicar

que en el terreny educatiu —que no inclou només l'escola, sinó també la família i la resta de la societat— han faltat uns principis o normes bàsiques, i això ha fet que molts infants creïessin sense uns punts de referència clars. Per resoldre-ho s'han de recuperar aquests principis elementals (l'esforç, la responsabilitat, la reflexió...), i aquesta és una tasca que ha de ser assumida per tota la societat.

Pàg. 2, 3, 4 i 5

JAUME FUNES:
«Hem d'ajudar que el nen construeixi el seu criteri»

VICTÒRIA CAMPS:
«Educar des del no-res és una tasca impossible»

Entrevista a Joan Ordi, guanyador del XIX Premi Joan Maragall Pàg. 27

Terra Santa clama per la pau

El passat Nadal celebrat a Betlem va ser un dels més festius dels darrers vuit anys. Tot i això, a uns 70 quilòmetres, a la franja de Gaza, esclatava una violència extrema. Per això, en aquest Nadal més que mai els cristians de Terra Santa han convertit la seva pregària en un clam per la pau. Els líders de les Esglésies cristianes demanaven urgentment la fi de la violència i mostren el seu dolor per la destrucció sembrada per israelians i palestins. També Càritas Jerusalem unia la seva veu per

posar fi a la destrucció i demanava ajuda per endegar un pla de resposta a l'emergència a la franja de Gaza.

Pàg. 7

L'Iscreb i la Pompeu Fabra ofereixen el postgrau en «Religions i Diàleg»

El curs de postgrau en *Religions i Diàleg*, que s'impartirà des del febrer fins al juny vinent, pretén ser el primer pas d'una llarga i reeixida col·laboració entre l'Institut Superior de Ciències Religioses de Barcelona (Iscreb) i la Universitat Pompeu Fabra (UPF). El Dr. Ignasi Boada, cap d'estudis de l'Iscreb, reconeix que és difícil, per no dir impossible, qualificar d'històric un esdeveniment quan està tot just a punt de produir-se, però sí que assegura que la col·laboració entre la UPF i l'Iscreb, tal com està plantejada, no té precedents.

Pàg. 23

El drama dels refugiats en imatges

Una magnífica exposició de fotografies sobre el Servei Jesuïta als Refugiats (SJR) va clausurar recentment a Roma l'Any Arrupe. L'organisme creat el 1980 per l'aleshores general de la Companyia de Jesús constitueix avui dia un dels seus llegats més valuosos. «Ser amb» els refugiats ha estat durant tot aquest temps l'essència autèntica del SJR. L'atenció s'adreça a les persones, més que no pas als serveis oferts o als escenaris socioeconòmics que les oprimeixen. Perquè ser un refugiado vol dir viure als marges de la societat, sense cap pes social ni polític. Ser un refugiado significa trobar-se en un lloc de patiment, lluny de tot el que és familiar i que ens fa ser persones; vol dir un sentiment d'impotència, de privació, de profunda i creixent desesperança.

Pàg. 16 i 17

Sumari

Pàg. 6	Vaticà: el Sant Pare, portaveu dels infants abusats
Pàg. 8	Mn. Jordi Sánchez Bosch parla sobre sant Pau
Pàg. 19	Tortosa: nova ubicació de la casa d'acollida per a transeünts
Pàg. 20	Lleida: Josep A. Duran i Lleida fa el pregó de Nadal
Pàg. 22	Barcelona: el Secretariat pels Marginats reflexiona sobre la crisi

Editorial

La societat del coneixement

Avui es parla de «societat de la informació»; el terme s'ha incorporat al lèxic habitual dels qui parlen o escriuen sobre el futur de la nostra societat i el de les tecnologies. Amb tot, el professor Manuel Castells, un dels reconeguts experts en la matèria, ha escrit: «Hauríem de deixar d'utilitzar el terme de "societat de la informació" perquè és inespecífic i enganyós.» Però molts el continuen usant, també ell.

S'ha dit, potser d'una manera simplista, que els infants, els adolescents i els joves es veuen sotmesos a dues instàncies de formació paral·leles: que l'escola i la universitat formen la raó, mentre que la televisió i les noves tecnologies formen (o deformen) les emocions i els sentiments. El plantejament és brillant i té el seu nucli de veritat, però és simplista perquè és evident que a l'escola també es poden formar les emocions i que les noves tecnologies també forneixen de dades la reflexió, tot posant a l'abast de l'internauta immensos recursos de coneixement. Tot depèn de l'ús que se'n faci. Segons els professors Ruiz de Querol i Jordi Buira, «no és cert que internet ens canviï la vida, són els agents socials, les institucions, les empreses i les comunitats de persones els qui utilitzem internet per modificar la nostra vida. Tindrem la societat de la informació que decidim, sempre, és clar, que assumim la responsabilitat de decidir». Cal, doncs, trobar vies de síntesi i cal que els educadors usin i ajudin a usar amb seny i sapiència les

noves tecnologies d'una manera integrada, triant i discernint.

N'hi ha que s'estimen més parlar de societat del coneixement. Els qui usen aquest terme fan èmfasi en el fet que el coneixement representa una categoria superior al de la informació. Però, com es passa de digitalitzar la informació, a digitalitzar i generar el coneixement? El concepte «societat del coneixement» també s'ha d'omplir de contingut. En català, «tenir coneixement» és sinònim de tenir seny, sentit comú, bon criteri. Potser és cap a aquesta societat del veritable coneixement cap a la qual hauríem d'avançar.

El *Primer pla* d'aquest número de *Catalunya Cristiana* aborda el tema de l'educació i els problemes que avui planteja a pares i mestres, sense embuts. Ho fa de la mà d'alguns educadors professionals. L'Església que és «mare i mestra», experta en humanitat, i que porta segles d'experiència docent, continua tenint una paraula a dir en aquest camp complex, una paraula serena i sapient, no crispada. La realitat complexa que tenim al davant demana no simplificar les solucions. Avui ensenyar al qui no sap continua sent una obra de misericòrdia, que demana dedicació, entusiasme i un alt sentit de la responsabilitat, per decidir i ajudar a decidir, per processar i elaborar amb bon criteri la gran quantitat d'informacions de què ens forneixen les noves tecnologies i així arribar a noves síntesis que ens ajudin a viure amb sentit.

CATALUNYA+ CRISTIANA

Director: Mn. Jaume Aymar i Ragolta

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Samuel Gutiérrez, Rosa M. Jané, Carme Munté, Rosa Peraire

Lingüista: Montserrat Pibernat

Arxiu i fotografia: Eulàlia Grande

Corresponsals: Mònica García, BARCELONA; Guillem Farré, CASTELLÓ; Víctor Gay, GIRONA; Jordi Curcó, LLEIDA; Cristina Sánchez, MALLORCA; Marta Nin, ROMA; Ramon Estany, SOLSONA; Joan Boronat, TARRAGONA; Víctor M. Cardona, TORTOSA; David Codina, URGELL; Xavier Bisbal i Jordi Castellet, VIC

Col·laboradors: Fabrizio Assandri, Pilarín Bayés, Agustí Codinach, Francesc Gamissans, Enric Graupera, Joan Guiteras, Dani Majà, Joan A. Mateo, Victòria Molins, Francesc Nicolau, Cristóbal Sàrrias, Lluís Serra, Pere Tena, Ferran L. Tognetta, P-J Ynaraja

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA
Tel. 934 092 810, Fax 934 092 820

a/e: redaccio@catcrist.com (Redacció)

a/e: administracio@catcrist.com (Administració i subscripcions)

a/e: publicitat@catcrist.com (Publicitat)

Pàgina web: www.catalunyacristiana.com

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Gerent: Òscar Corominas

Publicitat: Josep Harris

Promoció: Alfons Miralles

Administració: Isabel Giralt (comptabilitat), Eduard Masllorens (subscripcions)

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri. Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

Difusió controlada per

Membre de la UCIP
International Catholic Union of Press

Membre de l'APPEC
Associació de Publicacions Periòdiques en català

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 111,30 €

Gibraltar i Portugal: 111,30 €

Resta d'Europa: 181,70 €

Amèrica i Àfrica: 217,06 €

Àsia i Oceania: 290,38 €

El setmanari rep l'ajut del Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació de la Generalitat de Catalunya

La Frase / Rogelio Garrido Montañana

«L'egoisme ha estat sempre la pesta de la societat; com més n'hi ha hagut, pitjor ha estat la condició de la societat»

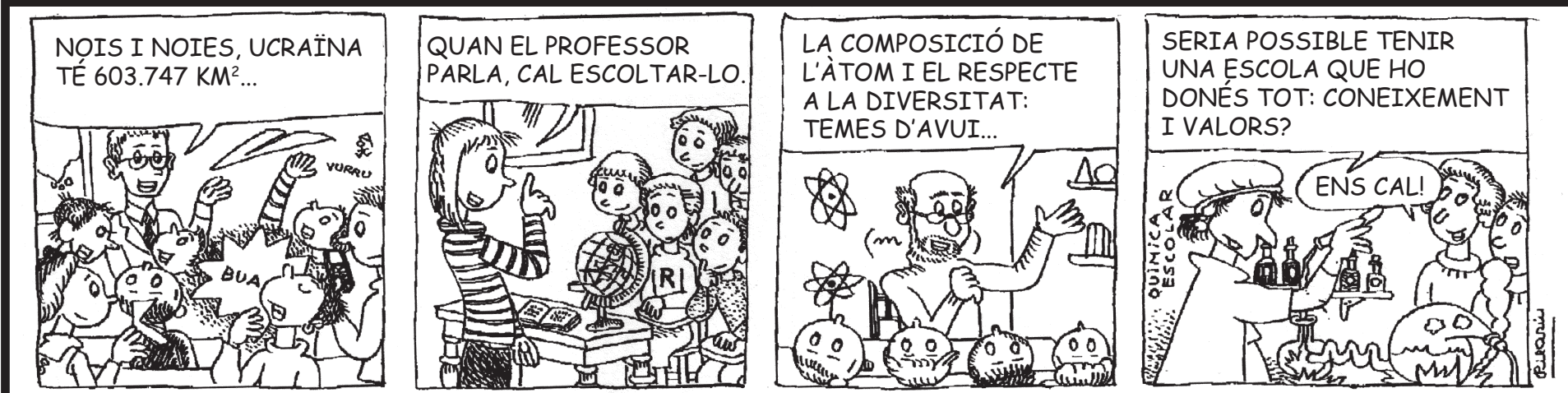
(Giacomo Leopardi. Escriptor italià. 1798-1837)

Tots naixem amb unes virtuts determinades i algun «ingredient nefast» que ens perjudica com a individus i ens socials: un d'ells és l'egoisme. I no tothom el constata! És tan universal, tan subtil i divers en les seves manifestacions, que molta gent s'enganya creient-lo una virtut que distingeix el caràcter «decidit, vital i superior». Per això, deia el gran filòsof grec Sòfocles: «Sempre repetim

la mateixa història. Cada individu només pensa en si mateix.» Pel meu bé i pel dels que m'envolten i es creuen en el meu camí, jo accepto convençut aquesta saviesa del magnífic poeta i novel·lista francès Henri de Régnier: «L'amistat proporciona el sentiment del que és durador, i l'amor, del que és etern.»

LA TIRA DEL PRIMER PLA

Per Pilarín

en primer pla

Refundar els principis de l'educació

■ Educar no consisteix tant a instruir com a formar la personalitat

Eduard Brufau / Barcelona

Des de fa uns mesos el debat social sobre l'educació a Catalunya s'ha revifat. Dades recents facilitades per fonts fiables i de naturalesa variada, des de l'informe PISA (elaborat per l'Organització per a la Cooperació i el Desenvolupament Econòmic) fins a la Fundació Jaume Bofill, constaten que els resultats de l'ensenyament reglat no només no milloren amb el temps, sinó que fins i tot han retrocedit clarament. Entre molts aspectes Catalunya i en general l'Estat espanyol destaquen a Europa per uns nivells massa alts i persistents de fracàs escolar i de poca assimilació de les matèries impartides. D'altra banda, i més enllà de les dades purament estadístiques i dels resultats acadèmics, ja fa anys que els professionals del sector i entitats diverses alerten de la degradació de l'educació dels nostres infants i joves, i no tan sols en l'àmbit escolar, sinó també dins de la família, en l'oci, i en general en la manera de comportar-se.

En una societat com la nostra aquesta realitat poc falaguera no deixa de ser una contradicció que hauria d'interpel·lar tothom; fa més de trenta anys que l'ensenyament és obligatori, el progrés social, polític i econòmic del nostre país en aquest temps ha estat indiscutible, i la infància i la joventut d'avui han crescut de ple en el món de les tecnologies i la informació. Mai com ara, doncs, no havíem tingut tants elements i tan diversos que facilitessin una educació eficient i de qualitat. I en canvi els resultats en educació estan molt lluny de correspondre's amb els progressos que hi ha hagut en tots els altres àmbits: ni hem aconseguit crear unes generacions més cultes, ni llegeixen més, ni són més responsables ni més educades. Què hem fet malament, doncs? La pregunta, és clar, no té una resposta senzilla, i en tot cas abans hem de saber què és i què pretén l'educació.

Formar persones

Normalment el primer en què es pensa quan es parla d'educació és en l'ensenyament reglat, és a dir, l'escola. Certament, n'és un dels pilars fonamentals, però no pas l'únic. La família és l'altre actor principal i indispensable en la tasca d'educar. I en tercer lloc hi ha el conjunt de la societat, especialment els mitjans de comunicació i les noves tecnologies, a causa de l'atracció que exerceixen en infants i joves. Per tal d'assegurar una educació adequada aquests tres factors han d'actuar coordinats, sense contradir-se, sempre amb un sol objectiu: la formació de la persona.

Efectivament, educar és en primer lloc transmetre uns coneixements de matèries molt diverses necessaris per al desenvolupament de la persona en la societat on ha nascut i que l'ajudaran a preparar-li el futur professional. Però aquesta és només una de les funcions educatives, l'estrictament acadèmica. Ara bé, tot aquest conei-

El treball i l'esforç són claus per a la formació de la persona.

xement ha d'estar al servei d'un projecte integral de persona, i aquest és l'aspecte fonamental de l'educació. Educar no és una simple transmissió de coneixements, sinó una tasca que té l'objectiu de crear persones amb una dimensió humana, que puguin, en definitiva, desenvolupar una personalitat plena. Per aconseguir-ho hi ha d'haver unes normes mínimes. Com va dir Benet XVI en el missatge sobre l'educació a la diòcesi de Roma fa un any, «sense

regles de comportament i de vida, aplicades dia a dia també a les coses petites, no es forma el caràcter...».

També s'han de transmetre, doncs, una sèrie de valors com ara el sentit ètic, la responsabilitat, l'esforç, la constància, l'empatia, la reflexió... Tots aquests valors en darrer terme van dirigits a treballar l'autonomia personal i la capacitat de prendre decisions com a resultat d'un criteri personal. Tradicionalment aquest grau de

maduresa ha estat considerat l'expressió màxima de la llibertat personal. La llibertat, així entesa, no és fer la primera cosa que vingui de gust, sinó tenir la capacitat de decidir per un mateix tot respectant els altres. Doncs bé, tot aquest valuós patrimoni personal que l'educació s'encarrega de despertar ja fa uns quants anys que està en qüestió. Per aquesta raó el mes de desembre passat des d'ESADE es va concretar la iniciativa d'una convocatòria social per l'educació a Catalunya. Aquesta iniciativa va reunir sectors molts diferents de la societat civil catalana que van expressar la seva preocupació per l'educació i assenyalaven el que des del seu àmbit poden aportar en el camp educatiu.

L'educació en crisi?

En general ja fa anys que en el terreny educatiu, sobretot a la família, es manifesta un relaxament, una permissivitat excessiva. S'ha deixat de corregir els infants i se'ls ha abandonat a la seva intuïció sense formar-ne la personalitat. En altres paraules: no se'ls educa. Segons els experts, al nostre país aquesta tendència no és més que una reacció desmesurada als anys de la dictadura, en què l'educació es caracteritzava per una rigidesa excessiva. Allò tampoc no era educació, és clar, però ara hem

MONTserrat SARDÀ, PRESIDENTA DEL MOVIMENT CRISTIÀ DE MESTRES I PROFESSORS

«Es dóna més importància al tenir que al ser, i això afecta directament l'educació»

—Comparteix els principis de la convocatòria social per l'educació?

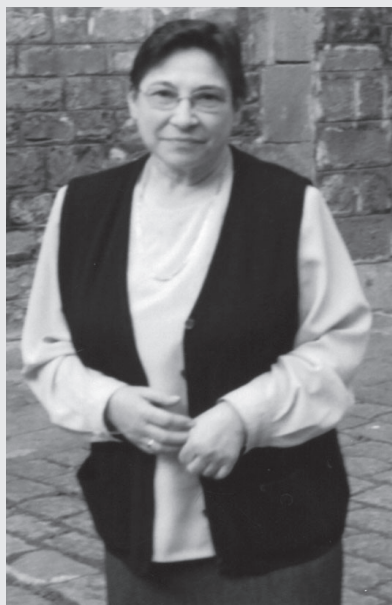
—Sóc de l'opinió que l'escola i la família no estan aïllades entre elles, ni de la societat, de la qual reben moltes influències. El manifest de la convocatòria expressa molt bé la preocupació de la societat per aquest deteriorament de l'educació i considera que les institucions representades tenen una responsabilitat especial per la seva gran capacitat d'incidir en la societat. Per a l'escola i els pares aquesta responsabilitat és molt més directa pel que fa a l'àmbit educatiu i se'ls hauria d'ajudar a tenir una visió molt més concreta de quines són les necessitats de formació intel·lectual i humana dels seus fills i alumnes, perquè aquests puguin afrontar el futur amb esperança.

—Quin paper ha tingut la secularització de les darreres dècades en aquest deteriorament de l'educació?

—Potser s'hauria de parlar de laïcitat i no de secularització. La laïcitat, ben entesa, no hauria de ser responsable de cap deteriorament en l'educació. Ben al contrari, amb el respecte dels uns envers els altres es manifestaria la riquesa de valors d'una societat plural.

—Creu que a Catalunya aquesta crisi és especialment forta?

—Qualsevol país o societat amb més poder adquisitiu i de consum té tendència a oblidar els valors ètics, morals i

culturals. Es dóna més importància al tenir que al ser, i això afecta directament l'àmbit de l'educació sigui aquí o en altres llocs.

—Què pot aportar d'específic l'Església a l'educació d'una persona?

—L'Església, a més de col·laborar en el desenvolupament dels drets fonamentals de la persona i de la família, buscant el bé comú, aporta, desvetlla i fa aflorar el sentit de transcendència que hi ha en tota persona.

—Abans d'educar els fills, caldria educar els pares?

—Crec que la formació d'una persona no acaba mai. Oi que es parla de formació permanent? L'educació, per tant, és una tasca de tothom i per sempre.

—Quin paper hi tenen els mitjans de comunicació?

—És de tothom coneguda la responsabilitat que tenen els mitjans de comunicació pel fet de ser molt mediàtics. No es pot generalitzar, i si bé és cert que alguns d'ells maleduquen, d'altres s'esforcen per presentar programes que tenen molts valors.

—Sovint es diu que les noves tecnologies ens fan més lliures...

—Les tecnologies són avenços valuosos. Tenint en compte que la llibertat és la capacitat que tenim de fer el bé, si s'orienten cap al bé comú, són alliberadores alhora que comprometen la persona a fixar unes pautes ètiques.

caigut a l'extrem contrari. Com que els pares han dimitit de la tasca educativa que els és pròpia, l'escola s'ha anat trobant cada cop més que els arribava una infància i una joventut sense una base educativa ferma. Així el sistema educatiu ha hagut d'assumir una tasca de manera exclusiva però que, de fet, hauria de ser compartida amb la família.

En conseqüència tot el que l'escola pot arribar a educar en aquesta generació queda contradit automàticament en el moment d'arribar a casa. Perquè es evident que si els pares desconeixen la funció educadora que els pertoca, tampoc no poden entendre el paper de l'escola, i la consideraran com un lloc on deixar els fills i prou. L'escola, doncs, sovint es veu obligada a treballar contra un ambient familiar que li és clarament contrari, i no pas en casos aïllats, sinó d'una manera massa generalitzada. Si a això hi afegim que en els darrers anys el sistema educatiu ha hagut d'assumir una tasca nova —la integració dels alumnes immigrants— és evident que al sistema educatiu se li han exigit competències d'una manera exclusiva que haurien de ser compartides per tota la societat.

El desinterès o la incapacitat d'alguns pares per educar els fills fa que utilitzin el

recurs fàcil de deixar-los hores davant la televisió o l'ordinador i, el que és més greu, sense cap criteri de discerniment. Així, són aquestes tecnologies les que molts cops els acaben «educant», i d'on els infants i joves treuen «coneixements» i «informació».

D'altra banda, les tecnologies permeten en principi comunicar-se amb més rapidesa, amb més gent i a qualsevol punt del planeta, però això sempre que es tingui alguna cosa a dir. Les noves tecnologies només són un canal, una eina comunicativa, però el missatge el posen les persones, i sense una educació el que es comunica en el millor dels casos és d'una superficialitat esfereïdora. Amb tot aquest panorama s'entén que, tal com constaten els informes, els resultats acadèmics se'n ressentin i que es parli d'una crisi de l'educació

Encara hi som a temps

Ens trobem, doncs, davant d'un problema de mentalitat que en lloc de basar l'educació en uns principis pedagògics la basa en l'anarquia i el deixar fer. Com denuncia el Papa en el document citat més amunt s'ha anat imposant «una mentalitat i una forma de cultura que porten a dubtar

del valor de la persona humana, del significat mateix de la veritat i del bé; en definitiva, de la bondat de la vida». Per tant és aquesta mentalitat la que s'ha de canviar si volem recuperar el prestigi de l'educació i és una fita que es pot assolir si tothom —escola, família, Església, mitjans de comunicació, administracions— treballen en la mateixa direcció.

És cert que el sistema educatiu té mancances: els canvis en les lleis d'ensenyament cada cop que hi ha un canvi polític a l'administració no ajuden a resoldre la situació; com tampoc ho fa la massificació d'algunes aules, o la manca de vocació per part dels professionals en casos concrets. Però tots aquests problemes són secundaris comparats amb el mal de fons, que és la inexistència d'un criteri educatiu. Per damunt de tot s'ha de potenciar la formació de la persona a partir d'uns principis fonamentals.

En aquest punt el cristianisme hi pot fer molt. L'Església sempre ha procurat educar en uns principis morals evangèlics, i al mateix temps vàlids universalment que van dirigits a formar la personalitat. L'educació moral no té per objectiu coaccionar, com a vegades s'ha volgut fer creure, sinó fer que cada persona, sempre respectant els altres, sigui lliure. Aquesta llibertat és la que carac-

teritza, en definitiva, l'ésser humà.

Les escoles cristianes de Catalunya, amb una tradició en molts casos més que centenària, s'han caracteritzat des de sempre per una aposta clara en la formació integral dels seus alumnes. La Fundació Escola Cristiana de Catalunya, que aplega 434 escoles cristianes que acullen a les seves aules uns 264.000 alumnes, té com a missió «promoure una educació de qualitat, d'acord amb els principis i valors cristians, oferint els serveis necessaris i el suport i ferm compromís a les famílies». Fruit d'aquest anhel de treballar conjuntament amb les famílies en la formació dels infants i dels joves van néixer el programa FEAC (Família/Escola, acció compartida) de la Fundació Escola Cristiana de Catalunya.

L'objectiu del programa és justament facilitar la trobada dels pares i mares dels alumnes d'una determinada escola amb els mestres o els professors dels seus fills per parlar de temes educatius que són incumbència comuna. L'objectiu, per tant, és ajudar les famílies a compartir els criteris educatius de l'escola i donar suport a la tasca que fan amb els seus fills, de manera que aquesta tasca esdevingui, cada dia més, una acció compartida per les famílies i l'escola.

JAUME FUNES ÉS PROFESSOR DE LES ESCOLES UNIVERSITÀRIES DE LA FUNDACIÓ PERE TARRÉS (URL)

«La clau avui és com educar en una societat canviant, sense un pòsit cultural estable»

Psicòleg, educador i periodista, Jaume Funes fa més de trenta anys que es dedica al món de la infància i de l'adolescència. Durant tres anys va ser l'adjunt del síndic de greuges per l'atenció a la infància i és autor de diversos llibres, entre ells *El lugar de la infancia. Criterios para ocuparse de los niños y niñas de hoy* (Editorial Graó). La seva aposta per afrontar els reptes de l'educació actual és clara: que els educadors s'adaptin als canvis de la societat, sobretot a les noves tecnologies.

—Informes recents com el de PISA o el de la Fundació Jaume Bofill alerten del retrocés educatiu al nostre país.

—He participat en diferents informes educatius sobre diferències d'èxit escolar, i des de fa trenta anys sempre surt la xifra d'un 30% de fracàs. Però és que el tipus d'èxit i de fracàs de cada època és molt diferent, i aquests informes no sempre ho tenen en compte.

Ara, per exemple, amb la immigració sovint es diu que aquesta realitat fa més difícil l'ensenyament. Però, per què no parlem de la potencialitat educativa que introdueix en una aula l'existència de cinc llengües, la vivència del desarrelament, les visions diferents de la utilitat de l'escola? Hem de veure aquests noves realitats i saber si l'escola sola hi pot fer front. Perquè si no, farem un discurs tecnocràtic sobre el fracàs, poc realista i resistencialista. Amb l'educació passa com amb els vaixells: quan va aparèixer la fibra de vidre, els fabricants o s'adaptaven a la novetat o plegaven. Ara, doncs, hem d'ajudar el professorat a tractar la complexitat. I sobretot hem d'entendre que el que diem als nens pot ser contrastat a l'instant en una web que diu justament el contrari. Per tant, o eduquem perquè adquireixin la capa-

citat de pensar o caurem en l'adoctrinament.

—Com s'ha d'encarar, doncs, l'educació avui?

—La clau de l'educació avui és com s'educa uns joves que han crescut en una societat complexa i canviant, on no hi ha uns manuals vàlids per a tothom i on manca un pòsit cultural estable. El més fàcil seria repartir competències entre escola, família, televisió... Però jo no crec en aquesta distribució de tasques, perquè la realitat et fa veure que no tots els nens poden ser educats per la seva família, que en altres casos pares i escola fan el que poden...

Per tant no podem oblidar que l'educació avui per força ha de ser diferent de la de fa trenta o quaranta anys. Quan treballa amb una classe de 4t d'ESO em trobo que un 90% d'alumnes tenen eines noves (blog, *myspace*, *facebook*...) mitjantçant les quals es comuniquen. Això planteja uns reptes educatius nous.

—Fins a quin punt és un risc aquesta nova realitat?

«El que diem als nens pot ser contrastat a l'instant en una web que diu tot el contrari»

—És un avantatge, un repte, però mai un risc. Jo tinc una néta de tres anys que ensenya a la seva àvia a fer anar la *Nintendo*. Quan jo hagi de treballar el joc amb un infant això em servirà de molt. Per a un nen que podia estar tancat a casa seva sense cap mena de relació, poder tindre un

facebook amb un munt d'amics és un avantatge.

Fins ara estàvem massa acostumats a educar en la idea que els mestres o els pares eren la figura important, la font bàsica d'informació. Però potser el paper que hem de tenir no és tant el d'informar, com el d'ajudar a trobar la informació, ajudar que el nen construeixi el seu criteri. Evidentment hem d'educar en valors —que no vol dir traspasar els valors dels adults— perquè sàpiguen discernir. En definitiva els adults complim més una funció integradora, estimuladora, que no de provocadors de formació, perquè ja no ho som. Si com a mestres o pares només ens posicionem com a transmissors i adoctrinadors, procurant que el nen sigui com nosaltres en lloc de procurar que sigui feliç i mínimament compromès amb el món, no ens en sortirem. D'aquí el desconcert actual.

—Així són els pares i els educadors els qui han de canviar?

—Sí, perquè bona part de la classe

mitjana del país té un concepte absolutament negatiu del que és, per exemple, la integració escolar. Quan tu intentes explicar a una família o un professional per què han de con-

viure adolescents amb capacitats molt diverses, sovint repliquen que els que tenen més facilitat per aprendre no ho poden fer per culpa dels que no hi tenen cap interès i contaminen l'ambient. No volen tenir els fills en un espai escolar on hi hagi distorsions, perquè tenen com a prioritat que els infants i adolescents no tinguin males companyies ni mals ambients. Obliden, però, que aquestes distorsions sempre han estat pròpies de l'edat.

—Però no creu que l'educació ha caigut en un deixar fer i que s'haurien de recuperar uns principis més sòlids?

—Molts cops darrere d'aquesta afirmació hi ha la idea que *la letra con sangre entra*, que cal retornar a l'autoritat més pura i simple del passat. Hem de recordar que eduquem de quatre maneres diferents.

Primerament eduquem generant opinió: els fills han de saber què pensen i senten els pares; en segon lloc eduquem valorant: hem de transmetre als fills què creiem que és millor. En tercer lloc eduquem manant: el pares han d'ordenar i dir què s'ha de fer i què no. Però l'adult ha de saber jugar amb què significa manar, perquè si bé hi ha d'haver normes, aquestes no s'han de magnificar i a cada edat són diferents. Hem de veure el fet de manar com una mena de joc perquè el fill aprengui a interioritzar una norma que formi un criteri de conducta.

I finalment eduquem posant límits, que no cal que siguin molts. De fet a certes edats són poquíssims, i no se n'ha d'abusar. Els límits hi són per evitar que la vida de l'infant es desbor- di, però és que n'hi ha que en necessiten pocs, perquè en són plenament conscients.

L'ENTREVISTA

Victòria Camps és presidenta del Comitè de Bioètica de Catalunya

Eduard Brufau

—És tan greu la situació de l'educació perquè calgui organitzar una convocatòria social?

—Més que trobar que la situació sigui greu, sí que notem que hi ha poca implicació social en l'educació. L'educació no és només una qüestió de mestres i professors, que és generalment a qui es mira quan hi ha incivisme, fracàs escolar o altres problemes d'arrel educativa. L'educació també ha d'implicar pares i mares, per descomptat, i en general tota la societat (polítics, sindicats, mitjans de comunicació...). Amb el manifest hem volgut fer una crida a tota la societat civil, no només a l'escola, perquè l'educació és una responsabilitat comunitària.

—Des de quins àmbits o plataformes es pot fer arribar el missatge a tota la societat?

—No és gens fàcil, perquè no tota la societat civil està organitzada. Per tant es pot fer arribar a aquells àmbits que sí que ho estan, com ara els sindicats, que acostumen a estar molt conscienciats en temes d'educació, els empresaris, els ajuntaments, els mitjans de comunicació... A través d'aquests àmbits ben organitzats es pot canalitzar la crida que fem.

De tota manera el fet que l'acte de presentació fos públic, i que els mitjans de comunicació se'n fessin força ressò ja és una manera d'arribar a més gent. Però la idea és també que això no s'acabi amb el manifest i que hi hagi una continuïtat. Que tots aquests sectors implicats, d'aquí a un temps, ens tornem a trobar i ens plantegem què més podem fer.

—A Catalunya aquesta crisi és més greu que en altres llocs de l'Estat o d'Europa?

—Jo diria que és exactament igual que a la resta de l'Estat, i ben mirat és un problema general que compartim la majoria de països europeus. Els disturbis del mes passat a Grècia o els de fa uns anys a França tenen en bona part l'origen en un problema educatiu.

A Catalunya i a Espanya potser ens toca una mica més perquè hem passat d'una educació majoritàriament religiosa a una de laica, cosa que vol dir que les administracions han hagut d'assumir una funció educadora. Amb l'educació d'abans hi havia unes directrius molt clares —amb els defectes evidents, que no agradaven a tothom— que en els darrers anys s'han anat desbancant perquè es consideraven antiquades, però no s'ha proposat cap alternativa. Aquells principis, simplement, no han estat substituïts per res, i des del no-res, educar és una tasca impossible. D'aquesta manera els criteris bàsics s'han deixat en mans de la bona voluntat i la intuïció de qui tenia la tasca d'educar. D'aquí el desconcert actual.

—Cal millorar la formació del professorat?

—Crec que el professorat ja està ben preparat. Ara bé, dos dels problemes greus de l'educació són que hem anat especialitzant massa la formació i que tenim una escola molt més massificada. Avui tothom està alfabetitzat, tothom va a escola, hi ha més barreja, però també hi ha escoles guetos, on costa molt que l'alumnat

El mes de desembre passat des d'ESADE va sorgir la iniciativa d'organitzar la convocatòria social per l'educació a Catalunya, en la qual van participar sectors molt diversos de la societat. Una de les signants va ser Victòria Camps, filòsofa i catedràtica d'ètica. Camps, en el seu llibre *Creure en l'educació* (Edicions 62), per redreçar l'educació proposa recuperar principis bàsics però massa oblidats, com ara l'esforç i el respecte, però sobretot consolidar uns criteris pedagògics sòlids que ja fa massa anys que no hi són.

«Des del no-res, educar és una tasca impossible»

«Els pares han de tenir prou criteri per decidir què miren els fills i quan ho miren»

«No es poden ensenyar bé les matèries si al mateix temps no es forma la persona»

tiri mínimament endavant. D'altra banda també s'ha obviat bastant, tant en l'educació reglada com dins de les famílies, la responsabilitat per la formació de la persona, per fer dels joves unes persones madures i responsables.

—No sé si tothom té clar que educar no consisteix tant a donar coneixements com a formar una persona...

—Certament, jo crec que hi ha hagut un reduccionisme del concepte d'educació, tant a l'escola com a la família, i que molts cops l'únic que interessa és que els fills treguin bones notes. No sempre es dóna importància a la formació personal. Per això titulo el meu llibre *Creure en l'educació*, perquè em sembla que no s'hi creu prou, que no s'és conscient de la importància que té. De fet penso que no es poden ensenyar bé les matèries si al mateix temps no es forma la persona.

—En el seu llibre esmenta el cas d'uns alumnes llatinoamericans de visita a Catalunya que queden astorats del poc respecte cap als professors.

—Sí, crec que hem canviat molt en la manera de tractar les persones a les quals hem de reconèixer una certa autoritat. Aquest canvi s'ha fet amb molt bona voluntat, sempre amb la idea d'apropar més adults i menors. Així és com hem passat a tutejar tothom, a considerar els professors com a amics i col·legues. Aquesta voluntat de proximitat és bona, però sempre que no es perdi l'autoritat de qui ha d'ensenyar i no es perdi el respecte mutu, que és el que ha acabat passant. No hem sabut substituir les maneres de mostrar respecte que hi havia abans per unes altres.

—En el llibre afirma que la televisió més que educar maleduca. Es tracta d'un problema de continguts o més

aviat d'una manca de criteri dels teleespectadors?

—Jo crec que són totes dues coses. D'una banda es consumeix massa televisió, perquè és una eina fàcil per entretenir, per deixar de fer coses com ara estudiar quan no se'n tenen ganes. Hi ha una addicció excessiva a la televisió i altres mitjans audiovisuals com ara videojocs, mòbils o internet. I d'altra banda hi ha els continguts, que no són els més apropiats ni els més coherents amb els valors que diem que volem transmetre a través de l'educació. En el cas de la televisió, a més s'ha de vetllar pels horaris de protecció dels infants. I aquí entra el paper dels pares, que han de tenir prou criteri per decidir què miren els fills i quan ho miren. És evident que no tots ho saben fer.

—Sovint se'ns diu que les noves tecnologies ens fan més lliures...

—Ens poden fer més lliures si s'utilitzen adequadament. Jo diria que un dels desafiaments ètics fonamentals d'avui és saber fer servir correctament la llibertat. Cada cop tenim més llibertat i més possibilitats d'escollir i de fer més coses. Tot això és positiu, però ha d'anar acompanyat d'uns criteris, una capacitat i uns coneixements per administrar-ho bé. I justament en això consisteix la formació de la persona, que arribi a tenir aquests criteris i que sàpiga ser lliure sense que aquesta llibertat perjudiqui els altres.

—Vostè defensa que assumir que no tots els estudiants són iguals no és necessàriament un acte discriminatori. Com veu que hi hagi escoles que separin els alumnes del mateix curs per nivells?

—No tots els alumnes són iguals, per moltíssimes raons, i aquestes diferències no es poden obviar, però són difícils d'administrar. Per tant, donar una certa autonomia als centres perquè facin aquestes proves de separar els alumnes per nivells, per tal de millorar els resultats, no trobo que sigui cap disbarat. D'alguna manera s'ha de fer perquè tothom aprofiti al màxim allò que s'intenta ensenyar. Crec que aquí s'hauria de confiar més en la capacitat del mestre per poder administrar la seva manera de fer classe i d'intentar que els alumnes no fracassin.

—Coincidint amb aquest debat de l'educació, n'ha sorgit un altre en l'ensenyament superior: el famós «Pla de Bolonya».

—El «Pla de Bolonya» té uns objectius molt clars i no sempre s'expliquen bé. Un d'ells és crear un espai europeu d'educació homogeni. Per això s'han intentat reduir totes les carreres o graus a tres anys —menys a Espanya, que s'han fet de quatre, i això ja ha estat un error— perquè hi hagi mobilitat dels alumnes d'un país a l'altre i se'ls puguin compatibilitzar els estudis.

També es vol tenir unes universitats més competitives, perquè hem de pensar que la majoria d'universitaris asiàtics i llatinoamericans prefereixen estudiar als EUA i no a Europa. Això s'ha de corregir. Amb les reformes de Bolonya es vol donar importància no només al grau, sinó als màsters i als doctorats, i professionalitzar més els màsters. Això no vol dir pas privatitzar-los, com sovint sentim a dir.

església en el món

Vaticà

L'esperit del Nadal salvarà la humanitat, segons el Papa

■ Missatge en impartir la benedicció «urbi et orbi»

Zenit
Ciutat del Vaticà

En el seu missatge de Nadal, Benet XVI va presentar al món l'autèntica solidaritat que va portar el Nen Jesús, ja que d'altra manera el mateix futur de la humanitat quedarà en perill. «Si només pensem en els propis interessos, el món s'encaminarà a la ruïna», va afirmar parlant des del balcó de la basílica vaticana, abans de felicitar el món en 64 idiomes i d'impartir la benedicció *urbi et orbi*. Escoltaven el Papa desenes de milers de pelegrins que omplien la plaça de Sant Pere en un migdia més aviat ennuvolat. Centenars de milions de persones des de tots els continents van seguir l'esdeveniment per televisió, ràdio o internet.

El seu missatge va esdevenir una meditació sobre el misteri del Nadal, a la llum dels dramàtics esdeveniments de l'actualitat. Va demanar que brilli la llum del Nadal «i que animi tothom a posar-hi de la seva part, amb esperit d'autèntica solidaritat» en els llocs més desesperats del planeta. En particular, va dir, «on s'atropellen la dignitat i els drets de la persona humana; on els egoismes personals o de grup prevalen sobre el bé comú». Va demanar de portar la llum del Nadal allí «on es corre el risc d'habituar-se a l'odi fratricida i a l'exploació de l'home per l'home; on les lluites intestines divideixen grups i ètnies i laceren la convivència». Va presentar el missatge del Nadal allí «on el terrorisme continua colpejant; on falta el necessari per viure; on es mira amb descon-

fiança el futur que s'està fent cada vegada més incert, fins i tot a les nacions del benestar».

El Papa va implorar que «la llum divina de Betlem es difongui a Terra Santa, on l'horitzó sembla que torna a enfosquir-se per a israelians i palestins». Que el missatge del Nadal, va continuar desitjant, «es propagui al Líban, a l'Iraq i a tot l'Orient Mitjà». «Que faci fructificar els esforços dels qui no es resignen a la lògica perversa

malaauradament continua agreujant-se». Va recordar també «els homes i les dones de la República Democràtica del Congo, especialment a les turmentades regions de Kivu, de Darfur, del Sudan i de Somàlia, les tribulacions inacabables de les quals són una tràgica conseqüència de la manca d'estabilitat i de pau».

La Llum que el Nen Déu porta per Nadal, va dir, «l'esperen sobretot els infants d'aquests i de tots els països en dificultats, perquè l'esperança torni al seu esdevenidor». En un Nadal caracteritzat pel context social de la crisi econòmica, Benet XVI va demanar més solidaritat entre famílies i comunitats. Va ser la consigna que va deixar, després de pronunciar el seu missatge de Nadal des del balcó de la basílica vaticana, en començar la seva salutació de felicitació. Va començar parlant en italià per desitjar que «la gran festa del naixement de Crist sigui font de llum i de confiança per a la vida de tothom».

«En el nostre temps, caracteritzat per una considerable crisi econòmica, que el Nadal pugui ser una ocasió per a una solidaritat més gran entre les famílies i les comunitats», va desitjar. «Que des de la pobra i humil gruta de Betlem es difongui arreu la llum de l'esperança evangèlica i ressoni l'anunci que ningú no és aliè a l'amor del Redemptor». El Papa, que va saludar en idiomes com l'hebreu, l'arameu, l'àrab o el guaraní, va afegir en aquesta ocasió una salutació en islandès, la llengua que es parla en un dels països del món més afectats per la crisi.

El Papa va pronunciar el seu tradicional missatge «urbi et orbi».

de l'enfrontament i la violència —va afegir—, i prefereixen en canvi el camí del diàleg i de la negociació per resoldre les tensions internes de cada país i per trobar solucions justes i duradores als conflictes que afecten la regió.» La seva mirada es va aturar de manera particular en l'ensangonat continent africà. En particular, es va fer portaveu de l'anhel dels habitants de Zimbabwè, «atrapat durant massa temps per la tenalla d'una crisi política i social, que

per a una solidaritat més gran entre les famílies i les comunitats», va desitjar. «Que des de la pobra i humil gruta de Betlem es difongui arreu la llum de l'esperança evangèlica i ressoni l'anunci que ningú no és aliè a l'amor del Redemptor.» El Papa, que va saludar en idiomes com l'hebreu, l'arameu, l'àrab o el guaraní, va afegir en aquesta ocasió una salutació en islandès, la llengua que es parla en un dels països del món més afectats per la crisi.

ITALIA

La crisi econòmica, un repte enorme per a Càritas

Zenit / Roma

En el seu missatge de Nadal, el cardenal Oscar Andrés Rodríguez Maradiaga, president de Càritas internacional, constata que durant aquest any Càritas s'ha enfrontat a nous reptes en el seu treball d'ajuda humanitària, construcció de la pau i desenvolupament. «La crisi alimentària mundial va fer augmentar en cent milions el nombre de persones famolenques i va fer que fos més oneros per a Càritas subministrar ajuda», constata l'arquebisbe de Tegucigalpa. «L'impacte de la crisi financera durarà diversos anys», agrega. «Un món construït sobre la base de la globalització de la cobdícia i de la por, i no sobre la globalització de la solidaritat, mai no serà sostenible o desitjable.» «El nostre temor —confessa— és que els més pobres, els qui menys s'han beneficiat de les dècades de creixement econòmic desigual, siguin els qui pagaran el preu més alt per aquest disbarat.» En fer balanç sobre la tasca del 2008 destaca que «cada dia veiem l'efecte positiu que la nostra feina pot tenir per ajudar els pobres a transformar la seva vida». Finalment, referint-se als reptes per a l'any vinent, el cardenal expressa que «la construcció de la pau també serà una de les nostres prioritats clau en el nou any». «L'any 2008 la violència ètnica i política va assolir Kenya, el Congo, Geòrgia i Sri Lanka. El progrés a l'Afganistan i a Terra Santa es va estancar. Com a defensora de la pau en l'àmbit nacional, internacional i de les bases, Càritas redoblarà els seus esforços», explica.

En la Nit de Nadal Benet XVI es fa portaveu dels infants abusats

Zenit / Ciutat del Vaticà

Benet XVI es va fer portaveu del patiment dels infants maltractats en la seva homília pronunciada durant la missa del Gall a la basílica de Sant Pere del Vaticà. En un temple ple de fidels romans i de pelegrins dels cinc continents, el Pontífex va dedicar l'homília a suscitar la sorpresa del creient davant del misteri del Nadal. Déu va descendir en fer-se nen, va recordar, assumint «fins i tot la misèria de l'estable, símbol de tota necessitat i estat d'abandonament dels homes». «Déu baixa realment. Es fa un infant i es posa en la condició de dependència total pròpia d'un ésser humà nou-nat», va assegurar. «El Creador, que ho té tot a les seves mans, i del qual tots nosaltres depenem, es fa petit

i necessitat de l'amor humà. Déu és a l'estable», va continuar meditant en la missa, que va començar a mitjanit. Ara bé, per al Papa, aquesta contemplació del Nadal implica conseqüències urgents per a l'actualitat.

«En cada infant hi ha un ressò de l'infant de Betlem. Cada infant reclama el nostre amor», va constatar. Per això, va convidar a dirigir el seu pensament a «aquells nens als quals es nega l'amor dels pares». Va recordar també «els infants del carrer que no tenen el do d'una llar domèstica. Els infants que són utilitzats brutalment com a soldats i convertits en instruments de violència, en lloc de ser portadors de reconciliació i de pau». No va oblidar tampoc «els infants ferits en el més pregon de l'ànima per mitjà de la

indústria de la pornografia i totes les altres formes abominables d'abús». L'Infant de Betlem, va dir, continua esdevenint també avui «una nova crida que se'ns adreça perquè fem tot el possible per tal que acabi la tribulació d'aquests infants; perquè la llum de Betlem toqui el cor dels homes». «Només a través de la conversió dels cors, només per un canvi en l'interior de l'home es pot superar la causa de tot aquest mal, es pot vèncer el poder del maligne», va assegurar. I va insistir: «Només si els homes canvien, canvia el món i, per canviar, els homes necessiten la llum que ve de Déu, aquesta llum que de forma tan inesperada ha entrat en la nostra nit.»

D'altra banda, Benet XVI, que, en principi, peregrinarà a Terra Santa al maig

vinent, ha implorat repetidament pau per a aquesta regió en aquest Nadal. Durant la missa del Gall de la Nit de Nadal el Pontífex va dedicar un passatge de l'homília al poble de Betlem i al país «en què Jesús ha viscut i que tant ha estimat». «Preguem perquè allí es faci la pau. Que s'aturin l'odi i la violència. Que s'obri el camí de la comprensió recíproca, es produeixi una obertura dels cors que obri les fronteres.» «Que vingui la pau que van cantar els àngels en aquella nit», va afirmar. El Pontífex va tornar a parlar de la terra de Jesús durant el seu missatge nadalenc: «Que la llum divina de Betlem es difongui a Terra Santa, on l'horitzó sembla que es torna a enfosquir per a israelians i palestins», va assenyalar. Poc després felicitava el Nadal en àrab i en hebreu.

ISRAEL

L'Església demana la fi de la violència

■ Càritas sol·licita ajuda urgent per auxiliar 4.000 famílies de Gaza

Redacció

Jerusalem

L'Església catòlica, amb Benet XVI al capdavant, ha demanat una vegada més la fi de la violència entre Israel i Palestina. «Estic profundament afligit pels morts, els ferits, els danys materials, el patiment i les llàgrimes de la població que ha estat víctima d'aquesta tràgica successió d'atacs i represàlies. La pàtria terrenal de Jesús no pot continuar sent testimoni de tant vessament de sang!», es lamentava el Pontífex. Per això, implorava «el final d'aquesta violència, que és condemnable en totes les seves manifestacions, i la restauració de la treva a la franja de Gaza. Demano una prova d'humanitat i saviesa a tots els qui hi tenen responsabilitat, sol·licito a la comunitat internacional que ho intenti tot per ajudar els israelians i els palestins a sortir d'aquest carreró sense sortida i a no resignar-se a la lògica perversa de l'enfrontament i la violència, sinó a privilegiar la via del diàleg i de la negociació».

Els patriarques, bisbes i responsables de les Esglésies cristianes a Jerusalem també han fet una crida anguniosa a la fi dels enfrontaments. Els religiosos s'adrecen a totes dues parts en conflicte i a la comunitat internacional, tot denunciant «les hostilitats a la franja de Gaza i totes les formes de violència i assassinat per part de tots dos bàndols». En un missatge conjunt expressen la preocupació per la «destrucció, els morts, els ferits», fets que tenen lloc «mentre celebrem el Nadal, el naixement de l'amor i de la pau». I continuen: «La difusió de la violència i de la

sang no portarà a la pau i a la justícia, sinó que fomentarà l'odi i les hostilitats, i així continuaran els enfrontaments entre els dos pobles.»

Els responsables de les comunitats cristianes exigeixen a palestins i a israelians «tornar a la pau i abandonar el recorregut de la violència, que només porta a la destrucció i a tragèdies», i els encoratgen a «treballar per solucionar les seves diferències amb mitjans pacífics». Aquesta crida també afecta la comunitat internacional, a la qual insten a «prendre responsabilitats i a intervenir immediatament i activament per aturar la violència i els enfrontaments». Igualment, demanen a les diferents faccions palestines que acabin amb les seves divisions per construir una «reconciliació nacional» i que facin servir «mitjans no violents per aconseguir una pau justa a la regió».

Des de la mateixa Gaza el pare Manuel Musallam, de la parròquia de la Santa Família, explicava a l'agència Misna que la situació de violència desencadenada al Nadal «és només una manera de matar la pau. Aquest atac no respecta la humanitat de les persones. Accions com les que estan en curs no fan més que humiliar persones ja llargament provades i imposar un sentit de dominació que nosaltres, com a Església, com a cristians, no podem acceptar. No ens queda res més que pregar, també pels nostres germans musul-

La desesperació regna a Gaza.

mans, a l'espera que algú decideixi intervenir-hi».

Per la seva banda, Càritas internacional ha demanat la fi dels atacs tant dels coets de Hamàs al sud d'Israel com dels bombardejos israelians a Gaza per poder distribuir ajuda humanitària. Càritas expressa la seva preocupació pel fet que l'escalada actual empitjora la precària situació humanitària de la majoria dels residents a Gaza i dels programes de Càritas Jerusalem a la zona, orientats a proporcionar serveis sanitaris d'atenció primària tant a través del seu principal centre sanitari com mitjançant clíniques mòbils i una xarxa de dispensaris mèdics. Aquesta activitat humanitària de Càritas Jerusalem a Gaza s'ha vist interrompuda com a conseqüència dels atacs israelians.

El personal de Càritas Jerusalem està

patint autèntiques situacions de risc personal per poder arribar fins al principal centre mèdic de Càritas, ubicat al camp d'Al Shati, a la ciutat de Gaza, objectiu directe dels bombardejos. A més d'aquest centre, Càritas manté oberts sis dispensaris més a les zones més remotes de la franja de Gaza, en cadascuna de les quals ofereix atenció primària a unes 1.500 persones. Això no obstant, el tancament de les fronteres anterior als bombardejos ha deixat els hospitals sense subministraments bàsics, com antisèptics i antibiòtics, per la qual cosa els serveis mèdics no tenen tractaments adients per atendre els ferits.

La secretària general de Càritas Jerusalem, Claudette Habesch, ha afirmat que «la comunitat internacional ha de fer servir tota la seva influència per assegurar que els acords de pau i les resolucions ja existents es respectin».

La secretària general de Càritas Jerusalem, Claudette Habesch, ha afirmat que «la comunitat internacional ha de fer servir tota la seva influència per assegurar que els acords de pau i les resolucions ja existents es respectin». Càritas Jerusalem ha fet una petició d'ajuda urgent a la xarxa internacional de Càritas per valor d'un milió de dòlars per posar en marxa un programa especial de resposta a l'emergència a la franja de Gaza per ajudar 4.000 famílies. Càritas espanyola hi ha respost amb una partida inicial de 100.000 euros. Per col·laborar amb Càritas: «la Caixa» 2100 2208 35 0200262650, «Càritas amb Palestina», tel. 902 339 999.

El patriarca de Jerusalem clama per la reconciliació

AICA / Betlem

Al Nadal més festiu viscut per Betlem en els darrers vuit anys, el patriarca llatí de Jerusalem, Fouad Twal, va demanar la reconciliació perquè la pau torni a Terra Santa. La missa de la Nit de Nadal, a l'església franciscana de Santa Caterina, a pocs metres del lloc on segons la tradició va néixer Jesús, el patriarca va presentar el perdó com a missatge de plena actualitat. «Les llàgrimes de les vídues i dels infants es barregen amb el soroll dels canons i les metralladores; ens parteixen el cor i trenquen el silenci de la gruta i del pessebre», va denunciar a l'homilia.

A la celebració hi van participar el president de l'Autoritat Palestina, Abu Mazen, i representants musulmans i d'altres confessions cristianes. L'entusiasme general, encoratjat per la més gran concurrència de pelegrins des

Fouad Twal, a la missa de la Nit de Nadal.

que va començar la Intifada del 2000, es veia desafiat no gaire lluny per la violència que continuava esclatant a Gaza, a uns 70 quilòmetres. Mentrestant a Betlem es llançaven focs d'artifici, extremistes disparaven morters contra comunitats israelianes.

El patriarca va assegurar que l'Infant Jesús ve a portar a Terra Santa el regal més urgent: «La pau que hem perdut i que ens hem resignat a perdre; la caritat mútua que ja no existeix, fins al punt que ha desaparegut fins i tot del nostre vocabulari; el respecte i la dignitat que sovint

han estat massa escarnits pels maltractaments, els insults i la sang.» «Aquell que ha ensenyat l'amor, la justícia i la igualtat», va afegir, «és capaç de fer de la pobre gruta una escola de reconciliació, on els dirigents i els responsables dels destins dels pobles són instruïts sobre el sentit del bé, de la justícia i de l'estabilitat. Sí!, benvingut sigui aquest Infant que ens recorda la infància, la dolçor i la tendresa en un món que estima la duresa, que menysprea la feblesa i la por, i es complau en l'odi i la irreverència!».

Per a Fouad Twal, «la pau és un dret per a tots els homes; també és la solució a tots els conflictes i a totes les disputes. La guerra no produeix la pau, i les pressions no garanteixen l'estabilitat. Els murs més alts no asseguren la seguretat. Ni

l'agressor ni l'agredit no gaudeixen de la pau. La pau és un do de Déu i només Déu dona aquesta pau. (...) La pau sigui sobre Betlem i sobre tots els habitants de Terra Santa! La pau estigui sobre tots els pelegrins i visitants! La pau estigui sobre tots aquells que cerquen la pau! Els ulls del món sencer s'adrecen a Betlem, i el cor de Betlem es dona al món sencer. És Nadal a Betlem, aquí i ara».

Segons la Cambra de Comerç local, l'any 2008, Betlem va rebre la visita d'1,2 milions de persones, en la seva majoria pelegrins. Aquesta presència ha donat esperança i feina als cristians d'aquesta terra, que a causa del conflicte han esdevingut entre el 35 i el 50% dels 40.000 habitants de la ciutat. Als anys cinquanta del segle XX n'eren el 90%.

LLAR D'ANCIANS P. MIRALLES

per a grans **persones** grans

Tenim dues places disponible

Trafalgar, 39, 5è - 08010 Barcelona Tel. 932 681 867 - Fax 932 684 356
NIF: G-08862781 - Els donatius desgraven un 20% del total de l'IRPF (Llei 30/94)
www.residenciapmiralles.org e-mail: residenciapmiralles@telefonica.net

«Sant Pau ens ensenya la llibertat per pensar»

■ Mn. Jordi Sánchez Bosch, membre de la Pontifícia Comissió Bíblica

Rosa María Jané Chueca

Mn. Jordi Sánchez Bosch és un gran especialista en Pau. El seu entusiasme per l'apòstol dels gentils l'ha portat a escriure diversos llibres sobre ell. Recordem especialment *Nascut a temps. Una vida de Pau, l'apòstol y Mestre dels pobles. Una teologia de Pau, l'apòstol*, publicats tots dos en català i en castellà. És per això que Mn. Sánchez Bosch està vivint intensament aquest any dedicat a Pau. Recentment va participar en una setmana bíblica organitzada per l'Escola d'Animació Bíblica, la parròquia de la Mare de Déu de la Medalla Miraculosa de Barcelona i la Família Paulina, en què va presentar *Pau entre jueus i gentils*.

—Com valora la celebració d'aquest Any Paulí?

—Crec que és un bon moment per celebrar un any dedicat a sant Pau. Els 2.000 anys del seu naixement, més o menys, són un motiu molt vàlid per recordar sant Pau. En aquest sentit, el Papa està impartint un seguit de lliçons

sobre el tema en les catequesis dels diemes, en les audiències generals i també en els *Àngelus* dels diumenges. Crec que aquest Any Sant Pau dóna els seus fruits, si bé em sembla que Pau encara no és prou conegut i que val la pena

dedicar esforços per conèixer-lo més bé.

—I per què coneixem tan poc Pau?

—És curiós, perquè amb totes les cartes que tenim de Pau encara no el coneixem bé... Potser té a veure una mica amb el fet que ens fa por perquè pensem que no l'entendrem, perquè Pau no és senzill. Per llegir Pau cal esmerçar-hi molta reflexió perquè diu moltes coses en poques paraules. Per tant, cal aturar-s'hi, llegir-lo amb calma... i no estem gaire acostumats a llegir a poc a poc... A més, també hi ha certs prejudicis al voltant de la figura de Pau: que si era misogin, que si tenia mal caràcter... jo crec que tot això no és cert.

—En què es basa?

—Em baso en el fet que en Pau trobem polèmica, però polèmica sorgida en un moment crucial en què s'està jugant el futur de l'Església, el futur de la Redempció. Pensem en la carta als Gàlates, per exemple: si s'hagués imposat en l'Església la circumcisió, el creixement del cristianisme s'hauria frenat i se n'hauria apartat mitja humanitat. Pau va tenir la lucidesa de dir que un gentil, sense deixar de ser fidel a la seva cultura, pot seguir Crist, perquè el seguiment de Crist és l'essencial. Per tant, Pau s'enfada molt quan veu que les seves tesis es posen en dubte. Aquesta actitud de Pau no mostra una persona de mal geni, sinó una persona que davant d'un problema important es mostra ferma. En la segona als Corintis passa una cosa semblant. Hi ha un atac frontal al programa de Pau i ell ha de posar les coses clares, però, pel que fa a la resta, si ens fixem en les seves cartes, veiem que Pau era una persona dolça i amable, i que tenia amics per tot arreu...

—I el tracte amb les dones?

—Jo crec que aquest aspecte també s'explica perfectament si ens situem en aquella època. El principi que el marit és

el cap de la dona es dóna en tota cultura: oriental, occidental, africana... i a Europa també s'ha mantingut almenys fins al segle XIX i part del XX. Per tant, en aquest sentit, Pau és fill del seu temps. Ara bé, Pau matisa molt aquest aspecte en punts essencials en parlar de la igualtat de la dona (diu que «en Crist Jesús no hi ha ni home ni dona») i en comparar el marit amb Crist, que ho va donar tot per nosaltres. Si seguim les seves cartes també veurem que esmenta no una dona, sinó moltes, i sempre de manera positiva. És més, en parla com de «col·laboradores», valorant-ne la feina. Si fos un misogin, no es molestaria ni a esmentar-les...

—Ens costa entendre Pau perquè, en general, desconexem l'Antic Testament?

—És cert que això també hi influeix. Per això crec que no és bo que en la catequesi d'avui oblidem el coneixement de l'Antic Testament, perquè conté narracions amb unes claus i un missatge que Pau utilitza. Si no tenim aquesta base bíblica, ens resultarà molt difícil comprendre Pau.

—Com podem acostar-nos a Pau?

—En principi, no hem de pretendre llegir una carta sencera, de cop, sinó a poc a poc. Segon, llegir les notes que porta la Bíblia i que ens ajuden a comprendre millor els textos. Tercer, tenir la humilitat de reconèixer que mai no ho entendrem tot. Jo fa anys que estudio... i no ho entenc tot! Però no és impossible conèixer Pau.

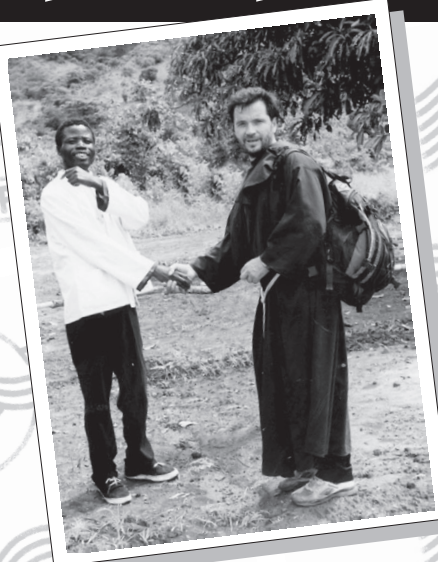
—Què ens diu Pau avui?

—En primer lloc ens diu que ha d'aver-hi comunitats cristianes. En certa manera, encara avui tenim la idea que anem a l'església per nosaltres mateixos i ens posem darrere de tot, a la darrera fila, i no parlem amb ningú... i precisament una de les novetats que aporta el cristianisme és que els cristians formen comunitat! D'una banda, Pau ens recorda això. I de l'altra, ens diu que les coses del món interessin als cristians. Tot el que el món pot tenir d'aprofitable cal aprofitar-ho i intentar col·laborar amb el món. A més, sant Pau té un sentit de la llibertat molt gran. Les coses cal pensar-les molt bé, i Pau n'és un exemple. Ell reflexiona molt sobre el legalisme i es pregunta per a què serveix la lletra de la Llei, tal qual, sense esperit. Sant Pau ens ensenya la llibertat per pensar. Una altra cosa que ens il·lumina és el seu lliurament. Ell va tenir una entrega total. Per al cristià, és el model d'una entrega fins a la mort. Sant Pau ho tenia claríssim i, avui dia, hem d'acceptar que el «comodisme» no és el més indicat per a un cristianisme autèntic. Penso que la nostra època no és tan diferent de la de Pau i que podem establir-hi paral·lelismes. Cal tenir la valentia de confessar la fe davant dels qui no la tenen. Avui dia ens falta això, perquè hi ha gent que és creient però que se n'amaga. Hi ha vergonya de confessar la fe.

—Hem idealitzat la figura de Pau?

—Potser sí que hem idealitzat molt Pau i que ens resulta una figura difícil d'imitar. De fet, és una figura humana difícil d'imitar, però solem fixar-nos en les coses difícils dels sants perquè són les importants. Però no per això hem de pensar que són inabastables.

Saps què sent un missioner quan rep notícies de casa?

APADRINA UN MISSIONER

Amb la teva aportació, ells o elles i encara més persones llegiran CATALUNYA CRISTIANA cada setmana

Marqueu amb una "x" les vostres preferències:

Preu d'una subscripció missionera: **Amèrica i Àfrica: 217,06 €** ☐
Àsia i Oceania: 290,38 € ☐
Missioner ☐ **Missionera** ☐
 (Es pot mantenir correspondència)

Nom i cognoms
 Adreça
 Població Província C.P.

FORMA DE PAGAMENT:

Adjunto xec nominatiu ☐ Domiciliació bancària ☐
 Titular Data
 Entitat Oficina DC Compte

Envieu aquesta butlleta a: CATALUNYA CRISTIANA

Comtes de Bell-lloc, 67-69, 08014 Barcelona - Tel. 934 092 810 -Fax 934 092 820

Festa de la Sagrada Família

El 28 de desembre diferents diòcesis van organitzar celebracions especials per la Jornada sobre la Família

«És possible i urgent vèncer la cultura de la mort»

Redacció / Madrid

La plaça Colón de Madrid va ser l'escenari que va acollir una celebració multitudinària, presidida pel cardenal Antonio M. Rouco. El cardenal va subratllar que «els nens necessiten l'amor d'un pare i d'una mare per poder ser engendrats, portats al món, criats i educats conforme a la dignitat que els és pròpia des del moment en el qual són concebuts al ventre matern». El purpurat va advertir que «estremeix el fet i el nombre dels que són sacrificats per l'esglaiadora crueltat de l'avortament, una de les xacres més terribles del nostre temps, tan orgullós d'ell mateix i del seu progrés. Ells són els nous "Sants Innocents" de l'època contemporània». L'arquebisbe de Madrid va voler subratllar

que «la funció essencial de la família és exercir de via primordial perquè l'home descobreixi la seva vocació, la qual constitueix la raó de ser de la seva existència, l'amor». També va denunciar que «la cultura del relativisme egoista, de l'interès i de la competència contra tothom, i la cultura de la mort són molt poderoses. El llenguatge de la creació és clar i inequívoc pel que fa al matrimoni: un home i una dona, l'espòs i l'esposa que s'estimen per sempre i donen la vida!». Finalment, va afirmar que «cal donar testimoni davant del món de l'alegria pregonia i duradora que comporta la família cristiana. És possible i urgent vèncer la cultura de la mort amb la cultura de la vida. Es pot i és urgent vèncer la cultura de la competència dura i egoista, de l'egolatria amb la cultura de l'amor veritable!».

«La família és una gràcia de Déu»

SIC / Ciutat del Vaticà

Benet XVI es va unir a la celebració de Madrid, en el rés de l'Àngelus, i va recordar que «la família és una gràcia de Déu, que deixa traslluir el que Ell mateix és: Amor. Un amor enterament gratuït, que sustenta la fidelitat sense límits, fins i tot en els moments de dificultat o abatiment». I va afegir: «Estimades famílies, no deixeu que

l'amor, l'obertura a la vida i els llaços incomparables que uneixen la vostra llar es desvirtuïn. Pregueu junts perquè els vostres propòsits siguin il·luminats per la fe i enaltits per la gràcia divina en el camí cap a la santedat.» Així, «amb el goig del vostre compartir-ho tot en l'amor, donareu al món un testimoni formós de la importància que té la família per a l'ésser humà i la societat. El Papa està amb vosaltres».

«Dignitat inqüestionable de la família»

Redacció / Sevilla

L'arquebisbe de Sevilla, el cardenal Carlos Amigo, va convocar els fidels a celebrar la festa de la Família. «La família no acaba de trobar la protecció d'uns drets que assegurin una estabilitat veritable en la mateixa estructura familiar, en la lliure educació dels fills, en l'assistència social», deia el cardenal, «la família ha de suportar molta pobresa: la de tants orfes de pares vius; la de tants pares que han perdut els fills, perquè els els ha matat la desesperança, la violència, l'allunyament de casa». Davant d'aquesta realitat, «volem defensar unes virtuts, uns valors, una dignitat inqüestionable de

la família. Si la família és un pes, que no sigui cap altre que el de l'amor. (...) Si la família és una creu, que sigui la del sacrifici, la de no reparar en l'esforç per oblidar-se d'un mateix i tractar de servir els altres. Si és balança de justícia, que intenti defensar les lleis més justes. Si és

una pobresa, que ho sigui per enriquir els altres, traient totes les possibilitats de bé que es poden tenir, sense claudicar mai d'aquest projecte de felicitat que és la mateixa família». També advertia el cardenal Amigo: «Quan oblidem el valor fonamental de la família, de la persona, hem claudicat del més gran que té l'home: la capacitat de defensar l'honor de la seva mateixa vida.»

«Doneu testimoni d'una vida familiar enriquidora»

Redacció / Barcelona

La catedral de Barcelona va reunir els diocesans en la Jornada sobre la Família, en la qual el cardenal Lluís Martínez Sistach va manifestar que «l'ideal de fidelitat i solidesa de l'amor conjugal és especialment difícil quan les lleis civils han reduït al mínim la protecció del matrimoni i de la família, i encara més, quan es fan reformes legals que operen contra aquests valors o desfiguren la naturalesa i configuració del matrimoni entre un home i una dona». El cardenal va encoratjar totes aquelles persones i institucions que treballen en la defensa de la vida humana

des de l'inici fins a la fi natural a actuar «amb decisió i constància». Igualment, va demanar als legisladors de «respectar, promoure i defensar el dret a la vida i el santuari de la vida que és el matrimoni i la família». El purpurat va convidar a «donar testimoni d'una vida familiar enriquidora per l'amor entre els seus membres i pels valors que configuren les famílies cristianes». A més, va indicar que «el reconeixement de la vida com un do de Déu ens insta a demanar que no es privi cap nen del seu dret de néixer, i que qualsevol mare trobi en la llar, en l'Església i en la societat les ajudes necessàries per tenir cura dels seus fills».

Paraula i vida

Lluís Martínez Sistach
 Cardenal, arquebisbe de Barcelona

Acollir els immigrants

Celebrem el proper diumenge la Jornada Mundial de les Migracions, que enguany té com a tema «Sant Pau, migrant, apòstol dels pobles» i pren com a punt de partença la felicitat coincidència de l'any jubilar que Benet XVI ha convocat en honor de l'apòstol dels gentils amb ocasió del bimil·lenari del seu naixement.

Amb tota raó, el Sant Pare ha volgut centrar aquesta jornada en la figura de sant Pau. Ell va realitzar una gran obra de mediació entre diverses cultures i l'Evangeli. Saule, nascut en una família de jueus emigrants, fou educat en la llengua i en la cultura hel·lenística, i valorà el context cultural romà. Fou un home de tres cultures. I després de la seva trobada amb el Crist, que tingué lloc en el camí vers Damasc, es prodigà sense reserves per tal que s'anunciés a tothom, sense distinció de nacionalitat ni de cultura, l'Evangeli, que «és força de Déu per a la salvació de tot aquell qui creu, del jueu en primer lloc, però també del grec», tal com afirma a l'inici de la seva carta als Romans.

Sant Pau fou un «autèntic missioner dels emigrants», emigrant ell mateix i ambaixador itinerant de Jesucrist, per invitar cada persona a esdevenir, en el Fill de Déu, una «nova criatura». La seva vida i la seva predicació foren totalment orientades a fer que Jesús fos conegut i estimat per tothom, ja que en ell tots els pobles són cridats a convertir-se en un sol poble.

Per això, com diu Benet XVI en el seu missatge d'enguany, «també en l'actualitat, en l'era de la globalització, aquesta és la missió de l'Església i de tots els batejats, una missió que s'adreça també a l'univers dels emigrants —estudiants fora del seu país, immigrants, refugiats, pròfugs, desplaçats—, incloent-hi els que són víctimes dels moderns esclavatges, com —per exemple— en el tràfic d'éssers humans».

Totes les comunitats cristianes i eclesials són cridades a acollir els immigrants, a fer-se solidàries amb aquests germans immigrants i a promoure, amb tots els mitjans possibles, la convivència pacífica entre les diverses

ètnies, cultures i religions.

En el procés d'acollida de la immigració cal que aquests nous ciutadans compreguin allò que és específic en la societat que els acull, amb la seva identitat i la seva cultura. La convivència pacífica i enriquidora s'assoleix si es dona una autèntica acollida per part dels autòctons i una adaptació i inserció per part dels immigrants. El nostre país fou, sobretot en el segle passat, una societat d'emigrants. Ara és cridada a ser una societat acollidora d'immigrants, atenta a les necessitats socials, laborals i espirituals d'aquests germans nostres.

L'Església té encara un especial deure d'acollida envers tots els immigrants que comparteixen la nostra fe. Ells són ja molt presents i actius a les nostres parròquies i a diverses obres socials de l'Església i a institucions i moviments cristians. A l'Església, pel fet de ser catòlica, cap cristià no és estranger en qualsevol comunitat eclesial del món. Sempre som a casa.

Als quatre vents

Jaume Pujol Balcells
 Arquebisbe de Tarragona i Primat

Un sacrament per als malalts

El 23 de novembre passat us escrivia sobre el sentit de la malaltia i la mort amb motiu del comentari als punts corresponents al sacrament de la unció dels malalts en el *Compendi del Catecisme de l'Església catòlica*. Ha calgut interrompre aquest comentari fins al moment present perquè molts altres temes han atret la nostra atenció i m'hi he volgut referir en la meua carta setmanal. Passades ja les festes nadalenques torno al comentari del *Compendi*.

Com us escrivia el novembre passat, tots hem de preocupar-nos dels nostres malalts. L'Església, havent rebut del Senyor el manament de guarir-los, s'esforça a complir-lo tenint cura dels qui pateixen, juntament amb pregàries i intercessió, i té un sacrament específic a favor dels malalts, instituit per Crist mateix i testimoni per sant Jaume: «Si entre vosaltres hi ha algú que està malalt, que faci cridar els qui presideixen la comunitat perquè l'ungeixin amb oli en nom del Se-

nyor i preguin per ell» (Jm 5,14).

Com passa en tots els sacraments, cal, per a la unció, una preparació i unes disposicions. L'administra sempre el sacerdot —bisbe o prevere—, i el pot rebre el fidel que comença a trobar-se en perill de mort per malaltia o vellesa. El mateix fidel el pot rebre altres cops, quan s'esdevé un agreujament de la malaltia o bé quan li sobrevé una altra malaltia greu. La celebració d'aquest sacrament, si és possible, ha d'anar precedida de la confessió individual del malalt. Com el mateix nom del sacrament indica, s'administra ungint amb oli el front i les mans del malalt i fent la pregària que acompanya la unció.

Tots els sacerdots tenim força experiències del confort i l'alleujament que produeix la unció, donant pau i coratge en els moments durs de la malaltia. Aquesta ajuda no és solament ni primàriament corporal —encara que a vegades es produeix, fins i tot, la guarició física—, sinó espiritual. Recordeu que aquest sacrament també perdo-

na els pecats si el malalt no s'ha pogut confessar i n'està penedit. L'eucaristia, rebuda com a viàtic, serà llavor de vida eterna i poder de resurrecció.

Quina manera més paternal i maternal que té Déu d'actuar! Tot són ajudes per a aquests moments difícils! I, alhora, quina pena quan es priva un malalt d'aquestes ajudes a vegades per motius banals, com ara que no s'espanti... L'experiència ens diu que en la immensa majoria dels casos els malalts desitgen la presència del sacerdot.

Els qui estem a prop dels malalts tenim la greu responsabilitat de tenir-ne cura, d'ajudar-los, de guarir-los fins allà on podem, i si l'assistència corporal és important, més ho és l'espiritual. Aquests malalts greus potser a les poques hores entraran a la presència del Pare Etern i hem de proporcionar-los totes les ajudes que puguem per poder viure aquests moments amb plena humanitat i amb la millor preparació possible per passar a la presència de Déu.

La Bona Notícia també a internet

www.catalunyacristiana.com

Catalunya Cristiana col·labora amb
www.flama.info

FLAMA
 AGÈNCIA CRISTIANA DE NOTÍCIES

opinió

Punt de vista

Llucià Pou i Sabaté

Historiador i teòleg

Violència i matrimoni

Els maltractaments en el matrimoni són una plaga en la societat actual, i es parla de si són o no causa de nul·litat matrimonial. «L'Església condemna amb tota rotunditat els maltractaments i defensa la igual dignitat de l'home i de la dona», deia Mons. Juan José Asenjo, això no obstant, «entre les causes que estableix el Codi de Dret Canònic no figuren els maltractaments, ja que és un assumpte sobrevingut després de la celebració del matrimoni». Això va provocar malentesos, i per això el canonicista Jaume Riera deia que «la jurisprudència canònica ha incorporat la doctrina que els maltractaments són causa de nul·litat i accepta que els maltractaments en la convivència matrimonial posen en relleu un trastorn de la personalitat ja latent en el moment de casar-se, per la qual cosa se'n pot derivar una declaració de nul·litat».

El Dr. Santiago Bueno, jutge eclesiàstic, insistia que es pot demostrar que en una persona violenta «la seva estructura mental està feta de manera que planteja i entén la relació afectiva o de parella amb violència. Aleshores és molt probable que es tracti d'una psicopatologia i, per tant, el matrimoni és nul», o bé planteja una relació matrimonial que nega els béns propis del matrimoni, i, per tant, no hi ha veritable matrimoni. Com deia el cardenal Ricard M. Carles, l'Església no pot dissoldre un veritable matrimoni i per tant el que fa el dret és investigar si aquest és o no veritable; i en aquest sentit si la violència demostra un trastorn que ja existia quan es va contreure el matrimoni, és causa de nul·litat. El matrimoni és una vocació per ser comunitat «de vida i d'amor».

La violència és sempre un signe de feblesa, pot ser mental —com és el cas dels trastorns psicològics—, per

falta d'educació —com és el cas dels nens que encara no tenen la responsabilitat dels seus actes— o per manca d'autocontrol —l'agressivitat, que moltes vegades està latent, arriba un moment en què es dispara.

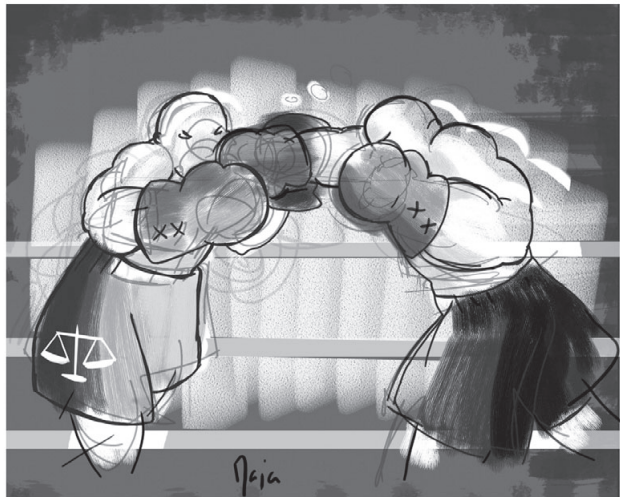
A banda dels casos de violència física greu, hi ha moltes maneres de fer mal a una persona, com la traïció i les paraules difamatòries, la malignitat en el parlar, les crítiques amagades o els insults directes, la ironia o la sospita sense motius suficients... tantes formes de violència com deixar sola una persona, el menyspreu o la ignorància, l'oblit i la indiferència... tot això deixa un

regust d'amargor, de sentiment de ser ofesos, que si tenim sentit cristià sabrem transformar en intercessió per aquestes persones, en demanar a Déu que toqui el cor d'aquests desgraciats (en el sentit que tenen la desgràcia de no conèixer l'amor, no tenen la gràcia de saber estimar).

La violència que veiem en el món d'avui pot influir negativament en l'educació afectiva de les persones, cosa que també veiem en la família, malalta d'aquest virus que

corre per l'ambient. Ens enverina, per exemple, la violència anònima dels mitjans de comunicació, que mostren moltes vegades la ràbia i el mal, la mentida i el desig de venjança, per exemple en l'anomenada teeleescombraria.

Així com el cercle de l'odi engendra més odi, també el cercle de l'amor engendra una cadena d'amor com la que va començar Jesús a la Creu, quan en ser crucificat no va respondre amb el càstig sinó amb aquell «Pare, perdona'ls perquè no saben què fan». Allí ens va demostrar el tarannà de qui sap ser fort. Tornar violència amb violència és feblesa. La fortalesa es posar amor on no hi ha amor, per treure'n amor, com deia Joan de la Creu.

Saber escoltar

Viure amb els altres

Els humans tendim espontàniament, en general, a agrupar-nos. Basta una senzilla mirada a la concurrència en determinats carrers comercials, a la gentada d'un estadi tot animant el seu equip esportiu, a la multitud de cotxes que surten de cap de setmana... Valorem els nostres familiars i els amics. Fins i tot, ens apleguem per finalitats socials i polítiques.

L'isolament i la solitud no ens agraden. La nostra naturalesa és sociable. Viure amb els altres forma part de l'equilibri humà. D'aquí que la manca de bona convivència sigui font de malestar. Només cal atendre els efectes adversos d'una vida social inestable o d'una família plena de tensions. El fet és que la persona és sociable.

Pot passar que l'instint gregari menii a oblidar la personalitat, de manera que la vida col·lectiva ho absorbeixi tot. Què succeeix? La instal·lació en una passivitat indigna de l'home, acompanyada de la peresa de la reflexió personal, de la inèrcia en les decisions, de la

minva de la força i l'energia acceptada conscientment. La dita castellana és adequada per descriure una actuació feta sense rumiar: «¿A dónde va Vicente? A donde va la gente.» Aquest fenomen és prou conegut per la publicitat i per la política.

Els cristians també poden caure en aquests defectes. Per això, el superior ha de vetllar per tal de no deixar els que té encomanats en l'infantilisme com si fos l'obediència. El sentit comunitari no és mai despersonalitzador. La persona és un jo que es comunica i que, considerades les raons, decideix...

El cristià s'ha d'aïllar un xic per entrar dintre seu, reflexionar, pensar, decidir... Perquè ha de ser adult i ha d'exercir com a tal. L'objectiu de l'educació és la capacitat que l'infant arribi a una maduresa més enllà dels seus tutors i educadors. Hom educa per a la llibertat. Necessitem l'exercici que ajuda la decisió, la personalitat, l'energia, la prudència i totes les virtuts morals.

Joan Guiteras i Vilanova

A propòsit de...

P-J Ynaraja

Capellà del Montanyà

(ynaraja@ynaraja.e.telefonica.net)

Esglésies coptes a Egipte

Després d'un viatge curt a un país desconegut, fàcilment, un se sent capaç d'escriure un llibre sobre aquest lloc. Jo sé que no puc caure en aquest error. Si consultés alguns textos, seria capaç d'escriure un totxo tan seriós com una tesi doctoral. I tan avorrit. Em limitaré a fer-ne unes quantes pinzellades.

Els coptes se senten descendents dels antics egipcis, constructors de les piràmides. Si socialment gaudeixen de certa categoria, per part de fonamentalistes musulmans reben antipatia i, fins i tot, persecució. El seu Patriarca, titular d'Alexandria, resident al Caire, té el títol de Papa (com el Bisbe catòlic de Roma o el katholikos armeni). Si en temps del Concili de Calcedònia hagués existit el telèfon o internet, aquests cristians establerts a Egipte segurament no s'haurien separat del tronc catòlic. Són monofisites, però és massa embolicat explicar ara el significat d'aquesta paraula. Hi ha coptes units a Roma, però són pocs. Ens explicava un franciscà que el patriarca, tot i que la tradició oriental no ho exigeix, no ordena prevere cap home casat, només monjos. No en vaig conèixer cap més detall.

Ja ho he explicat alguna vegada. Els nois, quan arriben a una edat en la qual se senten responsables de la seva fe, com a prova de compromís, es tatuen una creu a l'avantbraç esquerre. Això ho he vist i ho he fotografiat.

Les esglésies coptes del Caire estan situades en un àmbit propi. Per poder accedir a aquest barri, un policia de turisme i antiguitats (això hi deia a la insígnia) demana el passaport. La presència d'aquesta peculiar guàrdia de seguretat no enutja gens. El país ha de protegir la seva riquesa cultural i la principal font d'ingressos: el turisme. Sovint, en trobes algun que, amb facilitat, et diu alguna cosa amable com ara esmentar el Barça o el Madrid.

Alguns detalls o impressions. A les esglésies hi ha molta presència juvenil, alegre i pietosa. Aquest fet sorprèn perquè aquí l'assistència és de gent gran. Jo portava la meua màquina de fotografiar temerós que, com passa aquí, fer fotografies et converteix en un sacríleg delinqüent, quan una jove molt somrient em va dir que podia fer totes les fotografies que vulgués, fins i tot, amb flaix. En vaig fer totes les que vaig voler, la pietat que s'hi respirava permetia que les meves maniobres no els distraiguessin. Era el moment de la comunió. M'hi vaig apropar perquè volia veure amb tot detall el que no veia de lluny. Rebieu l'Eucaristia de vi en un gotet de plàstic individual. La bebieu, amb molt de respecte, i tiraven el got en una bossa que sostenia un clergue. Sé que molts considerareu aquesta manera com a irreverent, però, si ho penseu bé, és l'equivalent del que va fer Jesús. A la sortida hi havia la mateixa alegria. En una botiga petita, atesa per gent jove, s'oferien objectes religiosos a preus irrisoris. Estava pensada per atendre cristians. A pocs metres, en canvi, als comerços convencionals, els turistes pagaven pels *souvenirs* típics preus molt més elevats. Un altre exemple, en un monestir de Natrun hi vaig comprar una alba de cotó fi, amb brodats davant, darrere i a les mànigues, per set euros. La botiga senzilla no s'assemblava gens a les que hi ha als nostres santuaris.

Signes d'avui

Lluís Serra Llansana
(llserrall@gmail.com)

Preocupació per la foscor

«Hi ha moltes persones preocupades per la foscor, bé per l'absència de llum al seu voltant o per la por del que és desconegut en la seva vida personal i en el món, en general» (Carta dels patriarques i caps de les Esglésies a Jerusalem, desembre 2008). La foscor pot ser companya de viatge en situacions patològiques, com ara la depressió, o en processos de purificació mística, com els escrits santjoanistes de la «nit fosca». La línia fronterera que separa la patologia del misticisme, aparentment, és prima en extrem, però són dos fenòmens diferents. Hi ha intents que volen reduir l'espiritualitat a psicologia, com antany es va voler anul·lar la psicologia en nom d'una espiritualitat desencarnada. Cadascuna té el seu paper i la psicologia és la via propedèutica a l'espiritualitat. Un treball psicològic a fons obre una esclatxa a una espiritualitat incipient.

La preocupació per la foscor, en aquest text, té dues expressions: absència de llum, més apressant com més gran n'és el desig, i por del que és desconegut en l'àmbit personal o social. El relat del Gènesi sobre la creació del món parteix del caos, la desolació i les tenebres de la terra. En el primer dia, Déu crea la llum que marca els dos ritmes quotidians del dia i de la nit, del vespre i del matí. Només la llum és capaç de desactivar el caos i d'introduir harmonia, perquè la llum és bona. En la nostra situació personal, la llum equival a sentit i referència. Les coses il·luminades adquireixen contorns precisos. La llum no millora la realitat sinó que ens en proporciona una major consciència. La llum és consciència. No és estrany que els homes i les dones, al llarg dels segles, hagin lluitat tant per aconseguir la il·luminació. Sense llum, tot és mecànic, inconscient, sordid. La nostra societat, sovint, no ofereix llum sinó centelleig; focs artificials que distreuen però que no il·luminen, ràfegues que enceguen. No és estrany que els textos evangèlics presentin Jesús com la llum del món i que el compromís dels seus deixebles sigui no amagar la llum sota el mesuró. Però avui persisteix l'absència de llum i les persones sumides en les tenebres pateixen, estan desorientades, viuen preocupades. La recerca de la llum és una constant en moltes persones que peregrinen d'un país a l'altre, que s'apunten a cursos i seminaris, que van al psicòleg i al guru. L'aspiració més profunda es concreta en la pregària del cec: «Senyor, fes que hi vegi!»

La segona expressió de la preocupació per la foscor consisteix en la por del que és desconegut i té relació amb la primera. Si faig llum en la meua vida i hi veig el que no m'agrada, què passa? El que és desconegut pot resultar atractiu, però acostuma a ser inquietant. Per això, la por. Per aquest motiu podem explicar per què l'(auto)engany és tan freqüent en la vida personal i social. La falsedat no arregla res, però permet anar fent sense sorpreses. La mentida vital fa molt de mal, però n'hi ha que s'hi acomoden. Afrontar la por del que és desconegut és el primer pas cap a la consciència. En els textos bíblics, gairebé sempre que hi ha una aparició es convida a dissipar la por, perquè impedeix rebre amb claredat el missatge o perquè condueix a la paràlisi. Infondre por és un dels recursos més utilitzats per les instàncies de poder per tenir controlada la gent. La por del que és desconegut dificulta la vida espiritual, perquè en aquest camp tot és nou. La confiança bàsica és l'actitud que permet afrontar les pors, prendre'n consciència però sense deixar-se endur per elles. La por adopta les formes més inversemblants i es projecta en tots els àmbits de l'actuació humana. La crisi econòmica que genera núvols a l'horitzó ens endinsa en un món desconegut, on el que semblava estable resulta fràgil. Sorgeix la por del que pot passar.

Els místics ho saben molt bé: «Per arribar al que no saps hi has d'anar per on no saps» (sant Joan de la Creu).

Victòria Molins,
s.t.j.

Finestra a la vida

El dolor i el patiment és personal

A cabo de llegir una novel·la que m'ha impressionat molt: *Mil sols esplèndids*. És de Khaled Hosseini, l'autor d'una altra història impactant que molts hauréu vist al cinema: *Cometas en el cielo*.

Però, sabeu per què impacten tant l'una com l'altra? Perquè ens posen davant d'uns personatges concrets d'una tragèdia col·lectiva. Les vides de Mariam, de Laila o Tariq són vides concretes, amb les seves angoixes particulars i els seus sentiments que, pàgina rere pàgina, et colpegen el cor i es barregen amb els propis sentiments. Les pallisses que reben Mariam o Laila, la conducta dels talibans pel que fa a les dones, es concreten en elles i acabem per sentir-les, al llarg de les pàgines de la novel·la, molt a prop nostre.

És el mateix que ens va passar a tots els que abans érem lluny de la gent marginada i que en sentíem a parlar com d'un col·lectiu que patia... Potser ens arribava al cor, però d'una manera molt diferent de com ens hi arriba ara, quan els posem nom i cognom, rostre i vida.

Aquests dies —com gairebé cada Nadal— ens tornen a sacsejar les guerres que, per qüestió religiosa, fan patir molta gent amb morts d'innocents. En els últims dies, hi ha hagut matances de cristians i l'èxode de milers de persones de casa seva a l'Iraq i a l'Índia. I a la ciutat israeliana de Sant Joan d'Acre milers de palestins cridaven «mort als jueus», i milers de jueus cridaven «mort als àrabs» mentre destruïen cotxes i comerços. En el cas iraquí, els assassins de cristians són àrabs sunnites extremistes i, en el cas indi, són indis hinduistes extremistes. El «pecat» dels cristians morts, i dels milers de refugiats, és professar una religió minoritària al lloc on viuen.

Als Telenotícies hi hem pogut veure imatges esfereïdores. Una s'ha quedat d'una manera particular gravada a la meua retina: un home carregava un nen ferit o mort. Si era mort, seria comptat en el nombre de «baixes» i, si estava greu, en el nombre de «ferits». Un número més en una lluita que té la religió al centre de les seves rancúnies i atacs.

En l'actualitat, hi ha 23 països en guerra, que alberguen un total de 27 conflictes armats. Acostumats a estadístiques, a números, a percentatges, oblidem que el dolor és sempre personal i intransferible i que les guerres enfronten països amb interessos diferents, però engendren un patiment incontrolable a persones individuals que no són pas números, ni estadístiques, ni percentatges.

No oblidaré mai la mirada d'aquell nen que vaig conèixer a Angola, un any després d'acabada aquella guerra interminable de 20 anys que va deixar desolat el país. S'arrossegava per terra amb dos monyons per cames. Les havia perdut totes dues en trepitjar una mina antipersona. Els seus pares havien mort o desaparegut. Ell estava recollit en una missió al costat d'altres nens tan abandonats a la seva sort com ell.

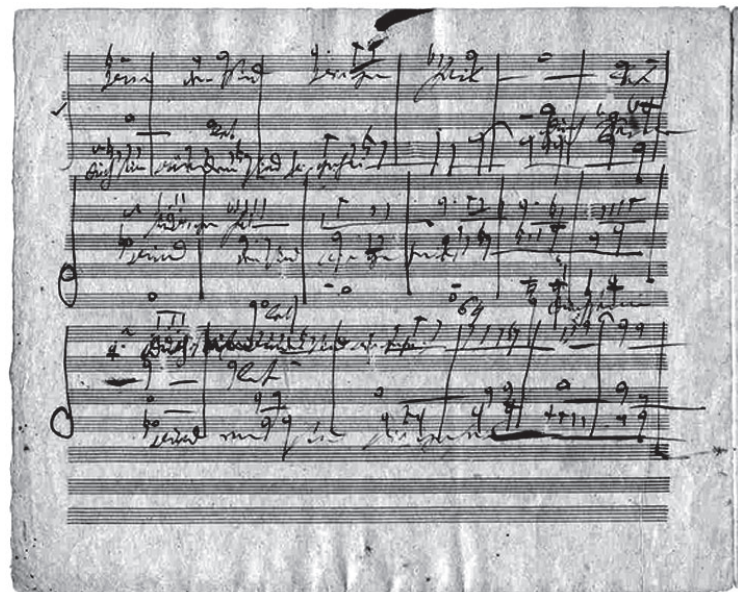
Aquella nit no em podia treure del cap aquells ulls tristos i interrogants del pobre invàlid que s'arrossegava per terra perquè els interessos d'uns homes que tenen el poder a les seves mans havien decidit fer la guerra.

Si no podem fer res en casos com aquests de la guerra, almenys no generalitzem el dolor de la pobresa i la marginació al nostre costat. Perquè el dolor no és col·lectiu, és personal i intransferible, però compartit no es multiplica, sinó que es fa més suportable.

Zoom

Eduard Brufau

Aquest és un dels fragments originals de la partitura de l'oratori «El Messies», de Georg Friedrich Händel (1685-1759). Enguany fa 250 anys de la mort d'aquest gran compositor barroc i se celebraran diversos actes per commemorar-ho, especialment a Alemanya, on va néixer, i a Anglaterra, on va desenvolupar gairebé tota la seva carrera artística. A part d'«El Messies», Händel va compondre nombroses obres religioses entre oratoris, cantates i misses.

NECESSITEN UN PADRÍ! VOLS SER-HO TU?

DIRECTAMENT I A TRAVÉS DE MISSIONERS CATÒLICS DE MÉS DE 40 ORDES RELIGIOSOS, EN 1.100 PROJECTES DE 26 PAÏSOS DEL TERCER MÓN.

QUÈ SIGNIFICA UN APADRINAMENT?

Per a un nen: aliment cada dia, atenció sanitària dental, roba, l'oportunitat d'anar cada dia a l'escola i sentir-se estimat per tu.

Per a la família del nen: instrucció sobre nutrició, higiene, alfabetització, educació en la cura del nen i formació professional.

Per als missioners/es: rebre amb alegria la teua col·laboració en la tasca humanitària que porten a terme a favor dels pobres, dels humils, dels malalts i necessitats. Per amor, lliurament i servei a l'Evangeli.

20 euros mensuals ho poden fer possible

DELEGACIÓ DE LA FUNDACIÓ CRISTIANA PER A NENS I GENT GRAN

C/ Arrabal, 13, bajo A - 47140 Laguna de Duero (Valladolid)
Tel. 983 544 750 - 983 545 206 - Fax 983 544 750 e-mail: fcna@fcnaes.org

CARTES DEL LECTOR

■ Una tasca laboriosa

A molts països descarregar-se cançons i pel·lícules és il·legal. A l'institut ens van passar un reportatge d'Els Pets, que mostrava tot el procés de creació d'un CD. És un procés llarg, difícil i car.

Vaig quedar-ne bastant sorprès i, arran d'haver-lo vist, em van venir una sèrie de pensaments sobre les descàrregues de música a través d'internet. És veritat que baixar-se cançons és el més fàcil i econòmic, però penso que val la pena comprar-se el CD ja que tampoc no és que valgui gaires diners, i almenys està fent un favor als que han treballat per fer que aquelles cançons que ens agraden siguin una realitat.

PAU GARRIGOLAS MASJOAN
Girona

■ Respecte pels pares i mares

En el projecte de llei d'educació catalana no es menciona en cap moment el paper que hi tenim els pares i mares. Per què se'ns aparta de l'educació dels nostres fills? No tenim ni veu ni vot en la decisió educativa que creiem més adient per als nostres fills, tot i que l'Administració ens fa respondre davant de la societat del comportament dels nostres fills menors... A més, qui estima més els fills que els propis pares i mares?

Com va dir a la premsa ja fa unes setmanes, el catedràtic i filòsof Agustí Casanova i Masferrer: «L'Administració, sense coacció, amb igualtat de condicions, hauria de permetre a tots els pares, els rics i els pobres, de poder escollir l'escola que considerin més formativa per als seus fills. S'ha de fer prevaler la decisió paterna i el deure actualment del govern és respectar-la i no dirigir-la ideològicament.»

Fa seixanta anys, el 10 de desembre de 1948, l'Assemblea General de les Nacions Unides va aprovar la Declaració Universal dels Drets Humans, on en l'article 26 diu: «Tota persona té dret a l'educació. L'educació serà gratuïta, si més no, en la instrucció elemental i fonamental. L'educació tendirà al ple desenvolupament de la personalitat humana i a l'enfortiment del respecte dels

drets humans i de les llibertats fonamentals; promourà la comprensió, la tolerància i l'amistat entre totes les nacions i grups ètnics o religiosos, i fomentarà les activitats de les Nacions Unides per al manteniment de la pau. El pare i la mare tenen el dret preferent d'escollir la mena d'educació que serà donada als seus fills.»

Senyors, a tots els qui formeu el govern català, us demano que no falteu al respecte d'aquest dret que tenim els pares i mares, que està reconegut mundialment.

GEMMA ROS i VALLS
Blanes

■ Visita a Ràdio Estel

Recentment vam anar a fer una visita a Ràdio Estel. Va ser molt divertida; ens van ensenyar tots els aparells amb què treballen els de la ràdio.

Vam veure l'informatiu de les deu del matí en directe. Uns ho van sentir des del control i els qui tenien auriculars ho sentien en directe per la ràdio. En Gerard Carrion era el locutor que transmetia les notícies des d'un estudi, que era una cambra insonoritzada. Quan va acabar, ens vam fer una fotografia amb ell de record. Després vam pujar al segon pis, on hi havia una sala d'actes molt gran. Allà l'Alfons Miralles, responsable de Promoció del setmanari *Catalunya Cristiana*, ens va explicar que la freqüència modulada té una freqüència molt baixa i que per això hi havia d'haver diversos repetidors per tot Catalunya. Per tant, segons la comarca on estem, la freqüència canvia.

Després vam seguir la nostra visita recorrent els diferents departaments. Al tercer pis hi ha la discoteca (no la de ballar, sinó on es guarden els discos). N'hi havia moltíssims. Uns 15.000! Tot seguit, vam entrar a la redacció de Ràdio Estel. Hi havia gent que redactava les notícies que després el locutor narrava en directe.

I finalment vam pujar a dalt, on hi ha el setmanari *Catalunya Cristiana*. També vam conèixer els redactors i la persona encarregada de buscar les fotografies per publicar-les. Ens van re-

galar un setmanari a cadascun de nosaltres.

Per acabar, vam baixar a l'estudi per fer proves de veu. Ens havíem preparat unes entrevistes entre nosaltres sobre diversos esports i aficions; uns feien de periodistes i els altres, d'entrevistats. Molts no reconeixien la seva veu. Era una sensació estranya!

L'experiència de veure com és una ràdio «per dins» ens va agradar molt!

ALUMNES DE 5è DE PRIMÀRIA
DE L'ESCOLA SANT IGNASI
Barcelona

■ Arxius sacramentals

El reportatge que tracta dels llibres sacramentals és molt interessant. A la nostra parròquia de Sant Pere de Premià de Dalt, en tenim, a l'arxiu, alguns de destacables. Pel que fa als llibres d'òbits, el primer data del 1519 al 1530. Per tant, gairebé cinquanta anys abans de les disposicions del Concili de Trento. I fins al 1944, són onze llibres. Lamentablement, hi ha un lapsus de quaranta anys entre el primer i el següent que s'ha perdut.

Hi ha vint-i-tres llibres de baptismes (1570-1916); un de confirmacions (1770-1992) i dotze de matrimonis (1571-1950). A part dels llibres sacramentals, n'hi ha quaranta-nou més de llibres, llibretes, llibrets o dietaris de les confraries, de culte, de comptes, etc. L'arxiu va ser ordenat l'any 1992 per la historiadora Virginia Martínez, del Grup d'Estudis Històrics de Premià de Mar.

Recentment, i per impuls del rector Mn. Josep Colomer i Busquets —per cert, el 2008 vam celebrar el cinquantenari de la seva ordenació sacerdotal—, s'ha confeccionat l'índex general de l'arxiu per facilitar la localització i estudi dels 596 documents (6.898 pàgines) que es guarden. També s'ha fet un índex temàtic que agrupa per temes les matèries que es poden consultar i uns índexs onomàstics d'aquests llibres (no sacramentals) i un altre de dates. Cal dir que, en realitat, la parròquia té dos arxius: el de la parròquia i el del santuari de la Cisa.

FRANCESC D'A. MORERA i
PONSOLAT
Premià de Dalt

■ El 2009 serà un any pròsper

Hi ha una dita que diu: «On una porta es tanca, una altra se n'obre.» Crisi? Solució: obrir la porta a l'esperança. És una crisi econòmica? Busquem solucions espirituals. Ja s'encarregaran els que ens han ficat en aquest embolic de veure com resoldre el tema de la liquiditat, ja que en molts casos n'han estat els més perjudicats. Per als altres, és el moment de descobrir la grandesa del cor humà, de com davant de les dificultats pot sortir el millor d'un mateix, alliberat de les càrregues dels excessos.

Ens meravellem de com la dificultat fa que els grans d'esperit es mobilitzin i donin el seu temps, les seves idees i, si poden, els seus diners per ajudar els més desafortunats. Ja estan en moviment grups de solidaritat, ONG i

altres associacions que, sense que se'ls vegi, ofereixen el seu temps dedicant les seves estones lliures. Ara toca ampliar-los, ja que Càritas, per exemple, ha dit en diverses ocasions que estan molt saturats i que els manquen mitjans.

Molts, rics fins ara, tenen l'oportunitat de descobrir que potser tenien cèntims, però que en alguns casos eren molt pobres en altres sentits, ja que en el seu cor hi havia poc espai per a la solidaritat i l'afecte desinteressat; aquest que no es fotografia quan es fa una donació.

Crisi? Tinc l'esperança que el 2009 serà un any pròsper si s'aconsegueix que ens donem més al nostre proïsme proper o llunyà.

PILAR CRESPO ÁLVAREZ
Tarragona

EL CONSULTORI

PREGUNTES I RESPOSTES
SOBRE DOCTRINA I MORAL
pel Dr. Joan Antoni Mateo

Avortament (II)

—Li voldria demanar alguns arguments per parlar de l'avortament amb aquells que no comparteixen la nostra fe cristiana. Quan tracto aquest tema amb persones que conec i que no són cristianes, em diuen que la nostra opció és respectable, però que no la podem imposar a aquells que no creuen.

—Fa uns anys vaig escriure un article mirant d'entaular aquest diàleg que vostè suggereix. Els cristians hem de tenir molt clar que el que hi ha en joc en l'avortament és la vida d'un ésser humà innocent, d'una persona. Però, i els que no ho veuen així? És una qüestió de fe, com ens diuen? Com afrontar temes com el de l'avortament amb persones que no comparteixen la fe i la moral cristianes? És possible que ens arribem a entendre, o estem condemnats a un diàleg desordat? En efecte, molts partidaris de l'avortament addueixen que la defensa de la vida que fa l'Església catòlica amb la consegüent oposició a l'avortament són conseqüència exclusiva d'una professió de fe que no es pot imposar. Quins arguments tenim? Jo crec que molts i bons, molt millors que els altres en aquest cas.

La recent declaració *La dignitat de la persona* ens diu que l'Església argumenta a partir de la fe i de la raó, i estic convençut que, en el cas que plantegem, més amb la raó que amb la fe. Malgrat que estic convençut que tota moral i tota ètica reclamen per se un fonament transcendent, crec que és possible trobar alguns punts de diàleg i consens. M'agradaria recordar que per a Kant, un dels pares de la modernitat, la realitat innegable de la moral i del sentit del deure reclamen la llibertat, la immortalitat de l'ésser humà (ànima) i l'existència de Déu. Són els famosos «postulats de la raó pràctica» d'aquest filòsof, sense els quals no és raonable plantejar la moral. És una llàstima que molts pensadors que recorren a Kant sovint oblidin aquest aspecte de la seva filosofia. Tinc la impressió que en el debat entorn a l'avortament no s'acaba d'arribar al fons inexplicit del problema i que sol restar ocultat i desfigurat per temes d'ordre secundari i per tota mena de sofismes barats. La majoria dels proavortistes parteixen d'un supòsit fonamental: mai no es tracta d'eliminar una persona. Altrament, el plantejament seria criminal d'entrada. Però, es pot demostrar que no està en joc la vida d'una persona? Des d'un punt de vista científic, és innegable que l'embrió humà —des del primer moment— és un individu de la nostra espècie, el qual, si no troba obstacles, arribarà a produir un ésser humà plenament constituït. Tots hem estat embrions!

• Si voleu enviar les vostres consultes al Dr. Mateo, podeu adreçar-vos a: elconsultori@hotmail.com www.balmesiana.org apartat de correus 121 25620 Tremp (Lleida). Cal indicar sempre «Consultori».

CALENDARI DE
LA SETMANA

**Lectures de la missa,
santoral i
altres celebracions**
(Cicle litúrgic B; ferial II)
Temps de Nadal i de durant l'any
(Salteri: setmana 1)

GENER

11. Diumenge

Baptisme del Senyor (F), *Blanc*. Lectures: 42,1-4.6-7 / Salm 28 / Fets 10,34-38 (o bé: Isaïes 55,1-11 / Isaïes 12,2-6 / 1 Joan 5,1-9) / Marc 1,7-11

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Higini, p. i mr.; Salvi, b. i mr.; beats Gonçal d'Amarante i Bernat Scammacca, prev.; Santes, Hortènsia, vg.

Comença el temps de durant l'any

12. Dilluns

Fèria, *Verd*. Lectures: Hebreus 1,1-6 / Salm 96 / Marc 1,14-20

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Arcadi, mr.; Nazari, monjo; Martí de Lleó, prev.; Victorià, b.; Antoni-Maria Pucci, prev.; Bernat de Corleone, rel.; beat Pere-Francesc Jamet, prev.; Santes, Tatiana, mr.; Cesarina, vg.

13. Dimarts

Fèria, *Verd*. Lectures: Hebreus 2,5-12 / Salm 8 / Marc 1,21b-28. Si es vol: *Sant Hilari* (MLI), *Blanc*.

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Gumersind, mr.; Santes, Verònica de Benasco, vg.

14. Dimecres

Fèria, *Verd*. Lectures: Hebreus 2,14-18 / Salm 104 / Marc 1,29-39

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Joan de Ribera, b.; Fèlix de Nola, prev.; Malaquies, prof.; beat Pere Donders, prev.; Santes, Macrina.

15. Dijous

Fèria, *Verd*. Lectures: Hebreus 3,7-14 / Salm 94 / Marc 1,40-45

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Pau, erm.; Maur i Plàcid, ab.; Habacuc i Miquees, prof.; Efisi, mr.; beat Francesc Fernández Capillas, prev. i mr.; beat Jaume de Villa, rel.; Santes, Secundina, vg. i mr.

16. Divendres

Fèria, *Verd*. Lectures: Hebreus 4,1-5.11 / Salm 77 / Marc 2,1-12

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Marcel I, p. i mr.; Fulgenci d'Ècija, b.; Berard, prev. i mr.; Santes, Priscil·la.

17. Dissabte

Sant Antoni, abat (MO), *Blanc*. Lectures: Hebreus 4,12-16 / Salm 18 / Marc 2,13-17

ALTRES CELEBRACIONS: Santes, Leonil·la, mr.; Rosalina de Vilanova, rel.

Festa Major: a Camarasa, Guimerà, Montbrió del Camp, Montmajor, el Perelló i la Pobla de Massaluca.

Lectures bíbliques

El Baptisme del Senyor

Lectura primera

Is 42,1-4.6-7

La veu del Senyor és potent,
la veu del Senyor és majestuosa. **R.**

*Aquí teniu el meu servent
en qui s'ha complagut la meva ànima*

Lectura del llibre d'Isaïes:

Això diu el Senyor: «Aquí teniu el meu servent, de qui he pres possessió, el meu estimat, en qui s'ha complagut la meva ànima. He posat en ell el meu Esperit perquè porti el dret a les nacions. No crida ni alça la veu, no es fa sentir pels carrers; no trenca la canya que s'esberla, no apaga la flama del ble que vacil·la; porta el dret amb fermesa, sense defallir, sense vacil·lar, fins haver-lo implantat a la terra, fins que les illes esperin les seves decisions.

»Jo, el Senyor, t'he cridat bondadosament, et prenc per la mà, t'he configurat i et destino a ser aliança del poble, llum de les nacions, per tornar la vista als ulls que han quedat cecs, per treure de la presó els encadenats i alliberar del calabós els qui vivien a la fosca.»

Salm responsorial

28

Doneu al Senyor, fills de Déu,
doneu al Senyor glòria i honor,
honoreu el Senyor, honoreu el seu nom,
adoreu el Senyor, s'apareix la seva santedat.

R. *Que el Senyor beneeixi el seu poble
amb el do de la pau.*

La veu del Senyor es fa sentir sobre les aigües,
ve el Senyor sobre les aigües torrencials.

Lectura segona

Fets 10,34-38

Déu va ungir Jesús amb l'Esperit Sant

Lectura dels Fets dels Apòstols:

En aquells dies, Pere prengué la paraula i digué: «Ara veig de veritat que Déu no fa diferències a favor d'uns o altres; Déu acull tothom qui creu en ell i fa el bé, de qualsevol nacionalitat que sigui. Ell va adreçar la seva paraula al poble d'Israel, anunciant-li la nova felicitat: la pau per Jesucrist, que és Senyor de tots.

»Vosaltres ja sabeu què ha passat darrerament per tot el país dels jueus, començant per Galilea, després que Joan havia predicat a la gent que es fessin batejar. Parlo de Jesús de Natzaret. Ja sabeu com Déu el va consagrar ungint-lo amb l'Esperit Sant i amb poder, com passà per tot arreu fent el bé i donant la salut a tots els qui estaven sota la dominació del diable, perquè Déu era amb ell.»

Al·leluia

Cf. Mc 1,11

*El cel s'esquinçà. i es va sentir la veu del Pare:
«Aquest és el meu Fill, el meu estimat, escol-
teu-lo.»*

Evangeli

Mc 1,7-11

*Ets el meu Fill, el meu estimat, en tu
m'he complagut*

Lectura de l'evangeli segons sant Marc:

En aquell temps Joan predicava així: «Després de mi ve el qui és més poderós que jo, tan poderós que no sóc digne ni d'ajupir-me a deslligar-li la corretja del calçat. Jo us he batejat només amb aigua: ell us batejarà amb l'Esperit Sant.» Per aquells dies Jesús vingué des de Natzaret a Galilea, i Joan el batejà en el Jordà. A l'instant quan sortia de l'aigua, veié que el cel s'esquinçava i que l'Esperit, com un colom, baixava cap a ell, i es va sentir una veu del cel: «Ets el meu Fill, el meu estimat, en tu m'he complagut.»

Després del pessebre

Pere Tena
bisbe auxiliar emèrit de Barcelona

Acaba el temps de Nadal

Amb el diumenge del Baptisme del Senyor acaba el temps de Nadal, i tornem al cicle dels diumenges del temps de «durant l'any», fins que començarem l'etapa de la Quaresma i la Pasqua. En molts llocs ens han acompanyat, aquests dies, els pessebres. Malgrat tots els equívocs que poden comportar en alguns casos i llocs, els pessebres són una referència directa al naixement de Jesucrist, i per tant, una forma de parlar d'Ell.

Des de petits, hem viscut la joia del re-descobriment de les figures en el moment de preparar el pessebre, i una certa melangia en el moment de tornar a embolicar-les —perquè no es trenquin!— quan han passat les festes nadalenques. Pensant en aquest moment, m'agrada avui contemplar cada una d'aquestes figures, no tant en la seva configuració artística, sinó en les persones que representen. I no pas per «embolicar-les» i desar-les, sinó per recollir-ne el que signifiquen en el misteri de Betlem.

L'Infant Jesús, el primer

És evident que la figura de l'Infant Jesús és la primera i fonamental de les figures nadalenques. Ell és el gran protagonista, manifestació de la gràcia de Déu, de la seva bondat i del seu amor als homes. Ell és el Salvador. Potser durant l'any no el mirarem en aquesta imatge d'Infant, però és Ell mateix a qui contemplarem batejat per Joan en el Jordà, clavat a la creu, vivent entre

els deixebles al tercer dia, ascendint gloriós a la dreta del Pare. Ell és el primer en tot: el primogènit de tota la creació i el primogènit d'entre els morts (vegeu Colossencs 1,15.18). Ell és el qui ens parla en l'Evangeli i Ell el qui es posa en les mans de l'Església, en l'Eucaristia, perquè l'Església pugui unir-se a la seva ofrena i a la seva persona. L'estrella que brilla sobre el portal no és només una referència als mags, sinó un signe de la glòria que li pertany com a Fill únic del Pare, ple de gràcia i de veritat.

Maria i Josep

Els hem trobat, aquests dies, abans i després del naixement de Jesús. Sobretot Maria: ella l'ha portat fins a Betlem en el seu si, l'ha posat en una menjadora quan ha nascut, i ha conservat en el seu cor la memòria d'aquest esdeveniment. Ella continua essent la «mare de Déu» que totes les generacions proclamaran benaurada, perquè no solament ha infantat el Fill de Déu segons la carn, sinó perquè ha escoltat la Paraula de Déu i l'ha guardada, l'ha fet obeir a Canà, i ha recollit, com a Dona nova, la maternitat de l'Església, confiada pel seu Fill. Maria ens dona cada any, per Nadal, el testimoni renovat de la seva obediència, de la seva adoració, de la seva lloança, de la seva tendresa.

Josep ha estat també amb nosaltres, i, encara que d'alguna manera s'esvairà en la resta de l'any, el seu testimoni no podem oblidar-lo. És el just fidel i obedi-ent, que fa el que li és indicat misteriosament en cada circumstància. És la figura/persona de referència en els

moments d'incertesa i problema. Ell ens ensenya a fer-ho tot d'acord amb el que l'àngel del Senyor li havia indicat, i continua indicant-nos a nosaltres.

Els pastors i els àngels

Al pessebre no poden faltar ni els uns ni els altres. N'hi haurà més o menys, però sempre van junts. És que els àngels són enviats als pastors, i els pastors compleixen la seva missió de testimonis del que han sentit i han vist; en certa manera, després de veure l'Infant, els pastors es converteixen en «enviats». Els pastors no els trobem sinó a Betlem, però els àngels els trobarem, durant l'any, força vegades: al desert servint Jesús, a l'entrada del sepulcre buit proclamant l'Evangeli, cada dia en la celebració de l'Eucaristia...

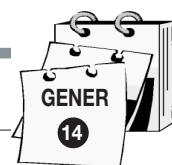
El bou i l'ase

La tradició icònica del naixement de Jesús ha situat aquests dos animals com contemplant l'Infant, admirats, en referència a les paraules d'Isaïes 1,3, que acusa Israel de no haver conegut el Senyor, mentre el bou i l'ase coneixen l'estable del seu propietari. En la catequesi d'alguns autors antics, tindriem així una al·lusió als pagans arribats a la fe.

Són dues figures que no trobarem més, durant l'any. Però quantes persones arribaran a la fe per adorar el Crist amb Maria i Josep, amb els pastors i amb els àngels!

Per Eduard Brufau

El sant de la setmana

- ❑ **Nascut a Sofa, Israel, vers l'any 520 aC**
- ❑ **Considerat l'últim dels profetes menors**
- ❑ **Va denunciar la injustícia, la superficialitat i l'allunyament de Déu**
- ❑ **Va morir vers l'any 425 aC**

Quan el poble d'Israel va ser alliberat de l'exili a Babilònia i va poder tornar a la seva terra, cap a l'any 515 aC, es va restaurar el temple de Jerusalem i es va encetar una etapa de gran optimisme. Posteriorment, però, aquella eufòria es va anar apagant i bona part del poble es va anar allunyant de la fe. És en aquest moment quan apareix la figura del profeta Malaquies.

En el llibre que porta el seu nom, Malaquies denuncia el desinterès de bona part de la població per la fe, l'auge de les aparences, l'allunyament de Déu i les injustícies que es cometien. També va defensar la indissolubilitat del matrimoni. Per tal

d'obrir els ulls als fills d'Israel els va anunciar la vinguda futura d'un missatger de Déu, profecia en què tradicionalment l'Església ha volgut veure la predicació de sant Joan Baptista. Algunes de les seves profecies també s'han interpretat com un anunci del ritu eucarístic, instituït per Jesucrist. El profeta Malaquies, entre molts altres aspectes, posa l'èmfasi en la universalitat de la religió.

No se saben gaire més coses de la vida d'aquest profeta. Fins i tot és molt possible que no es digués Malaquies, perquè aquest nom en hebreu significa «missatger de Déu» o bé «àngel de Déu», nom tret amb tota probabilitat directament de la profecia que hem esmentat.

Profeta Malaquies

Peter Balleis

Una nena, refugiada iraniana a l'Afganistan, celebra amb la seva àvia poder accedir a l'aigua.

UNA EXPOSICIÓ FOTOGRÀFICA CLAUSURA L'ANY ARRUPE

El Servei Jesuïta als Refugiats: una intuïció profètica del P. Arrupe

Peter Balleis

Nens del Txad, obligats a agafar les armes. El SJR desenvolupa programes de reinserció d'exnens soldat.

Don Doll

El SJR dona suport a l'ensenyament primari i secundari a les zones del sud del Sudan.

Don Doll

Després del tsunami del 2004 el SJR també va ajudar les poblacions afectades a l'Índia.

Marta Nin
Roma

A l llarg de l'any 2008 van sorgir diferents iniciatives per recordar la personalitat, l'espiritualitat i l'obra d'un dels generals de la Companyia de Jesús més emblemàtics, que va estar al capdavant dels jesuïtes des del 1965 fins al 1983. A Roma es va clausurar l'últim esdeveniment lligat a la figura del jesuïta basc: una exposició de fotografies que recorre les activitats del Servei Jesuïta als Refugiats (SJR), un organisme que Pedro Arrupe va voler crear quan al final dels anys setanta va quedar profundament torbat pels greus patiments de l'anomenada «gent de les barques», els vietnamites que fugien dels horrors de la guerra del país asiàtic. Convençut tant de les necessitats dramàticament urgents dels refugiats, com del gran potencial que podia oferir la Companyia de Jesús a aquestes persones, va telegrafiar a tots els superiors del seu orde per veure de quina manera s'hi podia intervenir: «Déu ens crida a través d'aquestes persones mancades d'ajut...»

L'extraordinària resposta que va obtenir va ser la prova de la seva intuïció. El 14 de novembre de l'any 1980 el P. Arrupe va anunciar la institució del Servei Jesuïta als Refugiats, un centre de connexió per coordinar les necessitats i les ofertes d'ajut als refugiats. La seva visió es basava en alguns criteris indiscutibles: en lloc de plantejar el SJR com a l'enèsima agència acti-

va en aquest àmbit, havia de fornir respostes d'ordre espiritual i material, havia de prendre cura dels necessitats que altres ignoraven i potenciar les intervencions que ja existien. L'aspecte administratiu havia de quedar en segon pla: el concepte de fons era el de poder disposar d'homes que asseguressin una presència en els camps de refugiats. El SJR va començar instituint, durant els primers anys vuitanta, programes per als refugiats provinents de Cambodja, Vietnam i Laos. A partir d'aleshores, no va trigar pas gaire temps a llançar iniciatives també a la resta del món, a mesura que s'anaven creant les necessitats i la situació ho permetia.

Tant ahir com avui, la flexibilitat és un element imprescindible per al SJR, ja que permet respondre de manera ràpida i eficaç a les necessitats que es van presentant. Per als jesuïtes d'aquest organisme, la seva implicació vital en els projectes en els quals prenen part és d'una radicalitat total: «Treballant amb els refugiats, cada cop m'adono més que si no em dono tot jo i del tot, més val que no doni res. Les persones que moren de fam, les que no tenen casa ni amics, fàcilment perden el sentit de la dignitat humana. No n'hi ha prou de donar-los el que necessiten. He de donar de manera que el meu gest els retorni la consciència de la seva vàlua, de la seva dignitat humana, de manera que en ells torni a nèixer l'esperança i la confiança en la humanitat», afirma el jesuïta William Yemans. Acompanyar, servir i defensar la

Mark Raper

Frontera Cambodja-Tailàndia. Una eucaristia en un camp on l'any 1986 s'aplegaven més de 140.000 refugiats.

Nens tailandesos en un centre de detenció esperen ser traslladats a un altre país com a refugiats.

L'advocada maltesa Katrine Camilleri, del SJR, assessora una dona de Somàlia.

causa dels refugiats: la missió del SJR es va formular d'aquesta manera oficialment cap a la meitat dels anys noranta, i reflecteix la visió del P. Arrupe i els ideals que

aquestes condicions, el SJR ofereix iniciatives educatives des de l'escola infantil fins a la secundària. Actualment hi ha uns 170.000 nens que es beneficien d'aquests

des del començament han donat forma a l'organització. «Ser amb» els refugiats és l'essència veritable del SJR. L'atenció s'adreça als refugiats més que no pas als serveis prestats o als escenaris polítics i socioeconòmics que els oprimeixen. Perquè ser un refugiat vol dir viure als marges de la societat, sense cap pes social o polític. Ser un refugiat significa trobar-se en un lloc de patiment, lluny de tot el que és familiar i que ens fa ser persones; vol dir viure un sentiment d'impotència, de privació, de profunda i creixent desesperació.

És aquí, doncs, al marge de la humanitat, on el P. Arrupe va voler apropar-se intentant individuar aquells que no veu ningú, els «invisibles», per mantenir viva l'esperança. Efectivament, una de les amenaces més greus per a l'esperança és la falta de perspectives futures. Això encara es fa més evident per als joves refugiats, obligats a renunciar a una educació. Per compensar

projectes arreu del món. Altres serveis oferts van des de la sanitat i l'assistència legal fins a la construcció d'habitatges. La tasca del SJR té com a objectiu impartir els coneixements i les competències que necessiten els refugiats per adquirir la professionalitat que els permeti ser autosuficients.

El problema dels refugiats i desplaçats no es viu només a milers de quilòmetres de casa nostra. A les ciutats europees també és una qüestió roent. A Roma, per exemple, el SJR es va adonar de la gravetat del problema dels refugiats d'Eritrea i de Somàlia, per la qual cosa es va instituir el Centre Astalli, per oferir menjar i un aixopluc al mateix edifici on sant Ignasi, juntament amb els seus primers companys, va ajudar les víctimes de la gran crisi patida l'any 1538. Avui dia, el centre Astalli assisteix unes 300 persones. Visitant aquest centre, el P. Adolfo Nicolás, prepòsit de la Companyia de Jesús, va dir recentment: «Crec que la capacitat humana de trobar algú, entrar en la vida de l'altre i deixar que la pròpia vida canviï és la qualitat més gran dels voluntaris que vénen aquí al Centre Astalli i de tots els qui treballen per al SJR. Aquestes persones, que estan obertes per acceptar i acompanyar els altres en dificultat, són la part més sana d'una societat. Són les persones disposades a córrer el risc de sentir empatia, compassió, proximitat als altres, que poden obrir les portes de les seves cases, dels seus cors, dels seus talents per caminar amb els altres.»

Acompanyant els refugiats, els jesuïtes

es van adonar que se sentien empesos a defensar les seves causes de manera espontània, ja que anaven fent front a injustícies doloroses i a diferents abusos dels drets humans, així com a greus discriminacions. Van entendre que no n'hi ha prou només amb la caritat per guarir les ferides de l'exili. Per aquesta raó, el SJR ha anat establint al llarg dels anys una estructura d'advocats que treballa en l'àmbit local, regional i internacional. Fer-se càrrec de la causa dels desplaçats implica lluitar també contra la xenofòbia, ja que es verifiquen moltes situacions de por, intolerància i odi contra aquestes persones que malden per reintroduir-se en una societat civil.

Actualment el SJR disposa d'una plantilla de més de 14.000 persones: laics, jesuïtes i altres religiosos que treballen per atendre les necessitats educatives, sanitàries, socials, etc., de més de 500.000 refugiats i emigrats forçats, dels quals més de la meitat són dones. El SJR ofereix els seus serveis sense discriminacions de raça, ètnia o fe religiosa.

La intuïció del P. Arrupe a finals dels anys setanta va ser clarivident. Malauradament, si l'any 1980 hi havia 16 milions de refugiats al món, avui n'hi ha 40 milions. També es calculen en milions les persones desplaçades dins de les fronteres del propi país. El SJR ha anat creixent per atendre totes aquestes situacions, però sense oblidar mai el tracte directe i personal amb els refugiats. La visió profètica del P. Arrupe ha esdevingut una realitat evangèlica.

Bon any nou us desitgem

DUES EMPRESES, DUES GENERACIONS
UN SOL SERVEI

RIFER

ROCAFER

CAMPANES RELLOTGES MEGAFONIA

C/ Canonge Dorca 37

Tel. 972.22.01.55

17005 Girona

www.rifersl.com

C/ Llull nº321 Edifici Cinc 22@

Tel. 93.311.72.01

08019 Barcelona

info@rocafer.com

Delegació Terrassa

Tel. Mòbil: 616.90.90.01

Terrassa

info@rifersl.com

Burundi. Celebració d'un projecte de seguretat alimentària a favor dels refugiats de Tanzània per obra del SJR.

AJUDA A L'ESGLÉSIA. SI POTS, VIATJA AMB NOSALTRES.
SI NO, FES-NE DIFUSIÓ.

L'ASSOCIACIÓ D'AMICS DE CATALUNYA
CRISTIANA US DESITGEM PAU A LES VOSTRES
LLARS I QUE L'AMOR I LA CARITAT REGNIN EN
ELS VOSTRES CORS AQUEST 2009, TOT RECORDANT
EL NOSTRE ESTIMAT BISBE JOAN CARRERA.

GRÀCIES PER COL·LABORAR AMB L'ASSOCIACIÓ
D'AMICS DE CATALUNYA CRISTIANA.

ASSOCIACIÓ D'AMICS DE CATALUNYA CRISTIANA

COMTESDE BELL-LLOC, 67-69 • 08014 BARCELONA

TELÈFON: 93 409 28 10 • FAX: 93 409 28 20 • CORREU ELECTRÒNIC: AMICS@AMICSCC.CAT

Tortosa

diòcesis

Nova ubicació de la casa d'acollida per a transeünts

■ Mons. Xavier Salinas va inaugurar les instal·lacions de Càritas

Víctor-Manuel Cardona
Tortosa

Després d'un any i mig de reformes i reestructuració al convent de la Puríssima, el 7 de desembre passat el bisbe de Tortosa, Mons. Xavier Salinas, inaugurava oficialment aquesta nova ubicació de la casa d'acollida de Càritas interparroquial a Tortosa. Aquest és el llegat de les religioses i un dels usos que de l'edifici farà la diòcesi. Quan fa més d'un any van marxar les religioses de la Puríssima del monestir de Tortosa, van voler deixar gairebé el 80% d'aquest gran edifici perquè el bisbe i la diòcesi en disposessin d'acord amb l'esperit de la seva fundació. El bisbat garanteix, en primer lloc, la celebració diària de l'eucaristia a l'església del monestir, ubicat al nucli antic de la ciutat. També garanteix la cura del culte al Crist de la Puríssima, una talla de notable valor i a la qual els tortosins tenen gran devoció.

Després venia la qüestió sobre el gran edifici que restava. Molts projectes es van anar fent, però el gran projecte era acollir la casa d'acollida per a transeünts que estava ubicada des de la seva fundació, ara fa tretze anys, en un petit edifici de pisos en el qual no hi havia ascensor.

Càritas interparroquial, amb el seu director, Lluís Lamote, les Filles de la Caritat i el bisbat de Tortosa, amb Mn. Jordi

Mons. Salinas va inaugurar i beneir les instal·lacions.

Bertomeu, han estat els encarregats de dur a terme els preparatius i l'execució de l'obra que ha condicionat gran part de l'edifici perquè pugui acollir el menjador, les dutxes, les habitacions, el lloc de la roba per als transeünts i també les habitacions i la capella per a les germanes que en tenen cura, les Filles de la Caritat. Un matrimoni que està acollit al convent ha anat fent les reformes d'acord amb l'arquitecte que ha dirigit l'obra. D'aquesta manera, amb una despesa molt petita, s'han pogut fer les petites reformes necessàries per preparar la casa de Càritas

per a transeünts.

El dia 7 de desembre, en el marc del triduum dedicat a la Puríssima, va tenir lloc la benedicció i inauguració oficial d'aquesta nova ubicació de la casa. De fet el dia abans ja hi havia presidit la missa i predicat el primer dia del triduum el provincial dels Paüls, que va beneir el petit retaule dedicat a sant Vicenç de Paül i va felicitar el bisbat i la ciutat per aquesta nova empremta cap a una llarga iniciativa d'ajuda i solidaritat amb els necessitats. El dia de la Puríssima, va presidir l'eucaristia el cardenal-arquebisbe emèrit de

Barcelona, Ricard M. Carles, que va recordar els seus anys de bisbe de Tortosa en els quals, com aquella tarda, presidia allí l'eucaristia de la festa.

Però va ser el dia 7 quan el bisbe diocesà va presidir l'eucaristia, va predicar el segon dia del triduum i va beneir i donar per inaugurada aquesta nova seu de la casa d'acollida i solidaritat. La missa va estar cantada pel Jove Cor Flumine, que va interpretar peces clàssiques i fragments de la pel·lícula *Els nens del cor*. La missa va ser concelebrada per nou sacerdots i hi van participar les autoritats municipals i un nombrós grup de fidels que omplien la petita església de l'antic monestir.

En acabar la missa, el director de Càritas interparroquial va agrair a les religioses la generositat de la seva donació i a les germanes paüles, la seva dedicació abnegada. També va donar gràcies a tots aquells que, amb el seu esforç i amb els seus donatius, han fet possible l'obra. Mons. Salinas també va voler agrair i concretar l'esforç i el treball que han fet possible aquesta obra: les germanes concepcionistes que han donat part del monestir, les germanes paüles, Càritas interparroquial i Mn. Jordi Bertomeu.

El bisbe, els mossens i les religioses van traslladar el Santíssim Sagrament a la capella que s'ha instal·lat a la zona on tenen les germanes les habitacions i, després de deixar-lo reservat al sagrari, es van traslladar al pati de l'edifici, des d'on Mons. Salinas va fer la benedicció de les noves instal·lacions.

Acte seguit va ser el moment de portes obertes perquè tots poguessin visitar la nova configuració de l'edifici. En acabar es va fer un sopar solidari en el qual van participar un centenar de persones. Els beneficis es van dedicar a la casa d'acollida.

El P. Josep Vives predica als preveres diocesans

V.M.C. / Jesús-Tortosa

El P. Josep Vives, s.j., va ser l'encarregat enguany de predicar el recés d'Advent que la Delegació diocesana del Clergat de Tortosa va organitzar per als sacerdots diocesans el 15 de desembre, a la casa d'espiritualitat Sant Enric d'Ossó de Jesús-Tortosa. El P. Vives va centrar les seves paraules en el tema *Déu decideix perdre poder per guanyar comunió* i, des d'aquesta perspectiva, va desenvolupar el seu discurs senzill alhora que profund, diàfan i lluminós. El text bíblic al qual el conferenciant va fer referència va ser el de Filipencs 2,5 i successius.

Des d'aquests principis va parlar de la humilitat i l'amor del nostre Déu, que han de ser els principis d'acció i de vida dels qui en som seguidors, tant a nivell personal com a nivell d'Església. «Déu es fica en el nostre món tal com és, amb les seves coses positives i negatives. També nosaltres hem de fer-ho així.» Recordant les paraules de sant Ireneu —«La glòria de Déu és la vida dels homes»—, va comentar que d'aquesta manera la vida i l'acció dels creients, dels sacerdots, de l'Església ha de ser moguda per la preocupació que l'home visqui bé, en comunió, en justícia, en pau.

El final de la xerrada va ser la lectura d'un text de l'any 1973 del teòleg Ratzinger que comentava i concretava per al nostre temps els principis que el P. Vives va presentar en aquesta jornada als sacerdots de la diòcesi de Tortosa.

Trobada diocesana d'escolans

V.M.C. / Tortosa

La Delegació diocesana de Pastoral Vocacional va organitzar el dissabte 13 de desembre la trobada diocesana anual d'escolans. Més de cinquanta xiquets i xiquetes de primària i d'ESO que cada diumenge fan d'escolans a les seves parròquies per ajudar a la missa van participar en aquesta diada de festa, formació i pietat.

De bon matí ja van anar arribant els més matiners a la trobada, que va començar amb cants i jocs per tal de conèixer-se i trencar el gel de la primera impressió.

Com sempre, els que visitaven per primera vegada el Seminari diocesà, on es va fer la trobada, van quedar bocabadats de la grandiositat i la bellesa de l'edifici. Però prompte els va passar la primera impressió i de seguida van aprofitar els amplis i llargs passadissos per córrer i jugar amb els altres participants.

Després d'aquest moment es va passar a la formació. Dividits en

Els escolans es van aplegar en una trobada de formació i diversió.

quatre grups que van acompanyar els seminaristes, mossens i alguna religiosa, es va fer la catequesi sobre les quatre parts de la missa. El temps posterior va estar dedicat a la preparació immediata de la missa que van celebrar tots junts. Lectures, cants, pregàries, ofrenes, acció de gràcies... tot va ser preparat, com es fa tantes vegades en les parròquies, pels escolans ajudats pels mossens i seminaristes.

La missa la va celebrar el rector del Seminari, Mn. Xavier Vilanova,

i tots els escolans hi van participar revestits amb les albes, túniques o sotanes que usen en les seves parròquies d'origen. En l'homilia Mn. Vilanova els va parlar de tres somnis: del somni que havien tingut de ser escolans i que ara ja ho són; del somni que va tenir Déu per a cadascun de nosaltres de fer-nos fills seus, i ara ja ho som; i del somni que Jesús té per a alguns escolans perquè siguin sacerdots, i ara és el camí de conèixer i estimar Jesús per veure què és el que Ell vol.

LLEIDA

Duran i Lleida fa el pregó de Nadal

■ Segons el polític, els nostres costums nadalencs ens identifiquen amb l'Europa cristiana

Jordi Curcó
Lleida

Com és costum a Lleida, la tarda del dissabte 20 de desembre va tenir lloc al Saló de Plens del Palau de la Paeria l'acte oficial d'obertura del cicle de Nadal, organitzat conjuntament per l'Agrupació Ilerdenca de Pessebristes i l'Ajuntament de la ciutat. Enguany l'entitat pessebrista va convidar a fer el pregó de Nadal Josep A. Duran i Lleida, president del Comitè de Govern d'Unió Democràtica de Catalunya. Fill d'Alcampell, Duran i Lleida va estudiar Dret a la ciutat de Lleida alhora que residia al col·legi Menor de Sant Antoni de Pàdua dels pares franciscans, en temps del P. Ramon Domènech.

Duran i Lleida es va asseure a fer el pregó gairebé a la mateixa cadira que ja havia ocupat com a regidor i tinent d'alcalde en el primer ajuntament democràtic. En aquesta ocasió, però, l'acompanyaven en la presidència de l'acte l'alcalde actual de Lleida, Àngel Ros; el bisbe de la diòcesi, Mons. Joan Piris, i el president de l'Agrupació de Pessebristes, Àngel León, a més d'altres autoritats, representacions i la junta dels pessebristes.

Com a pròleg al pregó i com és tradició, es va fer l'estrena d'una nova nadala, enguany titulada *Rondava un estel*, amb lletra de Sebastià Gaya, traspasat recentment, i música de Mn. Joaquim Mesalles, mestre de capella de la catedral de Lleida. L'estrena va anar a càrrec de la Coral Maristes Montserrat, sota la direcció de Gerard Riu, que va oferir tot seguit un petit concert nadalenc.

«El Nadal a Catalunya»

Tot seguit i davant d'un bon nombre

Duran i Lleida va estar acompanyat en la presidència per l'alcalde, el bisbe de Lleida i el president dels pessebristes.

de lleidatans que omplien de gom a gom la noble Sala de Plens de l'Ajuntament de Lleida, el pregoner va llegir el seu pregó sota el títol *El Nadal a Catalunya*. Va enaltir en primer lloc la tradició de fer el pessebre i va recordar quan en la seva infantesa, després d'anar a buscar molsa verda i tendra que col·locaria damunt del suro que cada any sortia de les mateixes capses on l'havien deixat l'any anterior, «llavors començava l'aventura de fer el pessebre, d'intentar que la cova s'aguantés, ferma sense caure, i que l'àngel que la presidia es pogués mantenir en un equilibri inestable; dins de la cova, no cal dir-ho, el Nen Jesús dormia en una menjadora de palla, protegit per sant Josep i la Mare de Déu».

Per al pregoner, que va anar anomenant una a una les figuretes més tradicionals, el pessebre és «una de les nostres grans tradicions, catalana i familiar. És allò que fem amb els avis i els pares, i

allò que fem a casa, com una baula més d'una tradició pròpia que s'enfonsa en el pou dels segles».

Duran i Lleida va dir, a més, que el pessebre no decaurà mai: «No l'afecten ni el materialisme ni el consumisme, ni l'esverament quotidià dels nostres dies. No porta el segell de les grans botigues; no el presenten com una escapada, ni l'anuncien per la tele per fer-nos gastar un munt de diners. Ben al contrari, tot aquell egoisme nostre de cada dia, les nostres misèries, les nostres humanes baixeses, la nostra imperfecció terrenal, tot això queda ben lluny de la senzillesa del pessebre quan comença a prendre forma, quan va naixent una altra vegada de les nostres mans i del nostre cor d'infants. En fer el pessebre sentim encara més clars i contundents les paraules de Jesús, que ens va manar que ens féssim com infants per guanyar-nos el regne del cel.»

Josep A. Duran i Lleida va anar desgranant les tradicions del cicle nadalenc com el Tió, el cant de les nades, la llufa, l'home dels nasos i fins i tot el popular caganer. Va dir que són tradicions que generen comunitat i que ens identifiquen com a societat: «El cicle de Nadal condensa un munt de tradicions en ben poques setmanes, però totes elles conformen la nostra manera de ser. De Santa Llúcia a la Candelera — data màxima en què la tradició ens permetia de mantenir muntat el pessebre — les persones i les famílies d'aquest país reiterem festes i tradicions.»

L'Europa que celebra el Nadal

Per al pregoner, malgrat la pressió de la mundialització i del consumisme, el cicle nadalenc ens identifica amb un corrent cultural inequívoc, que és el de l'Europa cristiana, «l'Europa que celebra el Nadal», va dir.

Duran i Lleida es va referir també en el seu pregó a l'allau de costums forans que han introduït en el nostre Nadal el segell del consum i també una invasió de tradicions que no són ben bé nostres, tot i que de mica en mica hi van fent forat. «Però no crec que l'entrada de tradicions foranes ens hagi de fer cap mena de por», va dir, «ja que les nostres tradicions més pregones estan molt ben defensades». En aquest sentit va esmentar l'Agrupació Ilerdenca de Pessebristes i tantes altres que a Catalunya vetllen pel pessebre i per la resta de tradicions cristianes del nostre Nadal.

Finalitzat el pregó, va prendre la paraula el president dels pessebristes de Lleida, Àngel León, per mostrar la seva satisfacció per la glossa de Duran i Lleida, alhora que va agrair el suport de les institucions de la ciutat i va convidar els lleidatans a mantenir la tradició de fer el pessebre per Nadal.

El bisbe de Lleida, Joan Piris, es va felicitar per aquest acte solemne d'obertura del cicle de Nadal i pel fet que se celebrés a l'Ajuntament de la ciutat. «I és que entre tots hem de fer una societat millor», va dir, alhora que també va fer extensiu el seu agraïment a la tasca de l'Agrupació de Pessebristes, «que ens ajuda a saber mantenir la tradició». Per al bisbe Piris, el pessebre és una manifestació cultural i tradicional, «però per als creients és, o hauria de ser-ho, un sermó. Al pessebre hem de trobar el misteri de l'Encarnació i escampar-lo».

Finalment va ser l'alcalde de Lleida, Àngel Ros, qui amb les seves paraules va cloure l'acte fent referència a les paraules del pregoner, en el sentit que la figura del Nen Jesús és símbol de l'amor i la pau que tant ens desitgem els uns als altres en aquestes dates.

ESTIC CONTENTA! HE ELEGIT TENIR EL FILL!

A PRO VIDA m'han ajudat a pujar-lo

FUNDACIÓ PRO VIDA DE CATALUNYA
BONAPLATA, 42, 1R, TEL. 932 047 111
08034 BARCELONA

TELÈFONS DE LA VIDA
932 047 111 i 932 805 683

SOLSONA

Més de 500 persones participen a la processó de la Mare de Déu de Lourdes

■ Solsona va acollir la cloenda de l'Any Jubilar de l'Hospitalitat de la Mare de Déu de Lourdes

Ramon Estany
Solsona

Solsona va acollir el dissabte 20 de desembre l'acte solemne de cloenda de l'Any Jubilar de l'Hospitalitat de la Mare de Déu de Lourdes, amb motiu dels 150 anys de les aparicions a santa Bernadeta. Unes 500 persones provinents de tots els pobles del bisbat de Solsona, juntament amb membres de l'Hospitalitat de Lourdes de Vic, van participar en la celebració. Els actes es van iniciar amb un concert de música a la catedral de Solsona a càrrec de la Banda de Música de Cardona, dirigida per Narcís Mallà, que va interpretar un repertori de peces populars i tradicionals i que va acabar amb la *La Santa Espina* i *El cant de la senyera*.

Després d'aquest preludi musical, els fidels i pelegrins van sortir de la catedral per dirigir-se cap a l'altre extrem de la ciutat, a l'església del Cor de Maria, des d'on van sortir en processó acompanyant la Mare de Déu de Lourdes.

Els fidels i pelegrins, prop de 500, van iniciar la devota processó encapçalats per la bandera de l'Hospitalitat, la banda de Música, els portadors de la capelleta amb la Mare de Déu, els malalts amb cadira de rodes, i finalment el poble, amb el bisbe de Solsona, Mons. Jaume Traserra, al capdavant, que anava acompanyat de la presidenta de l'Hospitalitat de Lourdes a Solsona, Glòria Padullés, i el vicari episcopal, Mn. Antoni Quesada.

La solemne processó va travessar els principals carrers i places de Solsona, il·luminada pels centenars de torxes enceses que por-

La processó va sortir de l'església del Cor de Maria.

taven els pelegrins mentre entonaven l'Ave de Lourdes. Un cop dins de la catedral, la imatge de la Mare de Déu va creuar la nau central fins als presbiteri en un emotiu recorregut.

En l'homilia, el bisbe de Solsona va comparar la vida del cristià amb el recorregut en processó que uns moments abans havien fet els fidels, un recorregut acompanyats per la Mare de Déu, que «ens guia i ens porta a l'Eucaristia, on Jesús, el Fill

de Maria, el fill unigènit de Déu, ens espera».

El bisbe Jaume va reflexionar sobre les tres qualitats de Maria que hem d'admirar i que «per a nosaltres són una exigència de la nostra condició de cristians»: escoltar la paraula de Déu, acceptar el pla de Déu i proclamar aquesta paraula.

Finalment, dirigint-se als responsables de l'Hospitalitat, els va agrair la lluita celebració que havien preparat, perquè «ens convè, a nosaltres, veure que som molts els qui volem viure i imitar la Mare de Déu en la seva fe i l'amor al Senyor», i «convé que a les nostres ciutats, no només aquí sinó en molts altres llocs, mostrem als que ens miren amb distància que la nostra voluntat d'imitar Maria és clara, ferma i decidida». El bisbe Jaume Traserra va cloure les seves paraules destacant que «una processó que travessa la ciutat és signe que l'Església està viva, que la fe hi és, que no s'ha mort l'esperança».

Un moment molt especial va ser el de les ofrenes. Una malalta en cadira de rodes va dur un ram de flors, símbol de pregària que tots els que visiten el santuari de Lourdes de França deixen als peus de la Mare demanant i donant gràcies pels favors que cada dia reben d'ella. Uns portadors van dur una torxa, com a símbol de

la llum que ens il·lumina en els nostres deures de cada dia fent que totes les nostres accions siguin testimonis de veritables fills de la Mare de Déu. Un membre de l'organització va oferir un programa de la campanya que s'ha dut a terme durant aquest any jubilar, amb el lema «Maria et visita a casa». I finalment, la presidenta de l'Hospitalitat va oferir el pa i el vi de l'Eucaristia.

Mn. Lluís Ruiz, consiliari de l'Hospitalitat de Lourdes, va dedicar unes paraules als assistents al final de la celebració, tot recordant el magnífic concert que «ha fet que els nostres cors s'omplissin de goig i d'alegria, per després poder encendre les torxes i acompanyar aquella que és Mare nostra».

Mn. Ruiz va agrair d'una manera especial la feina d'aquells que han portat durant aquest any la capelleta i que l'han fet arribar a més de 2.300 malalts de la diòcesi i a innumerable fidels. Mn. Ruiz va afegir un agraïment al Capítol Catedral, al bisbe, que va presidir l'eucaristia, i als mossens i al seminarista que els han acompanyat, així com a la junta que ha organitzat els actes. Però el consiliari va advertir que amb la fi de l'any no s'ha acabat tot, ja que «l'any jubilar ens ha de servir per encendre els nostres cors, per purificar-nos i per omplir-nos de la fe i de l'amor envers Jesucrist, perquè és ara que comença la nostra tasca».

La presidenta de l'Hospitalitat, Glòria Padullés, va donar per tancat l'any jubilar i va destacar que han estat uns actes dignes d'una cloenda. També va recordar que la propera trobada serà el 15 de febrer amb motiu de l'assemblea de l'Hospitalitat.

Festa de Sant Pau Narbonenc a Anglesola

R.E. / Anglesola

El dijous 11 de desembre, a la parròquia d'Anglesola, es va celebrar la festa de Sant Pau Narbonenc, patró de la parròquia. Enguany aquesta celebració va comptar amb la presència del bisbe de Solsona, Mons. Jaume Traserra, que va beneir la reproducció del retaule *Mare de Déu del Roser d'Anglesola*.

Aquesta reproducció a mida natural fa 2,40 m de llarg per 1,40 m d'alt i ha estat executada per Julián Tomé Cantero, que ha emprat tres anys de treball per deixar-la enllestida amb una execució magnífica i brillant que ha causat l'admiració de

tothom. El material esmerçat ha estat ceràmica cuita al forn.

L'original d'aquesta obra és de pedra d'alabastre i és un retaule on trobem la Mare de Déu del Roser amb el Nen i dotze escenes més a banda i banda de la Verge. És obra de Reinad des Fonoyll, esculpit a Montblanc entre 1330 i 1340 i d'una riquesa i finor que fan que sigui una de les millors obres del gòtic català.

L'any 1903 va ser venuda a un marxant francès i d'aquí va passar a Amèrica, on roman avui encara exposada al Museum of Fine Arts de Boston (EUA). Feia més de cent anys que Anglesola no podia

gaudir d'aquest magnífic retaule i, de llavors ençà, molta gent del poble havia preguntat què es podia fer al respecte.

L'any 2004 va sorgir una iniciativa privada que aportava una possible solució a aquesta enyorança. Es tractava de reproduir el retaule en ceràmica a mida natural, per la qual cosa es comptava amb el compromís de Julián Tomé Cantero de fer aquesta reproducció.

Reproducció del retaule «Mare de Déu del Roser d'Anglesola».

Avui, doncs, l'església del poble ja té, dignament situada, aquesta reproducció que, si més no, ens recorda l'esplendor i la magnificència d'un temps passat en què Anglesola ocupava un lloc de privilegi en la Catalunya d'aquells temps.

Fills estimats! Vosaltres correu, treballeu i acumuleu, però sense benedicció. Vosaltres no pregueu! Avui us convido que us atureu davant del pessebre i que mediteu sobre Jesús, a qui també avui us dono, perquè Ell us beneeixi i us ajudi a comprendre que sense Ell no teniu futur. Per això, fills, poseu la vostra vida a les mans de Jesús perquè Ell us guiï i protegeixi de qualsevol mal. Gràcies per haver respost a la meua crida!

Missatge de la Reina de la Pau, 25 de desembre del 2008

Subscripció bimestral gratuïta *Eco Mª Reina de la Pau*: «Amics de Medjugorje»

C/ Sant Ignasi, 26 - 1r - 08700 IGUALADA; Edició en castellà: C/ Mare de Déu dels Àngels, 32 - 08221 Terrassa (Barcelona)

Pelegrinatges Medjugorje: Sandra Barisic Tel. i Fax 936 650 653

www.medjugorje.es

www.mensajerosdelareinadelapaz.org

www.virgendemedjugorje.org

BARCELONA

El Secretariat pels Marginats obre una reflexió sobre la crisi

■ En la trobada es va presentar el fulletó «Testimoni entre els pobres»

Mònica García
Barcelona

El Secretariat diocesà pels Marginats de Barcelona va convidar totes les persones que col·laboren en l'acció social de les parròquies i moviments a una trobada amb un doble objectiu. D'una banda, reflexionar conjuntament sobre l'actual crisi i, de l'altra, homenatjar les persones que van fer una opció de vida pels més desfavorits. Amb motiu d'aquest record el Secretariat pels Marginats ha promogut l'edició d'uns fulletons, titulats *Testimoni entre els pobres*, on es presentaran els principals trets de les vides d'aquestes persones. L'autora és Victòria Molins i el primer número s'ha dedicat al germà Adrià, a Rómulo Zaragoza i a Mercè Fontanilles.

La reunió es va iniciar amb la pregària *Gastar la vida*, de Lluís Espinal, i la lectura del fragment de l'Evangeli de Mateu en què Déu beneeix aquells que van acollir el famolenc, l'asedegat, el foraster, el despulat, el malalt i el presoner. El cardenal Lluís Martínez Sistach, arquebisbe de Barcelona, va dirigir unes paraules als assistents en què va recordar que «tenim tota la vida per estudiar una única assignatura i sabem, a més, quina serà la pregunta de final de curs... Estimar els pobres és ser testimoni de Crist i és estimar Crist mateix».

I precisament aquells que van estimar per damunt de tot Crist i els pobres són els protagonistes d'uns fulletons biogràfics que en recorden l'obra entre els marginats i els desfavorits. La idea va sorgir en l'eucaristia de comiat del germà Adrià. Al voltant de l'altar de la parròquia de Sant

A la trobada es van aplegar representants d'entitats que treballen a favor dels necessitats.

Agustí hi havia persones de tota condició social, creients i no creients, laics i religiosos. A tots, però, els unia un mateix motiu: agrair al germà Adrià el testimoni d'una vida lliurada als més pobres. La idea va anar madurant fins que es va decidir editar uns opuscles que serien publicats periòdicament. L'Església de Barcelona no pot perdre la seva memòria. En aquesta ocasió s'ha dedicat, a més del germà Adrià, a Rómulo Zaragoza i Mercè Fontanilles. Potser són noms no gaire coneguts pel gran públic però molt presents en el camp del treball amb marginats. El Secretariat diocesà pels Marginats és conscient que hi ha molta més gent que s'ha lliurat amb tot el cor i en el silenci a treballar pels que més pateixen a la nostra societat, i per això agraeix que se li

facilitin noms o biografies de persones significatives en aquest camp.

A continuació, Eduard Sala, director de l'Obra Social Santa Lluïsa de Marillac, va exposar com l'actual crisi, que afecta tota la societat, castiga d'una manera molt punyent els més pobres. Eduard Sala va subratllar que davant d'aquesta situació, que segons diuen els experts no ha fet més que començar, cal una reflexió conjunta, un intercanvi d'idees i enfortir l'opció evangèlica pels més desfavorits. L'actual conjuntura econòmica sembla desconcertar els entesos, que han arribat a dir que cal repensar el sistema. D'altra banda, com que estan massa condicionats, passen de puntetes pel problema sense arribar a tractar-lo veritablement. Davant d'aquesta realitat Eduard Sala es pregun-

tava: «Què estem repartint? És adequat el que estem donant?»

Segons els darrers informes, les demandes als bancs d'aliments i robbers es multipliquen alhora que les donacions baixen. Les famílies que han deixat d'ingressar diners demanen ajudes especials o puntuals per pagar els lloguers o afrontar les revisions de les hipoteques... La bonança econòmica del període anterior ha quedat interioritzada per molta gent que pren decisions individuals, que no tenen res a veure amb el sistema, però que afecten negativament les seves economies. «Si no hem estat capaços de rebaixar els nivells d'exclusió quan ho podíem fer, si no hem fet els deures quan hi havia superàvit, com els farem ara?», es preguntava Eduard Sala, alhora que es lamentava que no hi hagi hagut prou força per tirar endavant els plans d'exclusió municipal, autonòmica i estatal. Així, altres lleis han anat passant al davant mentre que la resta ha quedat, un cop més, en l'oblit.

El director de l'Obra Social Santa Lluïsa de Marillac va alertar d'un ampli sector de la població que mai fins ara no s'havia sentit vulnerable així com d'un altre segment de població que no té consciència de la seva vulnerabilitat fins que s'acaba trobant en una situació molt complicada. Va explicar també que hi ha entitats que es dediquen a col·locar gent amb problemes d'inserció laboral que, per primera vegada en la seva història, no han pogut trobar cap feina en tres mesos més enllà dels seus tallers. «Es perd l'esperança de la col·locació i nosaltres continuem amb el mateix discurs de fa un any: "Ànim! Busca! Esforça-t'hi"» observava Eduard Sala. «Sabem que aquest discurs no és cert? Quin és el nostre paper?»

A continuació, Sala va convidar els assistents a treballar en petits grups de cinc per plantejar-se què podem fer com a individus, com a creients, com podem posar-nos en la pell del qui ho ha perdut tot o gairebé tot. L'objectiu és recollir idees per fer un manifest de com la crisi afecta els més desfavorits en les «coses concretes de la vida».

TESTIMONI

Professió com a monja clarissa

Sor. M. Bernadeta del Bon
Pastor Katuku Mutiso, O.S.C.

Recentment vaig celebrar la meva professió solemne com a monja clarissa al monestir de Santa Maria de Jerusalem, de Barcelona. Mai no agrairé prou tot el bé que m'ha fet el Senyor, o sigui el do de la vocació. Ell es va dignar a cridar-me al seu servei i per la seva misericòrdia em va anar transformant amb paciència i afecte fins que, lliurement, vaig decidir de correspondre a la seva crida acceptant de consagrar-me a Ell. Vaig deixar la meva família i el meu país, Kenya, per viure la meva vocació de monja clarissa i contemplativa en la casa del Senyor, i dins d'una fraternitat de germanes.

Després dels anys de formació i de preparació re-

glamentària, finalment va arribar el dia tan desitjat de la meva consagració total al Senyor, per la meva professió solemne. Va ser el dissabte 8 de novembre, solemnitat del patrocini de la Mare de Déu de l'Estrella, la imatge de la qual presideix el cor de les monges clarisses del monestir de Santa Maria de Jerusalem de Barcelona, d'ençà de la seva fundació, l'any 1494. Vaig fer

la meva professió dins de la celebració de l'eucaristia presidida pel cardenal Lluís Martínez Sistach, arquebisbe de Barcelona. Amb ell van concelebrar onze preveres i religiosos, amics de la comunitat.

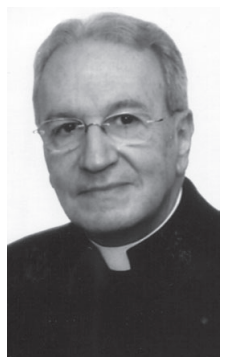
Va ser una cerimònia molt entranyable i emotiva per a mi, un dia gran. A més de la comunitat, em van acompanyar la meva germana, molts amics i benefactors de la comunitat que van omplir l'església per participar en l'eucaristia i la cerimònia de la professió, amb solemnitat. Va ser molt emocionant per a tots.

Seguidament va tenir lloc un petit refrigeri durant el qual vaig agrair a tots els presents que m'haguessin acompanyat en un dia tan especial i els vaig demanar que preguessin per la meva perseverança.

Nou delegat diocesà de la Mutualitat del Clergat

Redacció / Barcelona

Pablo González Díaz, director general de la Mutualitat del Clergat espanyol, amb seu a Madrid, ha nomenat Mn. Jordi Farré i Muro nou delegat a l'arxidiòcesi de Barcelona d'aquesta entitat de previsió social, amb l'antuència del cardenal Lluís Martínez Sistach. Mn. Jordi Farré succeïx en el càrrec Mons. Ramon Reñé i Bach, protonotari apostòlic, que durant anys ha estat director general de la Mutualitat, president del Montepío del Clergat i delegat diocesà de Barcelona. Mn. Jordi Farré tindrà despatx al Palau Arquebisbal de Barcelona: c/ del Bisbe, 5, 08002 Barcelona, on rebrà els dilluns de 12 a 13 h. Tel. 932 701 011 (ex. 208).

BARCELONA

Col·laboració sense precedents entre l'Iscreb i la Universitat Pompeu Fabra

■ Del febrer al juny s'impartirà el curs de postgrau en «Religions i Diàleg»

Carme Munté
Barcelona

El curs de postgrau en *Religions i Diàleg*, que s'impartirà des del febrer fins al juny vinent, pretén ser el primer pas d'una llarga i reeixida col·laboració entre l'Institut Superior de Ciències Religioses de Barcelona (Iscreb) i la Universitat Pompeu Fabra (UPF). El Dr. Ignasi Boada, cap d'estudis de l'Iscreb, reconeix que és difícil, per no dir impossible, qualificar d'històric un esdeveniment quan està tot just a punt de produir-se, però sí que assegura que la col·laboració entre la UPF i l'Iscreb, tal com està plantejada, no té precedents. «Iniciem amb molta il·lusió un model de col·laboració que no s'havia produït en el passat, però ens trobem també en un moment temptatiu en què caldrà fer les coses ordenadament i a bon ritme», ha explicat el Dr. Boada a *Catalunya Cristiana*.

Darrere d'aquesta col·laboració podem albirar-hi dues motivacions. En primer lloc, explica el Dr. Boada, el nou espai universitari europeu del Pla Bolonya està pensat precisament perquè les Universitats col·laborin, perquè hi hagi un flux de comunicació cada cop més gran entre les diverses especialitats acadèmiques, perquè els estudiants puguin posar en connexió diverses branques d'estudis... «Seria ben absurd —afegeix el cap d'estudis de l'Iscreb— que en aquest context que marcarà el futur dels estudis europeus optéssim per tancar-nos; més aviat, del que es tracta és de fer un esforç per situar els nostres estudis com més a l'abast de la població universitària millor.» En aquest sentit, no hi ha dubte que els estudis de teologia i de ciències religioses aporten una reflexió molt important sobre temes crucials per a la persona i per a la cultura, i que són també d'una gran capacitat formativa, alhora que aquests mateixos estudis, gràcies a aquest format de col·laboració, també s'enriqueixen i assoleixen un format que altrament no tindrien.

Una altra raó que explica aquesta col·laboració entre l'Iscreb i la Universitat Pompeu Fabra és l'interès de la temàtica que tracta el curs de postgrau en *Religions i*

CURS DE POSTGRAU EN RELIGIONS I DIÀLEG

Organitzat conjuntament per la
Universitat Pompeu Fabra i
l'Institut Superior de Ciències
Religioses de Barcelona (ISCREB)

de febrer a juny de 2009

INSTITUT SUPERIOR
DE CIÈNCIES RELIGIOSES
de Barcelona

Diàleg, ja que és una molt bona proposta per reflexionar sobre les claus del diàleg interreligiós i intercultural, i per conèixer de forma rigorosa les religions que tenen més influència arreu del món. Pot esdevenir, per tant, una bona eina al servei de professionals de la mediació, de l'ensenyament, de persones que presten atenció a les

«Iniciem amb molta il·lusió un model de col·laboració que no s'havia produït en el passat»

aules d'acollida, dels qui treballen als Ajuntaments amb immigració, etc.

Segons el Dr. Ignasi Boada, «el fenomen de la immigració i, per tant, de la presència de la pluralitat entre nosaltres ha confrontat la societat catalana amb una situació culturalment nova. Entre altres coses ens posa davant dels ulls que, per a la immensa majoria de les societats del món, la religió

continua sent un element molt important d'autocomprensio. És una ocasió per adonar-se que les persones no responen a definicions de caràcter abstracte, sinó que es troben incardinades en tradicions complexes, concretes i molt riques i que, si volem comprendre'ns, ens caldrà alguna cosa més que la bona fe».

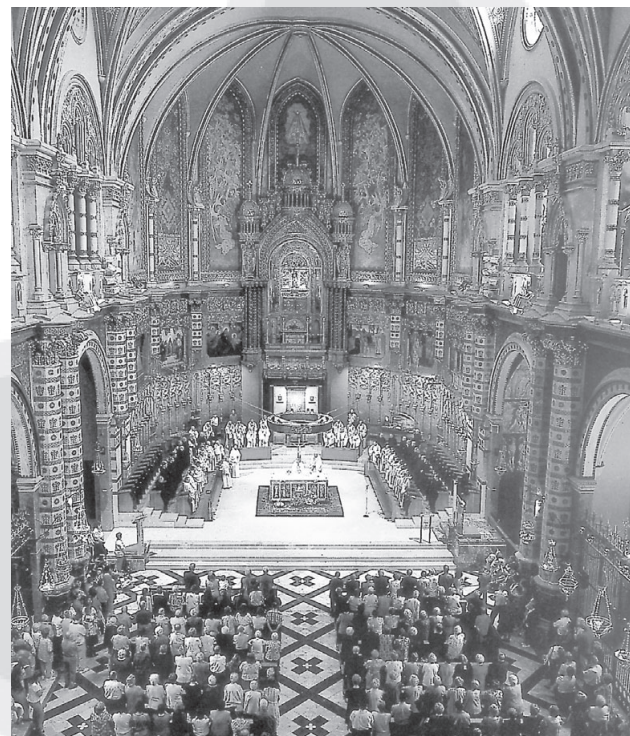
És per això que el programa del curs, dirigit pel Dr. Antoni Matasch, director de l'Iscreb, i coordinat pel Dr. Jaume Casals, de la Universitat Pompeu Fabra, i pel Dr. Ignasi Boada, cap d'estudis de l'Iscreb, ajudarà a conèixer les grans tradicions religioses a partir de quatre assignatures: *Islam: els fonaments*. S'imparteix en la modalitat presencial i en la virtual. Els professors són la Dra. Dolors Bramon (presencial) i el Dr. Josep Bellver (internet).

Taoisme-Confucionisme. També es pot triar l'opció presencial o per internet. La impartiran els professors Dr. Ignasi Boada (presencial) i la Dra. Raquel Bousa (virtual). *Religions africanes tradicionals i afroamericanes*, amb els professors Antoni Calvera i Joan Gimeno, només per a estudiants que tenen la diplomatura en Ciències Religioses. Pel que fa als que no la tenen, podran seguir l'assignatura de *Cristianisme*, impartida pel Dr. Lluís Duch. Finalment, cal destacar el seminari *Textos de les tradicions islàmica i cristiana*, amb els professors Dr. Jaume Flaquer i Dr. Víctor Farias.

El curs de postgrau en *Religions i Diàleg* consta de 20 crèdits ECTS i és previst que l'any acadèmic vinent pugui assolir els 60 crèdits per tal d'esdevenir un màster. Les classes presencials s'impartiran a la seu de l'Iscreb i l'horari serà de dilluns a dijous de 18.30 a 21 h. Per a més informació i matriculacions: Iscreb, c/ Diputació, 231, 08007 Barcelona, tel. 934 541 963, fax 933 237 373, secretaria@iscreb.org, www.iscreb.org

us ofereix en directe des de la
basílica de
la Mare de Déu
de Montserrat

de dilluns a diumenge,
a les 7.30 h,
la pregària de Laudes

Cada diumenge,
a les 11.00 h,
la Missa conventual

■ Barcelona 106.6

■ Tarragona 100.6

■ Catalunya Central 93.7

■ Girona 103.4

■ Tortosa 90.1

■ Garraf 96.8

■ Vic 91.3

■ Lleida 91.5

■ Cerdanya 104.4

■ La Seu d'Urgell 105.0

■ Andorra 107.5

www.radioestel.com

L'ONG Fundació Cristiana per a Nens i Ancians ajuda el Tercer Món

■ Una família brasilera passa de no tenir llar a ser propietària d'un habitatge

Redacció
Mineiros (Brasil)

Lindomar, Reila i els seus tres fills van viure l'any 2004 durant set mesos en un refugi fet de plaques negres de plàstic sobre una base de fusta i metall a la població brasilera de Mineiros. Van ser mesos difícils per al matrimoni i els seus tres fills petits, segons explica Natalia Oliveria Dourado, membre de la Fundació Cristiana per a Nens i Ancians a Mineiros.

«Durant el dia, era impossible romandre a dins perquè el plàstic s'escalfava molt pel sol, per la qual cosa es veien obligats a estar fora», comenta Dourado. «Tenien molta por —afegeix— als bitxos, als ratolins i a la pluja perquè quan plovia molt fort, la tempesta trencava el plàstic. Per tant, totes les seves pertinences es mullaven, inclòs el matalàs i no tenien un lloc on dormir.»

Ni el pare ni la mare tenien feina en aquella època. Tot i que eren amos del petit terreny en el qual hi havia el refugi, els diners no els arribaven per construir o llogar una casa en un altre lloc. Abans de veure's obligats a viure al refugi, la família residia a una casa petita, ubicada en el

terreny de l'escola pública, perquè el pare hi treballava com a guarda nocturn. Però quan es va acabar el contracte —tenia un període d'un any— el maig del 2004, Lindomar va perdre la feina i la família, la casa.

Havien començat a estalviar diners per construir una casa segura, però no en tenien prou abans que Lindomar perdés la feina. Sense cap altra opció, la família va construir el que anomenava «la casa de plàstic». La mare, Reila, recorda que la família de vegades «patia molt». El seu fill petit, Rilker, era nascut de poc quan van començar a viure-hi. La incomoditat els va deixar empremtes inesborrables, assegura Dourado. «Encara avui —diu— tenen por quan plou.»

Després de perdre la feina a l'escola, Lindomar va poder aconseguir algunes feines provisionals com a guarda nocturn a una estació de ràdio, com a treballador de la construcció i més tard, fins a principis d'octubre del 2008, com a guarda a una

El matrimoni format per Lindomar i Reila i els seus tres fills.

campanya política per a un candidat d'alcaldia. El candidat, però, va perdre les eleccions, i un altre cop Lindomar es va quedar sense feina.

Malgrat les feines insegures, Lindomar i Reila van estalviar, a poc a poc, per a una casa. Lindomar guanyava uns 365 dòlars al mes com a guarda i Reila 40 dòlars mensuals com a assistenta de la llar.

Programa d'Apadrinament

El suport del Programa d'Apadrinament de la Fundació Cristiana per a Nens i Ancians als tres fills del matrimoni va

ajudar a ampliar el pressupost de la família. Rilker, de 4 anys, va ser apadrinat el 2005; Abdelghane, de 12 anys, el 2006, i Andlesslauder, d'11 anys, el 2007. Els apadrinaments van subministrar ajuda en els àmbits de nutrició, educació i salut, entre altres beneficis. Finalment, la família va poder estalviar prou per construir una casa amb murs i terra de ciment, amb quatre sales i un bany interior.

«Moltes famílies gasten, de vegades, del 30 al 50 per cent dels ingressos en el pagament del seu habitatge, que en general és llogat en condicions lamentables», afirma Paul Pearce, director de Programes Internacionals de la Fundació Cristiana per a Nens i Ancians. «Així és que el fet que les famílies tinguin el seu propi terreny —assegura Pearce— és una benedicció. La capacitat d'establir la seva pròpia casa habitable en el seu propi terreny és un somni per a les famílies apadrinades, que poden millorar molt el seu pressupost familiar.»

Per a més informació sobre la Fundació Cristiana per a Nens i Ancians: c/ Arrabal, 13, baix A - 47140 Laguna de Duero (Valladolid), tel. 983 545 2006, a/e: fcna@fcnaes.org.

Residència Nostra Senyora de Fàtima al Tibidabo

- ✓ Instal·lacions amb espais enjardinats i de bosc molt amplis.
- ✓ Habitacions individuals amb bany i instal·lació per a TV i telèfon.
- ✓ Ampli menjador amb vistes panoràmiques.
- ✓ Capella, gimnàs, etc.

Equip humà de professionals: metge, assistent tècnic sanitari, assistent social, gabinet psicològic, podòleg, fisioterapeuta, terapeuta ocupacional i animació, perruqueria, personal assistencial i auxiliar.

Últims avenços informàtics, en el control postural i la localització de persones.

Disposem d'un nombre de places concertades amb la Generalitat de Catalunya.

La qualitat de vida de les persones grans és la nostra prioritat

FUNDACIÓ B. NOSTRA SENYORA DE FÀTIMA
Carretera de Vallvidrera al Tibidabo, 102-104
08035 Barcelona
Tel. 934 343 630 - 609 101 344
Fax 934 343 650
e-mail: fundfatima@terra.es
web: www.fundacionntrasrafatima.org

Coses de la vida

L'estel

Hola, amics! Tots hem observat el cel en una nit d'estiu, sobretot si som al camp. És meravellós veure una infinitat de llumetes brillant entre el mantell blau de la nit. Durant tot l'any hem de tenir present una llumeta ben especial: l'estel més lluminós i popular, el que va guiar els tres Reis Mags cap al portal de Betlem. Han passat més de 2.000 anys, però al nostre cor aquell estel sempre continuarà brillant i guiant el camí de cadascun de nosaltres per seguir el camí que ens porta fins al Senyor. Hi haurà ocasions en les quals potser deixarem de veure la seva llum, però hauré de continuar. Si ens hi esforcem, amb voluntat i mirant el nostre interior, podrem veure novament l'estel que il·lumina el camí espiritual de la nostra vida.

Cecília Aranés Mallo

Coses de la vida

FILATÈLIA

per Enric Graupera

Sant Nikita, arquebisbe de Novgorod

Macedònia va emetre el 2007 dos segells dedicats a antics monestirs. Destaca el dedicat al monestir de Sant Nikita, que inclou una imatge del sant. De ben jove, Nikita va ingressar al monestir de Kievo-Pechersky. Molt aviat va decidir ser eremita. En el tancament va ser temptat pel diable i va ser salvat per les pregàries dels monjos. Poc temps després, Nikita va abandonar el seu tancament voluntari, però continuava amb el dejú rigorós i la pregària. Anys després, va ser nomenat bisbe de la ciutat de Novgorod. Predicava molt bé i ensenyava als fidels les paraules de l'Evangeli. Per la seva vida devota, Déu li va atorgar el do de fer miracles. Sant Nikita va ajudar i guarir molta gent. També va fer que plogués i, en una altra ocasió, una ciutat es va salvar de l'incendi gràcies a la seva pregària. Després de tretze anys de servei com a bisbe, Nikita va morir l'any 1108. Transcorreguts 445 anys de la seva mort, les seves relíquies van ser trobades incorruptes. En aquesta ocasió van tenir lloc moltes guaricions, sobretot de persones que tenien malalties oculars.

cultura

Proclamar i assaborir la Paraula

■ Presentació del llibre «Palabra de Dios para los domingos y fiestas»

Rosa María Jané Chueca
Barcelona

Recentment es va presentar a la Sala Sant Jordi del Seminari de Barcelona el llibre de Mn. David Amado *Palabra de Dios para los domingos y fiestas*, de la nova col·lecció Magnificat Libros, de l'Editorial San Pablo. L'acte va ser organitzat per l'Editorial San Pablo, la Llibreria Paulines i l'Escola d'Animació Bíblica. Van intervenir-hi Javier Velasco, biblista i professor de l'Iscreb; Quique Fernández, animador bíblic i responsable d'actes de la Llibreria Paulines, i el mateix autor, David Amado, professor de l'Institut de Teologia Espiritual de Barcelona i de la Universitat Abat Oliba.

El llibre recull els comentaris de Mn. David Amado publicats a la revista *Magnificat*: cicles A, B i C, i festes i solemnitats. A la presentació del llibre, en la qual van participar unes noranta persones, Javier Velasco comentava que «m'entusiasma el títol de la col·lecció Magnificat. És la primera paraula del càntic de Maria i significa "proclama", perquè la Paraula de Déu és per proclamar-la. Mn. David és un autèntic proclamador de la Paraula de Déu. Amb aquests comentaris dona la possibilitat d'assaborir-la i d'actualitzar-la. Aconsegueix que aquests textos d'una altra cultura i d'un altre temps no es quedin en arqueologia».

Segons Velasco, Mn. Amado «és un autèntic enamorat de la Paraula de Déu i ho corrobora en aquest llibre. Fa una hermenèutica perquè ens fa propers aquests textos, que també diuen alguna cosa als homes i dones de les comunitats cristianes del segle XXI». L'autor «fa comentaris des de la seva pròpia experiència personal, però esmenta sants pares, escriptors cristians i profans, perquè la Paraula de Déu és també paraula humana, és un llençatge assequible».

Mn. Amado entre Quique Fernández i Javier Velasco.

«Nosaltres no adorem l'Escriptura, sinó Déu que ens parla a través d'ella.» Aquesta frase que es troba en el llibre de Mn. David Amado resumeix perfectament l'esperit d'aquest volum, explicava Javier Velasco. I afegia: «És un llibre molt en línia amb el Sínode de bisbes que es va celebrar sobre la Paraula de Déu.» Per a aquest biblista, el llibre *Palabra de Dios para los domingos y fiestas* accentua la «necessitat d'una lectura creient de la Paraula de Déu, i Mn. Amado intenta fer assequible la Paraula. Ajuda a no caure en una lectura infantilista o fonamentalista, i insisteix molt en la *lectio divina*, que la pregària sorgeixi de la Paraula de Déu principalment». També subratllava Javier Velasco que el llibre «pot ajudar a l'animació i a la formació bíbliques».

I encara posava en relleu: «Aquest llibre destaca que la Paraula de Déu convida a participar de l'Eucaristia. Aquest aliment implica que la nostra vida ha de canviar a través del que Déu ens demana a través de la Paraula. Mai no s'ha de perdre la unió entre litúrgia i Paraula de Déu.»

pressar un agraïment profund. En la Paraula trobem el sentit ple de la nostra vida».

Un altre aspecte important per a Mn. David Amado és el fet que «en els pares de l'Església es nota una manera de tractar la Sagrada Escriptura que és sobretot un acte d'amor, no un coneixement intel·lectual». Igualment important és «el magisteri de Joan Pau II. Quan desenvolupava la gran majoria dels seus documents ho feia a partir d'un text evangèlic. Ell va introduir d'una forma força habitual la lectura de l'Evangeli i de l'Antic Testament en la lectura de tots els esdeveniments de la història».

L'autor del llibre també compartia algunes experiències viscudes, com per exemple, que «moltes coses de la Sagrada Escriptura les vas comprenent en la mesura que les has d'explicar. La Sagrada Escriptura es comprèn a mesura que tens la necessitat de comunicar a l'altre una paraula que no és teva i que és salvífica». Finalment, subratllava que «la Paraula de Déu és inesgotable i, per tant, no hi ha una explicació única. És un pou d'una gran riquesa i contínuament et sorprèn. A mi m'ajuda a llegir la Bíblia el que deia sant Bernat: "Es comprèn només el que s'ha viscut experimentalment." La Paraula de Déu és única i mai no es contradiu».

De la seva banda, Mn. Amado recalca que els comentaris del seu llibre «no són homilies» i va explicar algunes influències importants a la seva vida a l'hora de posar-se davant de la Paraula de Déu. «Recordo, quan jo era petit, la passió que posava un capellà quan predicava. No recordo què deia, però sí com ho deia. Recordo que em commovia l'amor que tenia a la Paraula de Déu», comentava. Per a Mn. David, «la Paraula sempre ens parla a nosaltres perquè ens estima i hem d'ex-

Exposició organitzada pel Centre Obert Heura

Redacció / Barcelona

El Centre Obert Heura organitza, del 8 al 22 de gener, l'exposició *La cripta dels Josepets: de mort a vida* a la Biblioteca Jaume Fuster (plaça Lesseps, 20-22, de Barcelona). La mostra presenta la història de la cripta dels Jose-

pets, ubicada sota l'església de Santa Maria de Gràcia i Sant Josep, des del segle XVII fins a l'actualitat. El Centre Obert Heura, que atén i acompanya persones sense llar, commemora així els deu anys de funcionament. Més informació: tel. 932 174 549, www.centreheura.org

RONDALLA NADALENCA

La Nit de Nadal del pastoret Quim

Francesc A. Picas

Més que una rondalla, és una història. Parlem del 1889. El jove Quim, fill de Pierola, un simpàtic poblet de sota Montserrat, quan el govern de Madrid cridà la seva quinta per embarcar-lo a Cuba, va desertar. «Què se'n ha perdut a Cuba?», exclamava. «Per què hi hem de dar la sang? Cuba és una terra lliure, té dret a la llibertat.»

I amb un farcell de roba i menjar que li va preparar la seva mare, va emprendre el camí a les muntanyes de Gombren, poblet situat entre Berga i Ripoll i es va llogar de pastor. En arribar l'hivern, les nits llargues i fredes li feien sentir enyorança. S'acostava Nadal i recordava les festes familiars, guarnides de cançons i d'alegria. També pensava en els soldats que deurién sentir melangia des de Cuba, i les seves mares que plorarien l'absència o qui

sap si la mort d'un fill.

La mestressa de la casa pairal on estava llogat, a la nit de la vigília de Nadal, li va preparar una olleta amb talls de rostit, botifarra, formatge, confitura i una ampolla de vi de la bóta del racó. Ell, que ja havia après de fer de pastor i que passava les nits a la muntanya vetllant el ramat, es faria un topí de sopes amb una cebeta. A la pleta, va encendre un peternal de foc i va explicar al Valent, un gos fidel que sempre li feia companyia, què significava Nadal per a les famílies cristianes. Li va explicar també que guardarien un bon caliu de foc com era costum a pagès, per simbolitzar el pas de Maria i Josep escalant-se vora el foc, camí cap a la Cova, esperant el naixement de Jesús Infant.

I es va posar a tocar amb el flabiol cançons de Nadal, i el gos escoltava amb un pam de boca oberta i obria els narius flairant l'oloreta del bon sopar que li espe-

rava. Quim, havent sopat, cantant nades, es va quedar adormit i va somiar amb els àngels dels pastorets. A mitjanit, els lladrucs del fidel gos el despertaren. Valent, molt intel·ligent, va sentir de lluny les campanes d'una ermita que tocaven a Missa del Gall. Sabia que el seu amo sentia nostalgia aquella nit i el gos remenava la cua, com dient: «Què esperes? Per què no anem a Missa del Gall?»

Quim va donar una mirada al ramat que dormia plàcidament, com una nit d'àngels. A fora hi havia quatre dits de neu. Es va calçar els esclops, es va abrigar amb la samarra, es va tapar les orelles amb un tapaboques i la barretina, va

agafar el xaiet més tendre de la pleta i, seguit del gos, empenygué camí cap a l'ermita. Les campanes no paraven de cridar els fidels. Els estels brillaven com mai.

Quim va arribar just quan el sacerdot cantava *Gloria in excelsis Deo*. El gos, ben educat, es va quedar a la porta de l'església. Quim va entrar amb l'anyell als braços. Una bufona pageseta amb caputxeta blanca es tragué una cinta vermella dels cabells i la posà al coll del xaiet. I li va somriure. Quim va deixar l'anyell als peus del Jesuset, li va fer un petó i li va demanar,

baixet, pels pobres soldats de Cuba, per tots els desertors com ell, per les seves famílies i per la pau del món. «L'hereu Quim no va anar a Cuba, va anar a Missa del Gall, Jesuset jo us demano pels homes salut i pau.» No coneixeu l'havanera *L'avi Quim no va anar a Cuba?*

Exposició sobre el cant de la Sibil·la

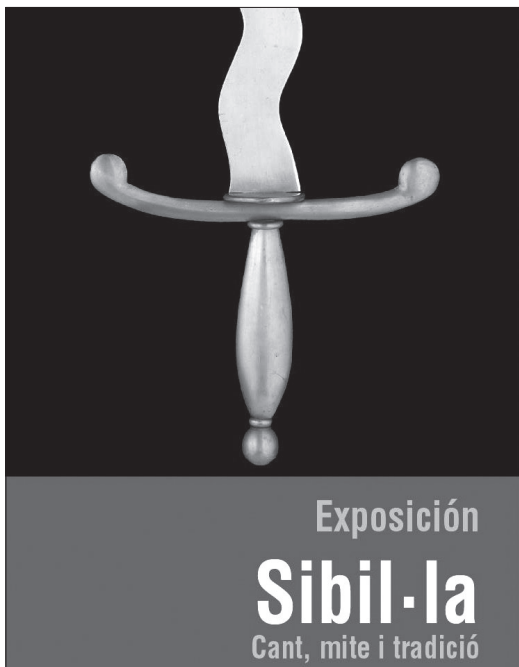
■ Mallorca acull una mostra sobre aquest patrimoni cultural viu

Cristina Sánchez
Palma de Mallorca

Fins al 30 de gener, el Centre de Cultura Sa Nostra de Palma acull l'exposició *Sibil·la. Cant, mite i tradició*. Aquesta mostra ens endinsa en els orígens i la història d'un patrimoni cultural viu, el cant de la Sibil·la, que és avui un dels elements identitaris més estimats per la població mallorquina i que presenta diferents modalitats estètiques i musicals en les diverses poblacions i esglésies de l'illa, i alhora conforma un vincle cultural ancestral amb terres veïnes. Una evocació apocalíptica que sembla adquirir en el segle XXI «una misteriosa actualitat», afirmen els comissaris de l'exposició.

El seu recorregut ens convida a conèixer l'origen, l'evolució històrica i l'extraordinari vigor popular d'una tradició nadalenca que ha esdevingut tot un signe de la identitat cultural de Mallorca. Cal destacar que, tot i que es parla d'un bé immaterial, l'exposició és plena de peces, com ara llibres, partitures, vestits, obres d'art i muntatges interactius i audiovisuals que segueixen un fil cronològic, tal com ha explicat Joan Avellaneda, que recull els moments més destacats en la seva evolució històrica.

La Sibil·la és un bé viu que ha anat variant en el temps i l'espai; de fet, l'expo-

Pòster de l'exposició.

sició comença explicant la figura de la Sibil·la en el món clàssic i en l'oracle, continua amb l'edat mitjana i amb com la van afectar el Concili de Trento i la Contrareforma, per tancar amb la seva recuperació en l'època contemporània i com ha arribat aquesta tradició als nostres dies. Una tradició declarada el 2005 «bé immaterial d'interès cultural» de la nostra comunitat i que val la pena mantenir i recuperar.

Mons. Josep Àngel Saiz va felicitar la coral.

Actuació de la Coral Izwi Lethemba a Terrassa

Redacció / Terrassa

Durant la primer quinzena del mes de desembre, la Coral Izwi Lethemba es va fer present a la diòcesi de Terrassa. Es tracta d'una coral formada per feligresos de la parròquia de Sant Daniel Comboni, a Mahube Valley, Pretòria (Sud-àfrica). La parròquia està regentada pel P. Jaume Calvera, missioner combonià originari de Llinars del Vallès. El P. Jaume Calvera i el P. Antoni Calvera van organitzar i van coordinar l'estada a Llinars del Vallès.

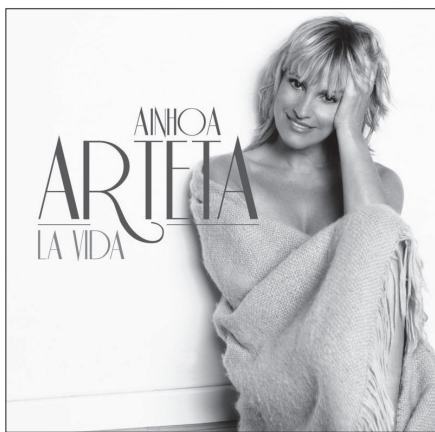
Durant aquests quinze dies, la Coral va participar en celebracions de l'eucaristia i actuacions musicals a diverses parròquies i poblacions de la

Província Eclesiàstica de Barcelona. El diumenge 14 de desembre la Coral va estar a Terrassa, participant a les onze del matí a la missa a l'església de Sant Francesc i a la una del migdia a la parròquia de la Santa Creu. A les sis de la tarda van oferir un concert a la sala d'actes del Col·legi dels PP. Escolapis. El mateix diumenge, a la tarda, van ser rebuts per Mons. Josep Àngel Saiz, bisbe de Terrassa.

Amb aquesta estada, realitzada amb la col·laboració de la Delegació episcopal de Missions de Terrassa, es va promocionar la relació amb les esglésies en països de missions i es va col·laborar en el finançament de projectes concrets a Mahube Valley, Sud-àfrica.

★ Estil Estel:

recomanacions discogràfiques

★ Ainhoa Arteta, *La Vida*.
Universal Vale Music.

Nous reptes

Els qui coneixen la trajectòria professional d'Ainhoa Arteta saben que si alguna cosa la caracteritza és el desig de descobrir dimensions noves per a la seva veu, d'arribar amb ella cada vegada més lluny. Aquest disc és el reflex perfecte d'aquest anhel d'assolir nous matisos interpretatius per a la seva magnífica veu. S'hi recullen algunes de les cançons més universals de totes les èpoques: des de *Love me tender*, d'Elvis Presley, fins a *Tears in heaven*, d'Eric Clapton, passant per *Michelle*, de The Beatles, o *Ne me quitte pas*, de Jacques Brel.

★ Pedro Guerra, *Vidas en vivo*.
Sony Bmg.

Biografia musical

El 8 de juliol de 2008, Pedro Guerra va oferir un concert a Madrid per enregistrar el CD-DVD *Vidas en vivo*. Juntament amb el cantautor canari van pujar a l'escenari artistes de la talla de Miguel Ríos, Ismael Serrano o Luis Pastor. En el concert, a més de les cançons del seu últim àlbum *Vidas*, va fer un repàs d'alguns dels temes més emblemàtics dels seus tretze anys de carrera (*Humo*, *Quisiera saber*, *Siete puertas*, *Gente sola...*), afegint-hi dues composicions inèdites: *Los mejores* i *Fénix*. Es tracta, per tant, d'una mena de biografia musical.

★ Sarah Brightman, *A Winter Symphony*.
Emi Music.

Temes nadalencs

En aquest CD-DVD, la soprano Sarah Brightman aporta el seu virtuosisme i originalitat tant a temes clàssics com contemporanis —des de Johann Sebastian Bach fins a John Lennon—, on els increïbles matisos de la seva veu recreen cançons atemporals, tot demostrant que és una de les artistes més extraordinàries de l'escena actual. Pensat especialment per a les festes nadalenques, hi ha cançons eternes com *Silent Night* o *Ave Maria*, juntament amb versions de composicions de Neil Diamond (*I've Been This Way Before*) o d'Abba (*Arrival*).

★ Joan Baptista Humet, *Joan Baptista Humet*.
Ramalama Music.

Homenatge a Humet

Com a homenatge al cantant Joan Baptista Humet, que va morir el 30 de novembre passat a Barcelona als 58 anys, s'acaba d'editar aquest doble disc compacte, que recull els tres àlbums que va enregistrar amb el segell discogràfic RCA a començaments dels anys vuitanta i el disc de la seva reaparició, el 2004, amb el qual tancava un parèntesi de disset anys de silenci. Dins de la seva col·lecció de balades sensibles i poètiques, cal destacar *Clara* —el seu gran èxit—, *Hay que vivir*, *El invento*, *Y tú disimulando*, *Otoño en Navarrés* o *Luz de gas*.

«Krüger va preveure fa mig segle la buidor humana del nostre temps»

■ **Joan Ordi, guanyador del XIX Premi Joan Maragall amb l'obra «Idea de l'home, idea de Déu. Filosofia i religió en el pensament de Gerhard Krüger (1902-1972)»**

Miquel Àngel Codina

Joan Ordi és doctor en Filosofia per la Universitat Ramon Llull i llicenciat en Teologia per la Facultat de Teologia de Catalunya. Titular de Filosofia i Història de la Filosofia a l'IES Montbui, també imparteix Filosofia del Llenguatge i Psicologia a la Facultat de Filosofia de la Universitat Ramon Llull i Història de la Filosofia, Antropologia Filosòfica i Antropologia Teològica a l'ISCR de Vic. Ha publicat diferents articles i ha traduït i editat diversos llibres, entre els quals destaquen *Ludwig Wittgenstein: una vida oberta al transcendent*; *Tractatus logico-philosophicus*, de Ludwig Wittgenstein; *Retorn del sagrat i cristianisme*, de José M. Mardones, i *Mística i humanisme*, de Juan Martín Velasco.

—**Què significa per a vostè haver guanyat el XIX Premi Joan Maragall, convocat per la Fundació Joan Maragall?**

—És tot un honor per a mi que la fundació més prestigiosa a Catalunya per al diàleg entre pensament i fe cristiana hagi valorat positivament una obra de reconeixement a la importància objectiva del pensament de Gerhard Krüger (1902-1972). M'alegra moltíssim poder contribuir una mica a destacar el plantejament tan interessant d'aquest filòsof alemany, que va afrontar la qüestió de la dimensió religiosa del pensament filosòfic i va intentar així de fer una mediació intel·lectual entre filosofia i fe cristiana.

—**Com ha estat l'elaboració de l'obra?**

—El 2005, l'amic i professor Dr. Carles Llinàs em va fer adonar de la significació de Krüger en el context de la filosofia del segle XX. Per això vaig decidir estudiar-lo i, durant el curs 2006-2007, vaig identificar els exemplars de les obres de Krüger que encara existeixen en llibreries alemanyes de vell (*Antiquariat*) i vaig adquirir tots els que hi vaig poder trobar. Ara tinc, per exemple, a casa meua un exemplar del 1931 i un altre del 1947! També vaig traduir al català la seva famosa obra sobre Plató, *Intel·ligència i passió. L'essència del pensament platònic*. El curs següent, 2007-2008, vaig estudiar totes aquestes obres minuciosament, elaborant-ne una síntesi i comparant-les entre si. I, finalment, l'estiu passat vaig estructurar una presentació conceptualment seqüencial de les idees amb què Krüger fa dialogar la fe cristiana amb la modernitat.

—**Faci'ns-en cinc cèntims.**

—*Idea de l'home, idea de Déu. Filosofia i religió en el pensament de Gerhard Krüger (1902-1972)* exposa de manera conceptualment seqüencial el pensament de Gerhard Krüger. Aquest filòsof alemany va estar intel·lectualment actiu du-

rant les dècades dels anys trenta a cinquanta del segle XX. La seva preocupació central va ser la d'establir un diàleg crític entre el cristianisme i la concepció moderna de l'ésser humà, que des de Descartes fa de l'home un subjecte autònom, desvinculat de tota autoritat i tradició. Per això Krüger també estava preocupat per la història, un problema filosòfic nou que el romanticisme i l'historicisme alemanys feien inevitable i que es pot expressar així:

tot el que l'ésser humà fa, és un simple producte de les condicions culturals d'una determinada època?

—**Creu que cal reivindicar la figura i l'obra, força desconeguda a casa nostra, de Gerhard Krüger?**

—En l'anàlisi d'aquestes qüestions des de la concepció cristiana de l'ésser humà, Krüger va reeixir amb una notable capacitat de perspicàcia. El seu pensament pot ajudar-nos avui dia a reflexionar pel nostre compte. A casa nostra hi ha una sensibilitat acusada respecte dels problemes, reptes i estímuls culturals que la fe rep de la societat. I, de fet, hi ha un moment en què el pensament i la fe han de trobar-se fit a fit. Només llavors poden aprendre l'un de l'altre. Mentre només s'entenen a distància en l'anàlisi del llenguatge religiós (hermenèutica religiosa) i en l'anàlisi del llenguatge ordinari (filosofia analítica), encara no s'atreveixen a confrontar-se cara a cara. Potser perquè la fe no s'eleva al pla de la teologia com a tal, ni la filosofia no es pren seriosament la seva tasca, que pròpiament és metafísica. Vivim temps febles, de distraccions amb aparença de profunditat, però encara hi ha prou llum i indicadors per al camí intel·lectual en obres com les de Krüger.

—**Què ens poden ensenyar avui les reflexions d'aquest filòsof?**

—Gerhard Krüger va viure en la seva pròpia pell la desintegració del kantisme a Alemanya i l'aparició de l'historicisme,

l'existencialisme i l'hermenèutica. Es va doctorar amb Hartmann, es va habilitar amb Heidegger i va ser amic personal de Bultmann i de Gadamer. Va ser un gran coneixedor de Plató i, en el context de la seva amistat amb Romano Guardini, es va convertir del protestantisme al catolicisme. Tots els seus articles i llibres estan orientats per la voluntat de trobar una manera de repensar el cristianisme sobre el rerefons de la modernitat, la Il·lustració

i les filosofies romàntiques i postromàntiques. En aquest diàleg productiu entre pensament i fe cristiana, Krüger no només critica les insuficiències i paradoxes de la filosofia que absolutitza el jo o les estructures històriques i culturals, sinó que el mateix cristianisme es veu obligat a pensar-se a si mateix més a fons, radicalitzant més la tensió que ja viu entre història i eternitat. Produir una mediació intel·lectualment honesta entre fe i pensament continua sent un repte per al pensament cristià que vulgui restar a l'alçada del seu temps. I Krüger ens pot oferir un ajut indispensable per orientar-nos sobre el plantejament amb què convindria tractar la modernitat i les seves conseqüències.

—**Quina és l'aportació més notable que va fer sobre el cristianisme?**

—En la seva essència, el cristianisme és la revelació del Misteri etern i diví del Pare en la història del poble d'Israel i sobretot en la història i la humanitat de Jesús en tant que Fill del Pare, i en la història de la seva comunitat dispersa per les terres i els segles d'aquest món. L'Esperit que uneix el Pare i el Fill amb lligams eterns i consubstancials d'amor i de vida fa que la història humana no es dissolgui en el mar procel·lós de les interpretacions sense fi. Contra Nietzsche, s'ha d'argumentar que el joc de les interpretacions no és la realitat primigènia, sinó la veritat humana, el sentit de l'existència i l'anhel de plenitud de la història. Altrament, Jesucrist només hauria estat una figura més en el joc de les interpretacions jueves de la Torah com a simple literatura religiosa. Krüger ens ensenya, justament, que la història s'ha acabat convertint en un problema insoluble per a un subjecte modern que s'ha deslligat completament de tot sentit, veritat i realitat primigènies. Pensar teològicament la dimensió històrica de la fe i pensar filosòficament la historicitat de l'ésser humà en el marc d'un sentit religiós essencial a la vida humana fan que la fe experimenti un enriquiment conceptual real, que després ha d'ajudar a viure en un món ple d'apories i desconcerts pràctics i teòrics.

—**Per què li fascina tant el pensament de Krüger?**

—Em sembla fascinant la seva capacitat de comprendre el darrer sentit del pro-

jecte filosòfic de la modernitat, així com les apories que aquesta genera i l'intent de solucionar-les per part de l'idealisme, el romanticisme, l'historicisme i l'existencialisme, i com s'adona que aquestes solucions plantegen un problema indefugible per al cristianisme: el de la relació de la història amb la concepció cristiana de l'existència. També em meravella la seva capacitat de descobrir en Plató un intent de superar la il·lustració sofista des de la dimensió religiosa de tot pensament filosòfic autèntic. Krüger veu en Plató un model clàssic que hauríem d'integrar a l'hora d'afrontar les apories de la modernitat. Resulta, però, que per una espècie de propietat transitiva de la classicitat, també Krüger pertany ja als millors intents de mediació, del segle XX, entre pensament filosòfic i reflexió sobre la fe. El considero, doncs, un clàssic del segle XX, o sigui, un pensador de la darrera centúria que ens pot ensenyar per on passa el que hi ha de permanent, universal i irrenunciable en l'ésser humà i les seves obres.

—**Creu que va ser un avançat al seu temps?**

—El que hi ha d'avançat en el pensament de Krüger és, paradoxalment, la seva classicitat, o sigui, la defensa filosòfica d'un pensament que no enganyi l'home amb pretensions de creador absolut de la realitat. Com sabem, aquesta és la trampa verinosa i mortal d'una modernitat que converteix el jo humà en una realitat autofonamentada. I és, en bona part, el drama de l'home actual, postmodern: se sap tan poderós com a amo de la seva ciència, de la tecnologia i de l'organització a escala global que ja no sap ni per què ni per a què existeix en aquest món. Si no partim d'una realitat objectiva que ens constitueixi en el nivell del fonament i que orienti la nostra llibertat cap a una meta objectiva de possible plenitud de la nostra humanitat, en comptes d'avançar tornem a plantejaments fàustics i eixalavats. Ja fa mig segle que Krüger preveia la buidor humana del nostre temps.

**VOLEU DONAR
SENTIT A LA
VOSTRA VIDA?**

Us hi ajudaria
una trobada
amb Déu.

**EXERCICIS
ESPIRITUALS**

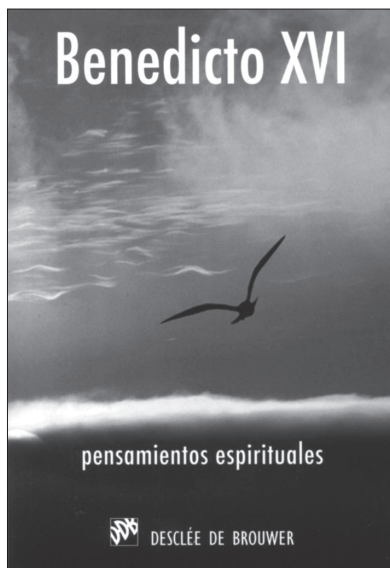
Dirigits per un sacerdot de la Unió Sacerdotal Lumen Dei. Inspirats en sant Ignasi, en règim d'internat i silenci.

17 - 18 DE GENER
(Entrant el dia 16 a la nit)

Tel. 933 013 194

c/ Xuclà, 19 - 08001 Barcelona
Recessos externs els 2ns diumenges de cada mes

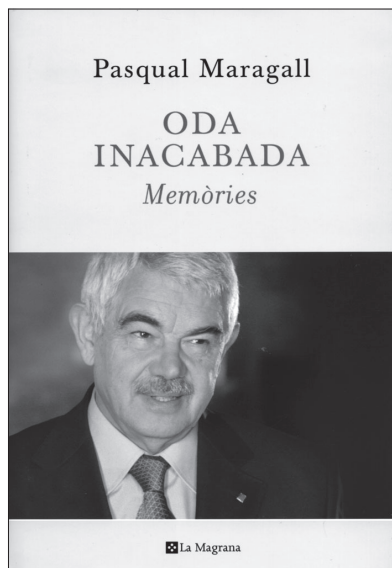
Llibres

Magisteri papal

Es recullen aquí alguns pensaments espirituals del primer any de pontificat de Benet XVI (entre abril de 2005 i març de 2006). S'han extret de textos de naturalesa diversa: homilies, catequesis, audiències, discursos, entrevistes, etc. En la majoria d'ells, al profund significat teològic s'hi afegeix una enorme dimensió espiritual, capaç d'arribar de forma directa i immediata al cor i a l'ànima del qui llegeix i del qui escolta. Aquesta antologia és una mínima part del magisteri del Sant Pare.

Benet XVI, *Pensamientos espirituales*. Editorial Desclée De Brouwer, Col·lecció *Hablar con Jesús*, Bilbao 2008, 120 pàg.

Personatge clau

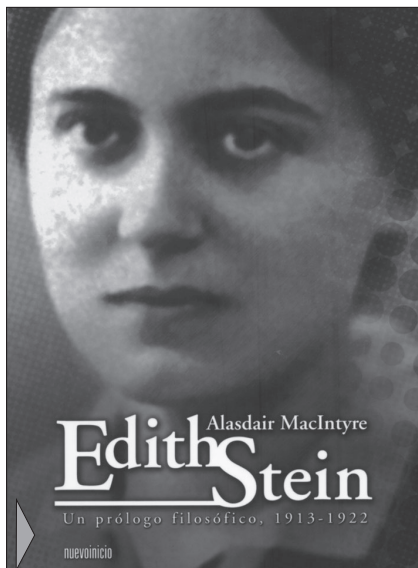
Catorze anys després d'abandonar l'alcaldia de Barcelona, Pasqual Maragall relata en aquest llibre la seva densa trajectòria humana i política. Ell és un dels grans personatges que ha protagonitzat la història d'un període crucial de Barcelona i Catalunya. Entre la biografia personal i les memòries polítiques, amb passió, sentit crític, capacitat d'anàlisi, tendresa i humor, el nét del poeta Joan Maragall escriu un llibre imprescindible per ajudar-nos a entendre la nostra història més recent.

Pasqual Maragall, *Oda inacabada. Memòries*. Editorial La Magrana, Barcelona 2008, 353 pàg.

Figura excepcional

Jueva, sufragista, conversa al catolicisme, carmelita descalça i màrtir, Edith Stein va travessar una de les etapes de la història més convulses i dramàtiques, i va acabar els seus dies a Auschwitz. Va ser canonitzada i nomenada copatrona d'Europa per Joan Pau II. El filòsof Alasdair MacIntyre es proposa amb aquest treball entendre la tasca intel·lectual de Stein a la llum del context filosòfic i social en què va viure, de les seves amistats, del seu itinerari vital, de les seves implicacions polítiques.

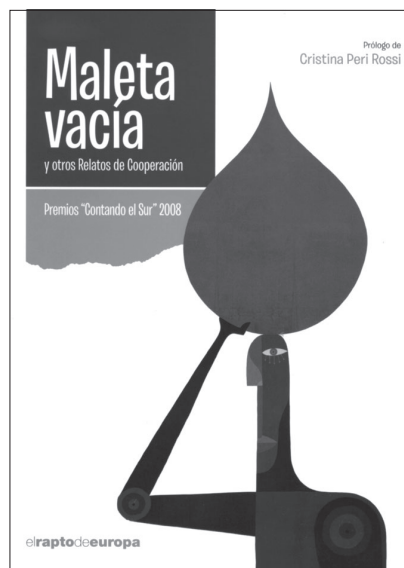
Alasdair MacIntyre, *Edith Stein. Un prólogo filosófico, 1913-1922*. Editorial Nuevo Inicio, Granada 2008, 327 pàg.

Testimonis valuosos

Aquest llibre és el resultat del I Certamen de Narrativa *Contando el Sur*, que té l'objectiu de destacar la tasca dels cooperants als països en vies de desenvolupament i descobrir als lectors com aquestes experiències poden arribar a canviar la seva vida. En les setze narracions seleccionades —la guanyadora, *Maleta vacia*, dona títol al llibre—, els autors pretenen reflectir el món dels cooperants del segle XXI, així com descriure la situació de pobresa extrema que es viu als països del Sud.

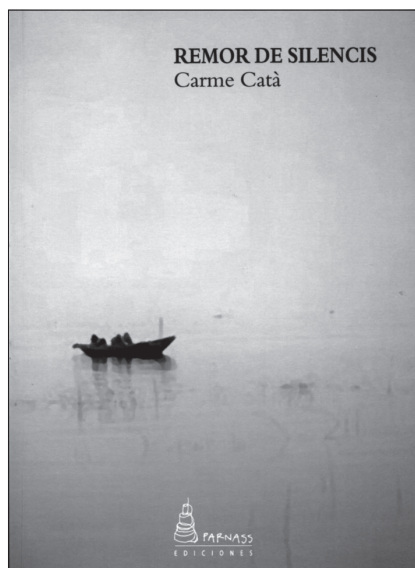
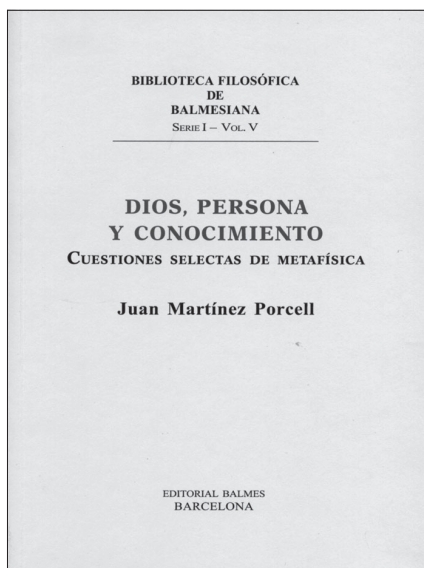
AA.DD., *Maleta vacia y otros relatos de cooperación*. El Rpto de Europa-Calamar Ediciones, Madrid 2008, 173 pàg.

Filosofia cristiana

El degà de la Facultat de Filosofia (URL) Joan Martínez Porcell afirma en el seu llibre que «hi ha un pensament propi, una filosofia que és fruit de l'encontre de la raó amb la Revelació i la fe cristiana» i que «a aquesta filosofia engendrada pel cristianisme podem anomenar-la, amb tot rigor, filosofia cristiana». Aquest assaig analitza tres horitzons de la filosofia cristiana: el de la tradició al llarg dels dos mil·lennis, el de l'ésser com a fonament i el de l'encontre personal amb l'home en plenitud.

Juan Martínez Porcell, *Dios, persona y conocimiento. Cuestiones selectas de metafísica*. Editorial Balme, Col·lecció *Biblioteca Filosòfica de Balmesiana*, Barcelona 2008, 322 pàg.

Versos intimistes

Remor de silencis és el tercer llibre de la poetessa barcelonina Carme Català. Són uns poemes, com tots els que ella escriu, que sorgeixen des del més pregon de l'ànima, del seu ésser. Bells, càlids i intimistes, són com un cant d'acció de gràcies a la vida per tot allò que ens ofereix dia rere dia. Estructurat en tres parts, cal destacar els poemes titulats *Oració*, *Del record i l'enyor*, *El somriure d'un passeig* o *Color de comiat*, dedicat al cèlebre poeta Miquel Martí i Pol.

Carme Catà, *Remor de silencis*. Ediciones Parnass, Col·lecció *Mitilene*, Barcelona 2008, 60 pàg.

Identitat europea

Aquesta història d'Europa és un assaig vibrant que recorre la vida dels grans personatges del segle XX. Al llarg del llibre s'empren obres literàries i cinematogràfiques que ens aproximen als principals esdeveniments del segle passat: les Guerres Mundials, la irrupció dels totalitarismes, la construcció i la caiguda del mur de Berlín, l'amenaça del terrorisme global... L'autor és Onésimo Díaz Hernández, professor d'Història Contemporània a la Universitat de Navarra.

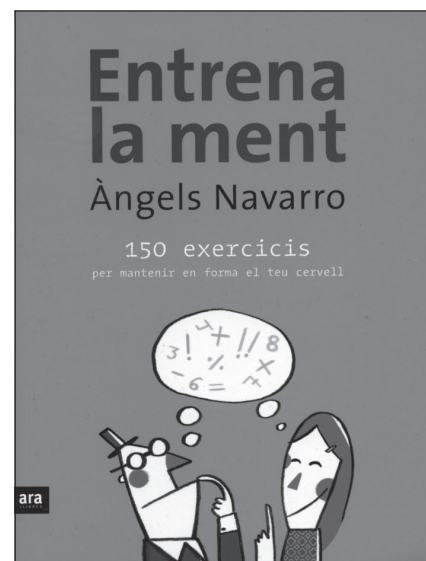
Onésimo Díaz Hernández, *Historia de Europa en el siglo XX. A través de grandes biografías, novelas y películas*. Ediciones Universidad de Navarra (EUNSA), Col·lecció *Astrolabio-Historia*, Barañáin 2008, 283 pàg.

Gimnàstica mental

Aquest volum està recomanat per a totes les persones que vulguin descobrir com utilitzar la ment de manera més efectiva, com millorar el rendiment del seu potencial mental, la seva capacitat cerebral i les seves habilitats i també com frenar el deteriorament de la memòria i de la cognició general provocat per l'envelliment. Planteja un programa de gimnàstica mental amb 150 divertits exercicis dissenyats específicament per activar diverses zones i habilitats del cervell.

Àngels Navarro, *Entrena la ment. 150 exercicis per mantenir en forma el teu cervell*. Ara Llibres, Badalona 2008, 156 pàg.

La crítica literària d'aquesta setmana

Miquel Àngel Violan

Llegir: com fer dels menuts grans persones

Apologia del bon llegir. D'això va aquest article que conjumina la reflexió amb el lleure i el regal. I res millor que regalar bones lectures als infants. És la via més directa per fer dels menuts, grans persones. La persona lectora és diferent. Esdevé tafanera de mena atreta pel coneixement. Pareu atenció a l'exemple del Pep Guardiola, l'exitós entrenador futbolístic del FC Barcelona. La lectura ha format part de la seva «dieta mental» des de ben petit. Als llibres ha trobat la formació que no li ha pogut donar l'escola o la Universitat degut al seu estil de vida nòmada, propi d'un professional del futbol. Tanmateix, observeu la petjada de maduresa i ponderació que tanta i tanta lectura ha deixat en la seva reeixida manera de conduir esportistes d'elit sobre la gespa...

Però quins llibres llegir? Si l'acte de la lectura ja és avui dia un valor heroic en temps d'oligopoli audiovisual, fer-ho amb criteri i fent prevaler la qualitat és reblar el clau.

D'entre les coses que es publiquen per als menuts a casa nostra, tinc una especial inclinació pels llibres d'Editorial Casals, en català i en castellà. Les seves obres cobreixen les diverses franges d'edat de la mainada; la temàtica és prou diversa i sovint amb complements audiovisuals en format CD o DVD (el signe dels temps!).

Per exemple, darrerament l'Editorial Casals ha

tret una interessant col·lecció orientada a educar els més petits en valors. Són títols com *Cómo conseguir que tu hijo valore el esfuerzo*, *Cómo conseguir que tu hijo quiera obedecer* i altres de semblants sobre la veritat, l'ordre i la responsabilitat.

Són llibres que prescriuen als pares pautes de comportament i que inclouen contes per a la mainada, que poden veure en DVD.

En matèria de literatura infantil i juvenil poseu l'ull en les variades i atractives col·leccions del Vaixell de Vapor. I no oblideu els clàssics d'aventures, que resulten tan estimulants per a la imaginació i el raciocini com les novel·les de Jules Verne, ara que tant se'ns demana originalitat i innovació per sortir de la crisi...

Tot i que en hores baixes, en relació amb fa cinquanta anys, les aventures del Tintín reporter continuen sent clàssics de lectura preceptiva. I ara que el llatí i el grec perillen com a estudis humanístics, valdria la pena rescatar les millors pàgines d'Astèrix i Obèlix, els inefables gals enfrontats a Roma.

Lectures estimulants per fer dels petits grans apassionats de la vida i, al capdavant, grans persones.

Recordeu que facilitar la lectura és un primer pas per promoure-la. En últim terme, els fills que veuen llegir amb fruïció els pares es converteixen en lectors de mena. Res com la llar per encomanar una de les passions més nobles. Les pàgines viscudes a casa són sempre les que menys s'obliden.

Campanars

Delfi Dalmau i Argemir
delfidalmau@yahoo.es

Santa Eugènia de Nerellà

Tots coneixem el campanar de la catedral de Pisa. És un campanar que ha perdut la verticalitat. Però hi ha poca gent que sàpiga que, a casa nostra, també hi ha algun campanar al qual li passa el mateix. A la torre campanar de la parròquia de Santa Maria de Vilagrassa (Urgell) l'anomenen la Pisa Catalana. Té una alçada de 26,39 metres i un desplom d'uns 75 centímetres aproximadament. Perquè pugueu comparar, el campanar de la Pisa italiana, amb 56 metres d'alçada mitjana (el doble i escaig que el de Vilagrassa), té un desplom de 4 metres.

A casa nostra també hi ha altres campanars que sofreixen alguna inclinació. Entre ells: el de Sant Fructuós de Bages, Fitor (Baix Empordà), Rocafort de Queralt (Conca de Barberà), Sant Antoni de la Geltrú (Garraf), Sant Pere a Sant Cugat del Vallès (l'antic monestir); però el que té més desplom és el de Santa Eugènia de Nerellà, poblet del municipi de Bellver de Cerdanya.

L'església de Santa Eugènia, refeta el 1784 en base a una de romànica del segle XII, ara es troba capgirada de manera que l'absis ha desaparegut i en el seu lloc hi té l'entrada. Manté, tanmateix, el primitiu campanar romànic; sembla que els fonaments originals d'aquesta torre van cedir ja de bon principi i el campanar va quedar lleugerament inclinat cap al sud-est, enfora del cos de l'església, i es va girar de manera poc perceptible. Plugés recents en van acabar de posar en perill l'estabilitat. L'Ajuntament s'ha preocupat d'afermar-lo, i fa poc una empresa italiana el va

consolidar amb uns nous fonaments sòlids i el va folrar per l'interior d'un gruix notable de formigó. Van deixar un ull estret amb una escala de gat que permet arribar a la cel·la. Està cobert per una teulada de doble vessant, i en dos cossos centrals, separats per arcuacions cegues, presenta unes lesenes cantoneres. Els seus murs tenen paraments de petits carreus ben escarats i alineats.

Està situat al cantó de migdia de l'actual església, una mica entrat dins del seu cos, proper al frontis situat a llevant. Té la base quadrada de dimensions 4,07 x 4,50 metres. Amb una alçada de 18,50 metres, el seu desplom arriba a un metre i poc més.

**Catalunya
Cristiana**
Una xarxa per a
l'evangelització

Subscriviu-vos-hi ara
per només 111,30€ l'any

Desitjo subscriure'm al
setmanari CATALUNYA CRISTIANA
durant un any (52 números)

Edició en català ☐ Edició en castellà ☐

Nom Cognoms

Adreça Població

D.P. Tel. N.I.F.

FORMA DE PAGAMENT

☐ Amb un únic pagament de 111,30€ per any

☐ Amb dos pagaments semestral de 55,65€

☐ Domiciliació bancària (Ompliu l'ordre de domiciliació)

☐ Xec nominatiu que adjunto

Senyors,
Els prego que, a partir d'ara, i fins a nou avís, carreguin al meu compte els rebuts que els presentarà FUNDACIÓ CATALUNYA CRISTIANA per la meua subscripció a "CATALUNYA CRISTIANA".

Titular Data

Entitat Oficina DC Compte

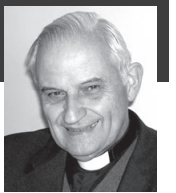
Signatura del titular del compte

Envieu aquesta butlleta a nom de:
CATALUNYA CRISTIANA
(Departament de Subscripcions).
Comtes de Bell-lloc, 67-69, 08014 Barcelona
Tel. 934 092 810 - Fax 934 092 820

Actualitats científiques

Com engrandir el capital mental

Per Francesc Nicolau
Professor de la Facultat
de Filosofia de Catalunya

No es tracta d'un simple tema d'economia, sinó d'un informe aparegut a la revista *Nature* elaborat per 450 experts de 16 països sobre la necessitat que tenen els estats d'«aprendre com capitalitzar els recursos cognitius dels ciutadans si volen prosperar no tan sols econòmicament sinó socialment». Potser la denominació «capital mental» no és la més afortunada, però sí que és importantíssim el que vol dir. Aquest informe, titulat *Projecte de previsió sobre capital mental i benestar*, ha estat coordinat per John Beddington, que és el principal assessor científic del govern del Regne Unit. Què es vol dir, doncs, amb aquesta expressió? Per «capital mental» s'entén «un conjunt de recursos emocionals i cognitius: habilitat cognitiva, flexibilitat i eficàcia en l'aprenentatge, intel·ligència emocional, habilitats socials i força davant de l'estrès».

Doncs bé, segons les conclusions elaborades per aquest equip, si a la infància no es tracten prou bé certes petites deficiències sensorials (com d'oïda o vista) poden aparèixer més tard conseqüències importants. I que, per causa de les característiques de l'activitat cerebral, un problema en una determinada àrea sensorial en pot afectar el desenvolupament d'altres, i això és fàcil de detectar a la infància i en canvi difícil de

remeiar a l'edat adulta. «Els problemes cognitius experimentats per un infant amb dificultats en l'aprenentatge poden portar-lo a una autoestima baixa o a la frustració pels resultats escolars obtinguts i a una pèrdua de motivació.» També s'hi diu que un bon aprenentatge al temps de la infantesa augmenta molt la resistència a l'estrès i a certs desordres mentals. I que a l'adolescència cal tenir molt en compte els canvis estructurals i funcionals que fan que l'atenció al desenvolupament mental sigui de gran importància. No cal dir el mal irreparable que hi pot fer en aquest moment el consum de drogues. Però també quan s'arriba a la tercera edat «l'aprenentatge hauria de ser promogut i potenciat activament per protegir la persona contra el declivi cognitiu».

I l'informe diu encara moltes més coses que no podem detallar. Adverteix, com a conclusió, que la inacció per part dels governs a procurar un entorn que aporti influències positives al desenvolupament del capital mental i eviti influències negatives a cada fase de la vida d'una persona podria tenir «greus conseqüències».

Creiem interessant que s'hagi fet i publicat aquest estudi científic sobre un tema tan vital per al benestar humà. Esperem que els Estats Units en facin cas!

Cosmologies actuals i fe cristiana

Després del treball d'Oppenheimer de 1939 que mostrava que un astre de més de 3,5 masses solars havia de col·lapsar gravitatòriament fins a reduir-se a un punt, o sigui, fins a esdevenir una «singularitat», vingué la Segona Guerra Mundial i els científics no s'ocuparen un altre cop del tema fins als anys seixanta. La imatge de forat negre donada pel treball d'Oppenheimer començà llavors a ser estudiada per una nova sèrie d'investigadors. Donat que el camp gravitatori de l'estrella incurva les trajectòries dels raigs lluminosos en l'espai-temps, com es comprovà ja en l'eclipsi de Sol del 1919, i també fa que la llum que en surt es faci més tènue i s'enrogeixi (es faci d'ona més llarga) a mesura que augmenti una massa estel·lar, hem de suposar que si segueix creixent la massa arribarà un moment que la llum ja no se'n podrà escapar perquè el camp gravitatori superficial es farà tan intens que els «cons» de llum (a l'espai-temps) es corbaran cap endintre i s'hi quedaran. O sigui, es formarà un forat negre, que és «una regió de l'espai-temps des de la qual és impossible que en fugi res per arribar a un observador distant». Què més s'hi pot dir?

Els treballs de Stephen Hawking i Roger Penrose

Stephen Hawking va néixer el dia 8 de gener de 1942 (feia tres segles justos de la mort de Galileu) a Oxford, a on s'havien traslladat els seus pares, que habitualment vivien a Londres, fugint del perill de les bombes dels bombarders nazis. I a Oxford va estudiar física del 1959 al 1962. Després passà a Cambridge. Hi obtingué una plaça d'investigador. Tenia 21 anys quan se li detectaren els primers símptomes de l'esclerosi amiotròfica lateral o malaltia de Lou Gehrig, degeneració neuromotriu, que ha acabat deixant-lo immò-

40 La física dels forats negres

bil en una cadira de rodes des del 1970. Es casà amb Jane Wilde el 1965, tot i sabent ella la malaltia que l'afligia. El matrimoni tingué tres fills, Robert, Lucy i Timothy. Després d'estar-se un any al CalTech d'Estats Units (curs 1974-75) tornà a Anglaterra i el 1979 obtenia la càtedra lucasiana, que és la mateixa que havia regentat Newton al seu temps.

Roger Penrose era el matemàtic de Cambridge que, amb Dennis Sciama, havia examinat la tesi de doctorat de Hawking que era un estudi relativista del que ha de passar en el col·lapse d'una estrella. Penrose es convertí en un col·laborador de Hawking del 1965 al 1970, en l'estudi que féu el nou doctor d'aprofundiment en el tema. Entre tots dos arribaran a la conclusió de l'existència d'una singularitat de l'espai-temps amb densitat i curvatura infinites en l'interior d'un *forat negre*. Però això arribà més enllà: podia aplicar-se a tot el cosmos; la singularitat inicial seria del mateix tipus que la de l'interior d'un forat negre: de densitat infinita.

Un forat negre és una singularitat puntual rodejada per la «superfície anomenada *horitzó d'esdeveniments*, que és el límit de la regió de l'espai-temps de la qual no és possible fugir i actua com una membrana, permeable només en un sentit, embolcant el forat negre. A través d'aquest horitzó poden caure-hi objectes, però no en pot sortir res. Què sentiria, doncs, un astronauta que hi caigués? És cosa sabuda que en un camp gravitatori, com a la Terra, per exemple, l'ocupant d'un ascensor en cas de trencar-se el cable durant la caiguda no nota cap força de

gravetat respecte de la cabina i el mateix passa amb els astronautes en la nau espacial mentre es troben en òrbita. Però l'astronauta que caigués en un forat negre es trobaria amb un gradient de gravetat tan enorme que sentiria una estrebada gravitacional fortíssima en els peus i ja abans d'arribar a l'horitzó d'esdeveniments moriria esmicolat, ja que l'estirada li descompondria les molècules del cos en àtoms i els àtoms en partícules elementals i tot en mil·lèsimes de segon en relació al *seu* temps. I hem de dir el *seu* temps, que no seria el nostre perquè aplicant-hi la relativitat a aquella gravetat tan exagerada resulta que el temps de l'observador no transcorreria igual; veuria com si l'astronauta anés cada vegada més a poc a poc a caure, fins a perdre'l de vista en l'infinit i no veuria que s'esclafés en la caiguda, mentre que per a l'infeliç tot hauria ocorregut en fraccions de segon.

Més contribucions a la naturalesa dels forats negres

El 1970 un col·lega de Hawking, Brandon Carter, a partir de la possibilitat de forats negres en rotació (conjectura de 1963 de Roy Kerr), exposà que la forma (esfèrica o el·lipsoidal) i la grandària dependrien tan sols de la seva massa i moment angular. Hawking el 1971 hi afegí la demostració que tindria efectivament un eix de simetria. I David Robinson el 1973 mostrava que el resultat final seria que aniria girant però no vibrant.

Era el mateix 1973 quan Hawking s'asabentà de l'opinió dels físics russos Ya-

kob Zel'dovich i Alexandr Starobinski, que creien que un forat negre en rotació hauria de crear i emetre partícules, i volgué estudiar la cosa. Segons ell mateix afirma, trobà que, aplicant-hi la mecànica quàntica (fins aquest moment només s'hi havia aplicat la relativista), tots els forats negres, fins i tot els que no giraven, havien de crear i emetre partícules. Fins aquell moment era tothom de l'opinió que d'un forat negre no en pot sortir absolutament res. El mecanisme provenia de les virtualitats de l'espai. Les partícules no provindrien de l'interior del forat negre sinó de l'espai buit (que no és tan buit!) exterior que rodeja el seu horitzó d'esdeveniments. Segons la mecànica quàntica l'espai és ple de partícules i antipartícules virtuals que es materialitzen constantment en parelles que se separen i es tornen a unir anihilant-se; a la presència d'un forat negre una partícula d'una parella d'aquestes, la d'energia negativa, pot caure-hi deixant l'altra sense anihilar-se, cosa que semblarà com una radiació del forat negre. Això no ho permetia la relativitat.

Tot això ho exposà Hawking en un cèlebre article aparegut a *Nature* el 1974. Això implica que, si bé lentíssimament, els forats negres també perden massa per ser negativa l'energia de la partícula que absorbeixen, i que es redueix el seu horitzó d'esdeveniments. Així, doncs, poden acabar «evaporant-se» del tot, però al cap de 10^{66} anys. De totes maneres no es pot excloure que ara existeixin al cosmos forats negres de massa molt petita.

I encara afegí Hawking una altra modificació a la teoria exposada: no és cert que no puguem tenir gens d'informació del que passa dins d'un forat negre («els forats negres no tenen pèls» es deia), sinó que la radiació que emeten ens permet de debò saber alguna cosa del seu contingut. Així ho exposà el 2004 en un Congrés de Física a Dublín.

Des del carrer

Conchi López, p.d.d.m., treballa en l'animació bíblica

Conchi López pertany a la congregació de les Deixebles del Diví Mestre, de la Família Paulina. El seu llibre favorit és la Bíblia i no escatima esforços per contagiar la passió que sent per la Paraula de Déu a altres persones, mitjançant l'animació bíblica. Imparteix cursos bíblics, anima grups a Madrid i Toledo, dirigeix un programa quinzenal sobre Antic Testament a Radio María (dimecres a les 17.00) i té dos blogs: «Sabores de Dios. Diario de una discípula» i «San Pablo, místico y apóstol».

«Ens cal experiència personal, viva i enamorada de Déu»

Rosa María Jané Chueca

—Què és la Bíblia per a vostè?

—És una carta d'amor del Pare, una història, una relació que no ens és aliena. Jo sempre intento establir vincles entre la nostra vida quotidiana i les històries bíbliques que són molt semblants, on els personatges tenen les nostres mateixes emocions, les nostres mateixes ambicions, els nostres mateixos desitjos... Així com Déu va arribar als personatges d'aquestes històries, també arriba a nosaltres. Però crec que ens cal experiència personal, viva i enamorada de Déu, i també ens cal experiència comunitària de Déu. En el Sínode dels bisbes sobre la Paraula de Déu es va posar molt l'accent en la *lectio divina* com a mètode per personalitzar i resar la Paraula, però no per quedar-nos tancats en la interioritat i l'individualisme.

—L'Antic Testament continua sent una assignatura pendent?

—És molt important que tinguem una dimensió unitària de la Bíblia, com un únic llibre que té una història. És la revelació del nostre Déu en la història. És una revelació progressiva on de vegades s'han barrejat imatges falses i equivocades de Déu fins que ha arribat Jesús, que és el qui coneix el Pare. La Bíblia recull aques-

ta història de Déu amb l'home, tal com és l'home: amb les nostres febleses, amb les nostres ficades de pota, amb les nostres guerres... i hi ha gent que s'escandalitza que a la Bíblia hi hagi violència i degeneració moral, hi apareguin assassinats, el Déu de l'anatema, violacions... i ens preguntem: «I això és una història de salvació? I això és la Paraula de Déu?» Doncs sí, això és Paraula de Déu perquè, ¿on podia anar Déu a fer història de salvació més que amb nosaltres, tal com som? I som sants i som pecadors. I en aquesta història Déu s'ha enfangat, mai més ben dit, per portar-nos la salvació. Malgrat aquest rostre «defectuós» o «imperfecte» que creiem veure en l'Antic Testament, aquí hi ha el Déu que salva, que ens sorprèn, que va per camins que no són els nostres...

—No és fàcil d'aproximar-nos a l'Antic Testament...

—L'Antic Testament és, sobretot, per explicar-lo, per narrar-lo... la gent descobreix que els personatges que hi apareixen no són tan estranys, ni tan antiquats, ni tan prehistòrics com pensem... Són persones com nosaltres. En l'Antic Testament hi ha històries precioses!, que arriben i que toquen perquè la Paraula de Déu sacseja. El que intento és fer veure que la Bíblia

és alhora senzilla i profunda, que toca tothom i que et pot sorprendre.

—La Bíblia és a l'abast de tothom?

—No hem perdut la por que la gent pugui interpretar la Bíblia per ella mateixa. Insistim molt que el Magisteri és l'únic intèrpret de la Bíblia. I jo no dic que no, perquè hi ha grups en què realment hi ha el perill de caure en el subjectivisme o en el fonamentalisme i aquí el Magisteri té raó a l'hora de donar un toc d'alerta. Això no obstant, crec que no hem de tenir por perquè Déu parla i l'Esperit actua en el poble de Déu. Cal una metodologia que ens alliberi del subjectivisme, de voler adaptar la Paraula al meu gust, al meu interès, a la meua conveniència, que ens alliberi d'agafar al peu de la lletra la Bíblia... amb una guia preparada, amb una lectura acompanyada, no hem de tenir por de posar la Paraula en mans del poble de Déu.

—Tan important és la dimensió comunitària en la lectura de la Paraula?

—L'itinerari bíblic, personal, que ha de fer cada cristià, pot ser acompanyat i guiat en la parròquia, en grups petits, per personalitzar la Paraula i caminar plegats. En els grups es viu la dimensió eclesial: som poble de Déu i caminem plegats.

Josep M. Guix i Ferreres
Bisbe emèrit de Vic

Gènesi de l'octavari per la unitat

Del 18 al 25 d'aquest mes se celebra la Setmana de Pregària per a la Unitat dels Cristians. Abracem amb una mirada la seva gènesi i gestació. El primer pas fou el breu pontificat de Lleó XIII *Provida matris caritate* (5-V-1895), ratificat amb l'encíclica *Divinum illud munus* (9-V-1897), on estableix que cada any —des de l'Ascensió fins a la Pentecosta— se celebri una novena de pregàries «per la reconciliació dels germans separats».

Un altre pas molt important fou l'establiment de la *Church Unity Octave* (Octava de la Unitat de l'Església), en la qual van intervenir tres protestants: L. M. White, religiosa anglicana, L. T. Wattson, pastor episcopal d'Estats Units, i Spencer Jones, pastor protestant anglès. El 7 d'octubre de 1898, White i Wattson, de comú acord, es lliuraren totalment a Déu i, l'any 1900, fundaren dues comunitats a Graymoor (Maryland), amb l'objectiu de pregar pel retorn a la unitat visible amb Roma de les comunitats eclesials separades. També Spencer Jones, el dia de sant Pere de 1900, predicà a Anglaterra la necessitat d'aquest retorn. Jones i Wattson van preparar el text de l'octavari, que havia de començar el 18 de gener (llavors, festa de la càtedra de sant Pere) i acabar el 25, festa de la conversió de sant Pau. Fou celebrat per primera vegada l'any 1908, per les dues comunitats de Graymoor, les quals, el mes d'octubre d'aquell any, s'uniren a Roma, i Wattson fou ordenat prevere catòlic. L'any següent, altres Esglésies d'Estats Units ja prengueren part en la Setmana de Pregària per la Unitat. Pius X aprovà, complagut, la iniciativa de Jones i Wattson (1909-1910); Benet XV l'estengué a tota l'Església (1916); Pius XI solia celebrar-ne la missa inicial; Pius XII l'enriquí amb indulgències...

Tanmateix, aquest octavari creava certes dificultats a molts no catòlics, perquè en demanava el retorn a Roma. Això mogué el gran apòstol catòlic de la unitat, el P. Paul Couturier (1935), a donar-li un contingut més sòlid, universal i respectuós amb les diferents confessions, amb aquella fórmula: «Que arribi la unitat visible del Regne de Déu tal com Crist la vol i pels mitjans que Ell vulgui» (Jn 17). Tots els cristians poden pregar sense reserves per aquesta unitat i fer humilment penitència per les faltes comeses contra ella. La proposta del P. Couturier fou molt ben rebuda pel sínode nacional de les Esglésies reformades de França (1936) i pels arquebisbes de Canterbury i de York (1939); a més, l'any 1942, *Faith and Order* (protestant) renuncià a les dates en què pregava per la unitat i adoptà les proposades per Couturier, Jones i Wattson.

El Concili Vaticà II suposà un altre gran pas a favor de la unitat, amb el discurs d'obertura de Joan XXIII (11-X-1962) i el de Pau VI, al començament de la segona sessió (29-IX-1963), i, sobretot, amb el decret *Unitatis redintegratio* (21-XI-1964). Després del Concili, els temes de cada octavari són preparats conjuntament per *Faith and Order* i pel Consell Pontífic per la Unitat dels Cristians. Catòlics i ortodoxos, anglicans i protestants... considerem la pregària l'element més important de l'Octavari.

Pensant-ho millor

Rauxa

Violència a Terra Santa

Eduard Brufau

El conflicte de Terra Santa, que ara torna a viure un episodi de gran violència, té unes característiques que el fan singular. A diferència de les matances que també hi ha a molts altres països d'arreu del món, que pràcticament no interessen ningú fora dels qui les pateixen directament, la guerra d'Israel i Palestina contamina la resta del planeta més enllà de l'àmbit polític. Els interessos i la propaganda fan que fins i tot en la vida quotidiana sembli obligat posicionar-se a favor d'algun dels bàndols, és a dir, admetre que hi ha bons i dolents, i per tant justificar l'assassinat dels

uns o dels altres.

Justament aquest és l'extrem d'immoralitat a què s'ha arribat al Pròxim Orient: es lamenten les víctimes pròpies i en canvi es justifica l'assassinat de l'enemic. Així els principis morals més bàsics han quedat arraconats per interessos polítics molt diversos i obscurs que conflueixen en aquella zona. I quan prevalen els interessos per damunt de tot, s'entra en un cercle viciós i el conflicte s'eternitza i s'agreuja. El final més lògic d'aquest conflicte és la coexistència pacífica de dos estats lliures, Israel i Palestina, però això només arribarà quan els principis morals s'imposin als interessos mesquins.